

1813-29

ԷՂԳԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԽՄԲԵՐԳԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱՆ Է ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՎԵՐՈՎ
ИЗДАНО ПО ГОСУДАРСТВЕННОМУ ЗАКАЗУ

ЕРЕВАНСКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ КОНСЕРВАТОРИЯ ИМЕНИ КОМИТАСА

ЭДГАР ОГАНЕСЯН

ХОРЫ

ОБРАБОТКИ АРМЯНСКИХ НАРОДНЫХ ПЕСЕН

ЕРЕВАН, 2012

АМРОЦ
ГРУП

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆՍԵՐՎԱՏՈՐԻԱ

ԷԴԳԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԽԱՐԵՐԳԵՐ

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ, 2012
ԿՈՐԴԻՆԱՏՈՐ

ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ԷԴԳԱՐ (1930 - 1998) – հայ կոմպոզիտոր, մանկավարժ, երաժշտական-հասարակական գործիչ, ՀՍՍՀ Ժողովրդական արտիստ (1972), ԽՍՀՄ Ժողովրդական արտիստ (1986), պրոֆեսոր (1986), Պետական մրցանակների դափնեկիր՝ Հայաստանի (1964), ԽՍՀՄ (1979):

1953 թ. ավարտել է Երևանի կոնսերվատորիայի ստեղծագործական բաժինը Գ. Եղիազարյանի դասարանում, իսկ 1957 թ.՝ Մոսկվայի կոնսերվատորիայի ասպիրանտուրան Ա. Խաչատրյանի ղեկավարությամբ:

1956 - 73 թթ. – Հայաստանի կոմպոզիտորների միության նախագահի տեղակալ:

1962 - 68 թթ. – Երևանի Ա.Սպենդիարյանի անվան Օպերայի և բալետի թատրոնի տնօրեն:

1970 - 74 թթ. – Հայաստանի Երգի-պարի պետական անսամբլի գեղարվեստական ղեկավար:

1979 - 83 թթ. – Հայաստանի հեռուստառադիոյի Հայ երգի կամերային երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավար:

1986 - 92 թթ. – Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ղեկավար:

Է.Հովհաննիսյանի գրչին են պատկանում. «Սասունցի Դավիթ» օպերա-բալետը (1976), «Ճանապարհորդություն դեպի Էրզրում» օպերան (1987), «Մարմար» (1957), «Երկնագույն նոկտյուրն» (1964), «Հավերժական կուռք» (1966), «Անտունի» (1969), «Դիմակահանդես» (Մ. Լերմոնտովի դրամայի համար Ա. Խաչատրյանի գրած երաժշտության հիման վրա, 1982) բալետները, երեք սիմֆոնիա (1959, 1982, 1983), Սիմֆոնիետը, սիմֆոնիկ սյուիտներ, բալետային սյուիտներ, «Գողգոթա» պասակալիան սիմֆոնիկ նվագախմբի համար (1994), կոնցերտներ, այդ թվում՝ Կոնցերտ լարայինների համար, Կոնցերտ-բարոկո ջութակի, կլավեսինի և լարային նվագախմբի համար, կանտատներ, վոկալ-սիմֆոնիկ պոեմներ, «Գրիգոր Նարեկացի» օրատորիան, կվարտետներ, Դաշնամուրային կվինտետ, սոնատներ, երգեր, վոկալ շարքեր, ժողովրդական երգերի խմբերգային մշակումներ, երաժշտություն թատերական ներկայացումների և կինոֆիլմերի համար:

ОГАНЕСЯН ЭДГАР (1930 - 1998) – армянский композитор, педагог, музыкально-общественный деятель, Народный артист Армении (1972), Народный артист СССР (1986), профессор (1986), лауреат Государственных премий Армении (1967), СССР (1979).

В 1953 г. окончил Ереванскую консерваторию по классу композиции у Г. И. Егиазаряна, а в 1957 г. – аспирантуру Московской консерватории под руководством А. И. Хачатуряна.

В 1956 – 73 гг. – заместитель председателя правления СК Армении.

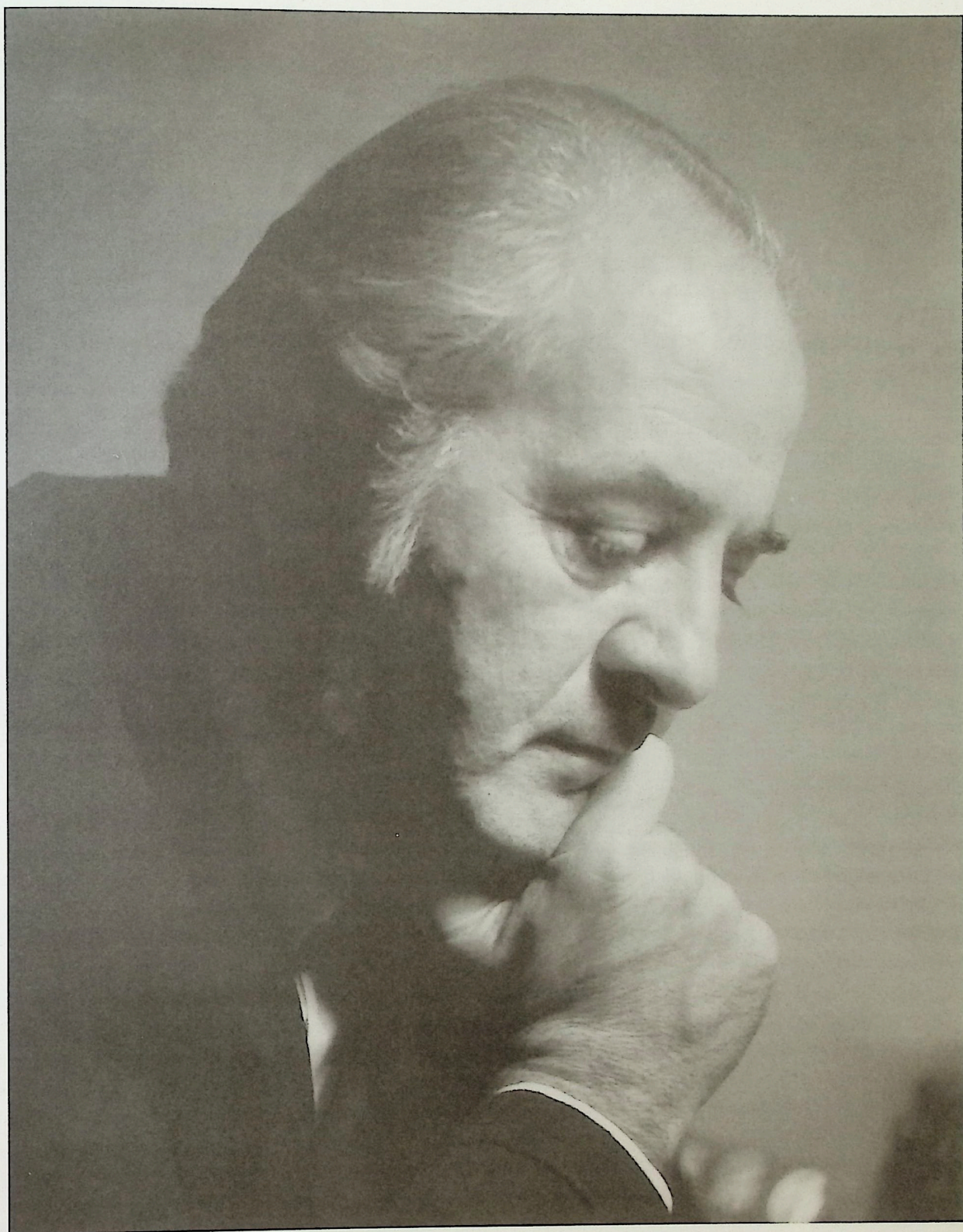
В 1962 – 68 гг. – директор Ереванского театра оперы и балета имени Спендиарова.

В 1970 – 74 гг. – художественный руководитель Государственного ансамбля армянской народной песни и танца.

В 1979 – 83 гг. – художественный руководитель Камерного хора армянской песни Гостелерадио Армении.

В 1986 – 92 гг. – ректор Ереванской государственной консерватории имени Комитаса

Перу Э. Оганесяна принадлежат: опера-балет «Давид Сасунский» (1976), опера «Путешествие в Эрзерум» (1987), балеты «Мармар» (1957), «Голубой ноктюрн» (1964), «Вечный идол» (1966), «Антуни» (1969), «Маскарад» (на основе музыки А.Хачатуряна к драме М.Лермонтова, 1982), три симфонии (1959, 1982, 1983), Симфониетта, симфонические сюиты, балетные сюиты, пассакалья для симфонического оркестра «Голгофа» (1994), концерты, в том числе – Концерт для струнных, Концерт-барокко для скрипки, клавесина и струнного оркестра, кантаты, вокально-симфонические поэмы, оратория «Григор Нарекаци», квартеты, Фортепианный квинтет, сонаты, песни, вокальные циклы, хоровые обработки народных песен, музыка к театральным постановкам и кинофильмам.

ԷԴԳԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ЭДГАР ОГАНЕСЯН

ՀՏԴ 784
ԳՄԴ 85.314
Հ 854

**ՀՐԱՏԱՐԱՎՎԱԾ Է ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՎԵՐՈՎ
ИЗДАНО ПО ГОСУДАРСТВЕННОМУ ЗАКАЗУ**

**ՏՊԱԳՐՎՈՒՄ Է ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՆՎԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆՍԵՐՎԱՏՈՐԻԱՅԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՐՈՇՄԱՍԲ
ПЕЧАТАЕТСЯ ПО РЕШЕНИЮ УЧЕНОГО СОВЕТА
ЕРЕВАНСКОЙ ГОСУДАРСТВЕННОЙ КОНСЕРВАТОРИИ ИМЕНИ КОМИТАСА**

**Կազմող-խմբագիր, երգերի տեքստերի ռուսերեն թարգմանիչ՝
ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, պրոֆ. Ալինա Աշոտի Փահլևանյան**

**Редактор-составитель, автор русских переводов песен —
засл. деятель искусств РА, проф. Алина Ашотовна Пахлеванян**

**Տպագրվում է «ԵՊԿ հրատարակչության» տրամադրած PDF բնագրերից
Печатается по файлам (PDF), предоставленным из-вом Ереванской гос. консерватории**

Հ 854 Խմբերգեր (հայ ժողովրդական երգերի մշակումներ)/Է. Հովհաննիսյան;

Կազմ.՝ Ա. Փահլևանյան. - Եր.: Ամրոց գրուպ, 2012.- 240էջ, նոտաներ:

Խմբերգերի սույն ժողովածուն ամփոփում է Է.Հովհաննիսյանի մշակումները՝ կատարված XX դարի 80-ական թվականներին: Խմբերգերից առաջ ներկայացված են ֆոլկլորային բնօրինակները:

Մեծ տաղանդով և վարպետորեն կատարված այս մշակումներն իրենց արժանի տեղը գրավեցին ազգային խմբերգային արվեստի զանձարանում:

Ժողովածուն ունի ոչ միայն կիրառական և ուսումնական, այլ նաև գիտական նշանակություն:

ISMN 979-0-69380-000-1

ՀՏԴ 784
ԳՄԴ 85.314

© Է. Հովհաննիսյան, 2012
© Ա. Փահլևանյան, 2012
© «Ամրոց գրուպ», 2012

Ֆոլկլոր և կոմպոզիտոր, ժողովրդական երգային բանավոր արվեստը և հեղինակային մասնագիտացված երաժշտական ստեղծագործություն, դրանց փոխհարաբերությունների և փոխազդեցությունների խնդիրը նոր է: Դեռ հնագույն ժամանակներից, երբ մասնագիտացված հեղինակային ստեղծագործությունն անջատվեց ֆոլկլորից, բայց դեռ երկար ժամանակ գոյարևում էր բանավոր ավանդույթի շրջանակներում, ստեղծագործության այդ տեսակները զարգանում էին զուգահեռաբար՝ անխուսափելիորեն համագործակցելով մեկը մյուսի հետը (1. էջ 3): Ֆոլկլորը բոլոր ժամանակներում սեն է մասնագիտացված արվեստը և, հավանաբար, իր հերթին ինչ-որ չափով հարստացել նրա նվաճումներով: Մական հասկանալի է, որ այդ համագործակցությունը յուրաքանչյուր դարաշրջանում նոր, յուրահատուկ գծեր էր ձեռք բերում:

20-րդ դարում, որը դարձավ հայ կոմպոզիտորական դպրոցի ձևավորման և «պայթյունային» զարգացման դար, նույնպես նկատվում է մեծ հետաքրքրություն ֆոլկլորի հանդեպ, իբրև երաժշտական գաղափարների ակունքի, հետաքրքրություն, որը արտահայտվում է առավել կամ նվազ ուժգնությամբ:

Հարկ է այսպեղ նշել ֆոլկլորի զարմանալի մի հատկությունը՝ ժամանակ առ ժամանակ հիշեցնել իր մասին: Ինչպես գեղը՝ ինչ-որ պահ ավազույններում երկրի ընդերքն անցած, հանկարծ նորից դուրս է ժայթքում և սրիպում փարվել այդ կենարար աղբյուրին: Հավանաբար տեղի է ունենում գենետիկ հիշողության «բռնկում», որը կանխում է ազգային արմարների և կուրակած ստեղծագործական փորձի մոռացությունը: Ընդ որում, ֆոլկլորային գործունեության աշխուժացումը խթանում է կոմպոզիտորական հետաքրքրությունը և կյանքի է կոչում ժողովրդական ստեղծագործությունը կարարող և փարածող մասնագիտացված խմբեր, որ, իր հերթին, հենց ժողովրդի, առանձնապես երիտասարդ սերնդի մեջ խրախուսում է հետաքրքրությունը նախնյաց հոգևոր ժառանգության նկատմամբ: Այսպիսով, այդ երևույթները կապված են միմյանց և մեկը մյուսով պայմանավորված:

Նման «բռնկումներ» եղան մեզ համար դիպելի անցյալում: 19-րդ դարի վերջերին և 20-րդ դարի սկզբներին դա Կոմիտասի և նրա աշակերտների գործունեության հետ կապված հզոր մի ալիք էր, 30-ական թվականների վերջերին՝ երբ ծավալվեց Թ.Ալթունյանի և նրա ստեղծած Ժողովրդական երգի և պարի անսամբլի գործունեությունը:

Ֆոլկլորային «բռնկում» տեղի ունեցավ նաև 20-րդ դարի 60-70-ականներին, երբ հայ երաժշտական մշակույթի ասպարեզում նշանակալի տեղաշարժեր եղան. մեծ հետաքրքրություն առաջացավ բուն ժողովրդական, գեղջկական երգի նկատմամբ, սակայն նոր մակարդակով: Առաջիկայում, հեռավարաբնույթով, համերգային բեմա-

Проблема фольклор и композитор, устное народно-песенное искусство и авторское профессиональное музыкальное творчество, проблема их взаимоотношений и взаимовлияний не нова. Еще с древнейших времен, когда профессиональное авторское творчество отделилось от фольклора, но еще долгое время существовало в рамках устной традиции, эти два вида творчества развивались параллельно, неизбежно взаимодействуя друг с другом (1.С.3). Фольклор во все времена питал профессиональное искусство и, вероятно, в свою очередь в какой-то мере обогащался его достижениями. Однако понятно, что это взаимодействие в каждую эпоху приобретало новые специфические черты.

И XX век — век формирования и “взрывного” развития армянской композиторской школы — отмечен активным интересом к фольклору как источнику музыкальных идей, проявляясь с большей или меньшей интенсивностью.

Следует указать здесь на одно удивительное свойство фольклора: время от времени давать о себе знать. Как река, когда-то ушедшая в песок, вдруг снова бьет ключом и заставляет припадать к этому живительному источнику. Вероятно происходит как бы “вспышка” генетической памяти, предотвращающая забвение национальных корней и накопленного творческого опыта. При этом, активизация фольклорной деятельности стимулирует профессиональный композиторский интерес и вызывает к жизни профессиональные коллективы, исполняющие и пропагандирующие народное творчество, что, в свою очередь, поощряет интерес к духовному наследию предков в самом народе, особенно среди молодого поколения. Таким образом, оба эти явления взаимосвязаны и взаимообусловлены.

Подобные “вспышки” происходили в обозримом для нас прошлом. В конце XIX — начале XX столетий это была мощная волна, связанная с деятельностью Комитаса и его учеников, в конце 30-х годов — когда развернулась деятельность Т.Алтуниана и созданного им Ансамбля народной песни и пляски.

Фольклорная “вспышка” произошла и в 60-70-е годы. Тогда в области армянской музыкальной культуры произошли знаменательные сдвиги: вновь возник большой интерес к крестьянской народной песне, но как бы на новом уровне. По радио, телевидению, на концертной эстраде стала звучать народная песня так, как она звучала в быту армян в прошлом — именно в одноголосном исполнении, монодий-

հարթակներից հնչեց ժողովրդական երգն այնպես, ինչպես մարդկանց կենցաղում հնչել էր հնում՝ միաձայն, մոնոդիկ կապարմամբ: Հայ երգի լավագույն փարածողները եղան շնորհալի, ճանաչված երգասացներ՝ Հայրիկ Մուրադյանը, Իշխան Կարապետյանը, Շապեր Սահակյանը: Հերոզիտերն ժողովրդական երգն իր անսրապ փեսքով կամ կոմպոզիտորական զգուշավոր մշակմամբ, երբ երգչի ձայնին հիմնականում նվագակցում էր դուդուկների դամբ, սկսեց երևալ պրոֆեսիոնալ երգիչների՝ Մելանյա Աբովյանի, Օֆելյա Համբարձումյանի, Հովհաննես Բադալյանի և այլոց երգացանկի մեջ:

Այդ փարիներին էր, որ մեկը մյուսի ետևից կազմվեցին «Ավուր», «Վան», «Նարոյ», «Մարաթուկ» և ազգագրական այլ խմբեր, բաղկացած բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողներից և մրավորականության ներկայացուցիչներից: Ավանդական ֆոլկլորի նկարմամբ հարաճող հեղափոխության ալիքը Հայաստանի բազմաթիվ շրջաններում ևս առաջ բերեց ազգագրական խմբեր, որոնց գործունեությունը ցնծությամբ ընդունեց ժողովուրդը:

Սա իսկական զարթոնք էր: Մարդիկ լսեցին ու զմայլվեցին հայկական գեղջկական երգերի գեղեցկությամբ, ոճական մաքրությամբ, արտահայտված զգացմունքների խորությամբ:

Հայ կոմպոզիտորները առավել ևս չէին կարող անփարբեր մնալ ֆոլկլորային նոր հոսանքի նկատմամբ: Մեծ ցանկություն առաջացավ մշակել այդ երգերը երգչախմբի համար և, համերգային բեմ բարձրացնելով, ավելի լայնացնել դրանց շրջանառության սահմանները և այդ միջոցով ժողովրդին վերադարձնել իր իսկ սրելծած հոգևոր ժառանգությունը մեկ այլ, մասնագիտացված մակարդակով:

Եվ պարահական չէ, որ ականավոր հայ կոմպոզիտոր Էդգար Հովհաննիսյանն առաջիններից մեկն արձագանքեց ժամանակի պահանջին, քանի որ նա իր սրելծագործության մեջ միշտ կարևոր փել է փվել երգին, այդ ժանրը համարելով ամենամարգելին և ներգործունը: Հայրնի է, որ երգը ժողովրդական կյանքի իսկական հանրագիտարան է: Ինչպես գրել է Բ.Ասաֆյանը՝ «Երգը ժողովրդի կենցաղի, աշխատանքային փնտրանքի և պաշտամունքի, ծեսերի և խաղերի ճշմարիտ կենդանի վկան է: Երգն արտացոլում է հոգեկան կերպովածք և հույզերի աշխարհ, և՛ վիշտ, և՛ ուրախություն, և՛ թախիծ, և՛ հրճվանք, և՛ մարտում, և՛ հումոր» (2. էջ 108): Է.Հովհաննիսյանը մեծ հեղափոխություն է ունեցել ժողովրդական երգարվեստի հնագույն շերտերի՝ մասնավորապես էպիկական երգերի նկատմամբ: Ասածի վառ ապացույցն են էպիկական շնչով ներծծված նրա լավագույն երգերը՝ «Էրեբունի-Երևան», «Մարդարապատ», «Արփա-Սևան», «Մայր Հայաստան» և մեծ կրավի գործերից՝ «Մասունցի Դավիթ» օպերա-բալետը:

Է.Հովհաննիսյանի համար ֆոլկլորը պարզապես ժո-

նո. Лучшими пропагандистами национальной традиционной песни стали талантливые, признанные народные исполнители Айрик Мурадян и вслед за ним Ишхан Карапетян, Шатер Саакян. Постепенно народная песня в своем первоизданном виде или в сдержанной обработке, когда голос, в основном, поддерживался выдержанным звуком дудуков, стала проникать в репертуар профессиональных певцов — Мелании Абовян, Офелии Амбарцумян, Ованнеса Бадаляна и других.

Именно в эти годы один за другим стали создаваться этнографические ансамбли «Акунк», «Ван», «Нарой», «Маратук», в составе которых были студенты высших учебных заведений и представители интеллигенции. На волне возрастающего интереса к традиционному фольклору во многих районах Армении также стали возникать этнографические коллективы, деятельность которых восторженно принималась народом. Это было настоящим возрождением. Люди слышали и восхитились красотой, стилистической чистотой армянских народных крестьянских песен, глубиной выраженных в них чувств.

Армянские композиторы тем более не могли оставаться равнодушными к новой волне интереса к фольклору. Возникло огромное желание обработать эти песни для хора и, открыв им дорогу на концертную эстраду, широко популяризировать их, тем самым вернуть народу его же духовное наследие на ином, профессиональном уровне.

И неслучайно, что выдающийся армянский композитор Эдгар Оганесян одним из первых откликнулся на веление времени, поскольку он в своем творчестве всегда придавал особое значение песне, справедливо считая этот жанр самым доступным и наделенным большой силой воздействия. Ведь песня — это настоящая энциклопедия народной жизни. Как писал Б.Асафьев, «песня — подлинный живой свидетель народного быта, трудового уклада и культа, обрядов и игр. Песня отражает душевный строй и мир эмоций, и горе и радость, и печаль и веселье, и раздумье и юмор» (2.С.108). Э.Оганесян питал особый интерес к наиболее древним пластам народного песнетворчества, в частности, к эпическим песням. Доказательство тому — созданные им замечательные, проникнутые эпическим духом песни «Эребуни-Ереван», «Сардарапат», «Арпа-Севан», «Мать Армения» и масштабное сценическое произведение — опера-балет «Давид Сасунский».

Для Э.Оганесяна фольклор — это не просто источник народного мелоса, материал для обработки, способ приобщения к идее народности, а высо-

кий образец особого вида творчества, особого вида художественной деятельности, который трудно, но необходимо постигать, чтобы оставаться верным духу народного песнетворчества.

За сравнительно короткое время Э.Оганесян с большим воодушевлением и мастерством осуществил хоровые обработки 35-ти народных песен, взятых в основном из записей С.Меликяна, которые составили основу репертуара Камерного хора Радио и телевидения Армении, созданного в 1979 году по его же инициативе. Очень скоро слушатель познакомился с этими замечательными хорами, полюбил и по достоинству оценил их. Вот строки из писем, присланных на Радио Армении: "...По праву Эдгар Оганесян является также автором талантливых обработок народных песен. Его хоры величественны, красивы, лиричны и еще более возвышают авторитет армянской национальной песни". И еще: "Мы глубоко признательны Эдгару Оганесяну за те счастливые, овеянные небесным светом мгновения, которые мы пережили, слушая хоровую поэму "Матушка, сгораю" и другие прекрасные песни. Пусть небесный свет всегда сопровождает композитора, чтобы настоящая армянская песня, высокая и чистая, вернулась бы к народу".

Действительно, обработки Э.Оганесяна — это великолепные хоровые произведения. Эти яркие и красочные песни необычайно разнообразны как с точки зрения формы, так и выразительных средств. В своих обработках композитор проявил необыкновенную изобретательность и, что самое главное, уважительное и бережное отношение к народному первоисточнику. По-настоящему любя, ценя и понимая народную песню, он выдвигал высокие требования к их обработкам. Он писал: “Важно, прежде всего, высокий вкус обработки и приподнесения народного материала” (З.С.84). Он любил вслушиваться в народную песню. В своих воспоминаниях один из его учеников по классу композиции Давид Аладжан рассказывает, как Эдгар Сергеевич умел слушать народные песни. Он весь как будто погружался в мир песни, и больше ничего для него не существовало — ни люди, ни мир вокруг — только песня (З.С.208).

Э.Оганесян тонко чувствует характер каждой песни, ее возможности и соответственно раскрывает их. Слушая эти обработки, создается иллюзия, что они настоящие, достоверные, что их “не касалась рука”, что они в таком виде и жили веками в крестьянском быту. Но надо сознаться, что совсем не просто, переходя от традиционного одноголосия в сферу многоголосия, оставаться верным национальному музыкаль-

Կարճ ժամանակում [Է՝ Նովիաննիսյանը] մեծ ներշնչանքով և վարպետորեն [կապարեց 35 ժողովրդական երգերի խմբերգային մշակումներ, որոնք կազմեցին 1979 թվականին իր իսկ նախաձեռնությամբ ստեղծված Նայաստրանի Ռադիոյի և հեռուստատեսության Կամերային երգչախմբի երգացանկի հիմքը:] Ես ար շուտով լուսկնդիրը ճանաչեց, սիրեց և ըստ արժանվույն գնահատեց այդ հիանալի խմբերգերը:] Ահա փողեր Նայաստրանի Ռադիոյին ունկնդիրների գրած նամակներից. «Իրավամբ կոմպոզիտոր Էդգար Նովիաննիսյանը նաև ժողովրդական երգի մեծարադանդ մշակող է: Նրա խմբերգերը վեհ են, գեղեցիկ, քնարական ու էլ ավելի են բարձրացնում մեր հայ ազգային երգի հեղինակությունը»: «Ի խորոց սրտի երախտապարտ ենք Էդգար Նովիաննիսյանին այն երջանիկ, երկնային լույսով ողողված պահերի համար, որ պարզևեց մեզ «Ադե, վառվա ես» և մյուս սքանչելի երգերի ունկնդրումը: Թող երկնային լույսը միշտ ուղեկցի կոմպոզիտորին, որ իսկական հայ երգը՝ ոգեղեն ու մաքուր, վերադառնա մեր ժողովրդին»:

Իսկապես, Հ. Դավիհաննիսյանի մշակումները խմբերգա-
յին հիասքանչ ստեղծագործություններ են: Վառ և գունեղ
այդ երգերը չափազանց բազմազան են թե՛ ձևի և թե՛ ար-
տահայտչամիջոցների փոփոխությից: Մշակումներ կարա-
րելիս կոմպոզիտորը ցուցաբերել է արտակարգ հնարամ-
տություն և, որ ամենագլխավորն է, հարգալից և զգուշա-
վոր վերաբերմունք ժողովրդական սկզբնաղբյուրի նկատ-
մամբ: Իսկապես սիրելիով, գնահատելով և հասկանալով
ժողովրդական երգը, նա բարձր պահանջներ էր առաջադ-
րում դրանց մշակումների նկատմամբ: Նա գտնում էր, որ
կարևոր է «ամենից առաջ ժողովրդական նյութի մշակման
և մատուցման բարձր ճաշակը» (3. էջ 84): Նա սիրում էր
խորասուզված ունկնդրել ժողովրդական երգը: Կոմպոզի-
ցիայի դասարանի նրա սաներից մեկը՝ Դավիթ Հալաջյա-
նը պատմում է, թե Էդգար Հովհաննիսյանն ինչպես էր կա-
րողանում լսել ժողովրդական երգը: Նա կարծես ամբող-
ջովին ընկղմվում էր երգի մեջ, և նրա համար այլևս ոչինչ
գոյություն չունե՛ր՝ ո՛չ մարդիկ, ո՛չ շրջապատի աշխարհը,
միայն երգը (3. էջ 208):

Է. Հովհաննիսյանը նրբորեն է գզում յուրաքանչյուր նրգի բնույթը, նրա ընձեռած հնարավորությունները և համապատասխանորեն բացահայտում դրանք: Այդ մշակումներն ունկնդրելիս պատրանք է ստեղծվում, թե դրանց «ձեռք չի դիպել», դրանք իսկական են, արժանահավատ, այդ տեսքով էլ դարերով ապրել են գեղջկական կենցա-

ղում: Բայց պետք է խոստովանել, որ ամենևին էլ դյուրին չէ, ավանդական միաձայնությունից անցնելով բազմաձայնության ոլորտը, հավաքաբխման ավագային երաժշտական մրաժողությանը, ֆուկլորային նմուշի ոգուն: Պոլիֆոնիկ գրելաձևի ծանաչված վարպետը, շարունակելով բազմաձայնության կոմիտասյան ավանդույթները, միևնույն ժամանակ, երաժշտական հյուսվածքի բազմաձայնման հնարավորությունները համարձակորեն ընդլայնելու սեփական ուղիներ է գտնում: Նա կարողանում է իրականացնել դա բուն ժողովրդական երաժշտական սրբեղծագործության մեջ բազմաձայն մրաժողության թաքնված ձևերը բացահայտելու շնորհիվ: Է. Հովհաննիսյանի մշակմամբ երգը մերթ ճոխ, բազմաձայն «զգեստ» է հագնում, մերթ մնում միաձայնության սահմաններում՝ զգայուն ունիտոնային ընկերակցությամբ, մերթ հնչում է պահված ձայների հեք զուգորդված (որ հիշեցնում է «դամ պահելու» մեր դարավոր ավանդույթը), մերթ ընթանում է տղամարդկանց և կանանց ձայների ավանդական «երկխոսության» ձևով: Մեներգող ձայնի և կանանց կամ տղամարդկանց ձայների ունիտոնային հնչողության համադրությունն սրբեղծում է յուրապեսակ տեմբրերի պոլիֆոնիա, որն այնքան բնութագրական է հայկական ժողովրդական նվագարանային երաժշտության համար:

Իր մշակումներում Է. Հովհաննիսյանը հաճախ սկզբում ցուցադրում է երգի մեղեդին մոնոդիկ հնչողությամբ, կարծես հրավիրելով զմայլվել նրա նախաստեղծ գեղեկությամբ, ինքու միայն երգին միացնելով ենթաձայներ և կոնտրապոնկրային մեղեդային գծեր: Ընդ որում, ինչպես և Կոմիտասի ստեղծագործության մեջ, այստեղ նույնպես դրանք բոլորն էլ արտահայտիչ են, ինքնուրույն և «երգվող»: Տարբեր ձևերով զուգակցելով դրանք հիմնական ձայնի հետ, հեղինակը կարողանում է ստանալ խմբերգային հյուսվածքի թաքմ հնչողություն և դինամիկ զարգացում: Երբեմն կուլմինացիոն հափվածներում իբրև ուժեղ ներգործության միջոց կիրառվում է ունիսոնային tutti հնչողություն: Հնարամտորեն են օգտագործվում երգչախմբի արտահայտչական հնարավորությունները, օրինակ, «Աղե, վառվա ես» երգում զանգերի ղողանջը վերարտադրելու համար: «Գյուլվերանից էլանք» խմբերգում մոնոդիայի մեղեդային «հատիկներից» օրգանապես գոյանում է դուդուկի նվազը նմանակող մեղեդային նյութ, որը եզրապարտում է երգը:

Մշակումների ճիշտ գրաված, գունագեղ հարմոնիկ լեզուն՝ զուգահեռ սեպպիմաների և կվարտաների, կվարպ-կվիմպակկորդների, փոնիկական հենակետի հետ սուբ-դոմինանտային հարմոնիայի համապետման կիրառմամբ հանդերձ, որը երաժշտական լեզվին հաղորդում է ժողովրդական երաժշտությանը բնորոշ պլագալություն, արքահայրիչ կոնտրապոնկային զծեր և ենթաձայներ ստեղծելու կարողությունը, որոնք, փարբերակվելով, ամեն անգամ նորովի են «լուսավորում» հիմնական մեղեդին,

ному мышлению, духу фольклорного образца. Будучи признанным мастером полифонического письма, продолжая традиции комитасовского многоголосия, Э.Оганесян в то же время находит собственные пути смелого расширения возможностей полифонизации музыкальной ткани. Ему удастся осуществить это благодаря выявлению скрытых форм полифонического мышления в самом народном музыкальном творчестве. В обработках Э.Оганесяна песня то предстает в роскошном многоголосном “одеянии”, то остается в пределах одноголосия с чутким унисонным сопровождением, то звучит в сочетании с органным пунктом (что напоминает нашу традицию инструментальной музыки “держат дам”), то протекает в форме традиционного “диалога” между мужскими и женскими голосами. Сопоставление солирующего голоса и унисонного звучания женских или мужских голосов создает своеобразную полифонию тембров, столь характерную для армянской народной инструментальной музыки.

В своих обработках Э.Оганесян часто вначале экспонирует мелодию песни в ее монодийном звучании, как бы приглашая любоваться ее первозданной красотой, только потом прибавляя к ней подголоски или контрапунктические голоса. При том, как и у Комитаса, все они выразительные, самостоятельные, "поющие". По-разному сочетая их с основным голосом, автор добивается свежести звучания и динамичного развития хоровой ткани. Порой на кульминациях как сильнодействующее средство используется туттийное унисонное звучание. Изобретательно применяются звукоизобразительные возможности хора, к примеру, для воссоздания колокольного звона в песне "Матушка, сгораю": В песне "Из Гюльверана мы пришли" из мелодических "зерен" монодии органично вырастает мелодический материал в духе отыгрышей дудука, которым обрамляется собственно песня.

Точно найденный терпкий гармонический язык обработок с использованием параллельных септим и кварт, квартквинтаккордов, наложения субдоминантовой гармонии на тонический устой, придающие музыкальному языку характерную для народной музыки плагальность, умение создавать выразительные контрапунктические линии и подголоски, которые, варьируясь, каждый раз по-новому “высвечивают” основную мелодию, свидетельствуют о незаурядном мастерстве композитора с обостренной генетической памятью, тонко чувствующего природу фольклора, способного изнутри постигнуть особый мир народного музыкального творчества.

այս ամենը վկայում է կոմպոզիտորի արտակարգ վարպետության, սրված գենետիկ հիշողության, ֆոլկլորի բնության նուրբ զգացողության, ժողովրդական երաժշտական սրելծագործության առանձնահատուկ աշխարհը ներքուսր ըմբռնելու հազվագյուտ ընդունակության մասին:

Է.Նովհաննիսյանի մշակումները հայ գեղջուկի հոգեկան աշխարհին արտացոլող գունեղ պարկերավոր մանրապարումներ են: Որոշ մշակումներ էլ, սերված ժողովրդական երգի առկայծած հզոր գեղարվեստական ազդակից, վերաճում են ծավալուն խմբերգային պոեմների: Դրանց թվին են պարկանում «Աղե, վառվա ես», «Աղանայի ողբը», «Զելե, լառ», «Մարեի ողբը», «Ծովու վրա Գուն ունեմ» խմբերգերը:

Մեծ Կաղանդով և վարպետորեն, ժողովրդական սկզբնաղբյուրների ճշմարիտ իմացությամբ, ազգային ֆոլկլորի ոճական առանձնահատկությունների խոր ըմբռնմամբ կապարված այս մշակումները վառ ու նշանակալի երևույթ դարձան և իրավամբ իրենց արժանի հիմնավոր արդյունք գրավեցին ազգային խմբերգային արվեստի գանձարանում հայ երաժշտության դասականների լավագույն մշակումների կողքին:

Ժողովածուն կազմելիս հեղաբերական համարեցինք խմբերգերից առաջ ներկայացնել ֆոլկլորային բնօրինակները, իսկ ծանոթագրությունների բաժնում՝ դրանց աղբյուրները, որ մի նպատակ է հեղապնդում ցույց փայլեցնել հեղինակը սրելծագործական ինչպիսի աշխատանք է կապարել գեղարվեստական բարձր որակի հասնելու համար, ֆոլկլորային ինչպիսի «հումքից» է սրացվել այս կամ այն խմբերգը:

Ժողովածուն ներառում է նաև բարբառային բառերի բառարան:

Խմբերգերի հայերեն արձարերը ներկայացված են նաև լարինարառ, որպեսզի այլազգի երգչախմբերը, ցանկանալով կապարել դրանք, կարողանան երգել բնագրի լեզվով:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Харлап М., Ритм и метр в музыке устной традиции., М., 1986.
2. Асафьев Б., Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании., М.-Л., 1965.
3. Էդգար Նովհաննիսյան, Կյանքս հուշերում, Երևան, 1998:

Обработки Э.Оганесяна — это выразительные, образные миниатюры, отражающие духовный мир армянского крестьянина. Некоторые же из них, родившись от мощного художественного импульса, излучаемого народной песней, перерастают в развернутые хоровые поэмы. Это — “Матушка, сгораю”, “Плач по Адане”, “Пойдем, лао”, “Плач матери”, “У меня на море дом”.

Выполненные талантливо и мастерски, с истинным знанием народного первоисточника, с глубоким постижением стиливых особенностей национального фольклора, эти обработки стали знаменательным явлением и по праву заняли место в сокровищнице армянского национального хорового искусства рядом с лучшими обработками классиков армянской музыки.

Составляя сборник, мы сочли интересным перед каждым хором по возможности привести фольклорный вариант песни, а в примечаниях указать источник, что преследует цель показать, какую творческую работу выполнил автор для достижения высокого художественного качества, из какого фольклорного “сырья” получилось то или иное хоровое произведение.

Сборник снабжен также словарем диалектных слов.

Армянские тексты хоров представлены и в международной транскрипции по Г.Хюбшману (1848-1908, автор компьютерной программы по заказу “Издательства ЕГК”— А.Еридджанян), чтобы дать возможность хоровым коллективам других стран исполнять эти хоры на языке оригинала.

ПРИМЕЧАНИЯ

1. Харлап М., Ритм и метр в музыке устной традиции., М., 1986.
2. Асафьев Б., Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании., М.-Л., 1965.
3. Оганесян Э., Моя жизнь в воспоминаниях, (на арм.языке)., Ереван, 1998.

Լե, Նուբար Լե, Нубар

♩ = 76

Լե, Նուբար 1 Լե, Нубар

Հանդարտ, պարային

1 *mf*

S. Լե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար, իմ բոյ, քո բոյ էն բա-րեն - բար,
le, nu - bar, le, le, nu - bar, im boy, k'o boy ēn ba - ren - bar,

A. Լե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար, իմ բոյ, քո բոյ էն բա-րեն - բար:
le, nu - bar, le, le, nu - bar, im boy, k'o boy ēn ba - ren - bar,

T. Լե, լե, Նու-բար, իմ բոյ, քո բոյ էն բա-րեն - բար:
le, le, nu - bar, im boy, k'o boy ēn ba - ren - bar,

B. Լե, լե, Նու-բար, իմ բոյ, քո բոյ էն բա-րեն - բար:
le, le, nu - bar, im boy, k'o boy ēn ba - ren - bar,

2 *I solo*

S. Լե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար, 1.Տը - նեն է - լար, կեր - քի Սը - վազ:
le, nu - bar, le, le, nu - bar, 2.Շալ - վար ծալ - ծալ, գի - տին ա - վազ:
1.թ - նե՛ն է - լար, ker - t'ir sē - vaz.
2.ճալ - var փալ - փալ, ge - tin a - vaz.

A. Լե, լե, լե, լե, լե, լե,

T. (p) Լե, լե,

B.

3

S-ni tutti

I solo

S. *L*ե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար, *1.Մը - տա գյա - մին տալ - կեմ չի բող:*
2.Քն - ա - կընջ - քեր կեր - օս - կի օժ:
1.մթ - ta gya - mjin tal - ken ci t'oz.
2.կօ - a - kenj - ker ker os - ki ož.

A. *L*ե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար, լե, Նու - բար,
 (p) *le, nu - bar, le, le, nu - bar, le, nu - bar,*

T. *L*ե, Նու-բար, լե,
le, nu - bar, le,

B. (p) *L*ե, Նու-բար, լե,
le, nu - bar, le,

4

f Tutti

S. *Քն ա - կընջ - քեր կեր օս - կի օժ, Օր ձի չ'առ - նեւ, բող - նեւ սի - բող:*
կօ a - kenj - Ker ker os - ki ož. or ji čar' - nes, ber' - nem si - rož.

A. *Քն ա - կընջ - քեր կեր օս - կի օժ, լե, լե, լե, լե,*
կօ a - kenj - Ker ker os - ki ož. le, le, le, le,

T. *Քն ա - կընջ - քեր կեր օս - կի օժ, լե,*
կօ a - kenj - Ker ker os - ki ož. le,

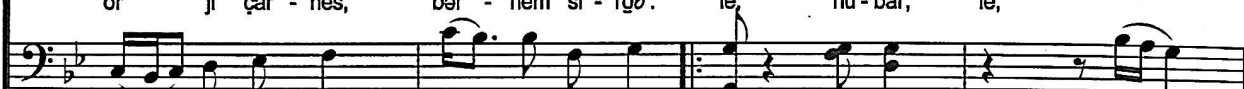
B. *Քն ա - կընջ - քեր կեր օս - կի օժ,*
կօ a - kenj - Ker ker os - ki ož.

5

S.
 Բըռ - նեմ սի - բող: Լե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար,
 bər - nem si - roḡ. le, nu - bar, le, le, nu - bar,

A.
 Բըռ - նեմ սի - բող: Լե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար,
 bər - nem si - roḡ. le, nu - bar, le, le, nu - bar,

T.
 Օր ձի չ'առ - նեմ, բըռ - նեմ սի - բող: Լե, Նու-բար, լե,
 or ji čar' - nes, bər - nem si - roḡ. le, nu - bar, le,

B.
 Օր ձի չ'առ - նեմ, բըռ - նեմ սի - բող: Լե, Նու-բար, լե,
 or ji čar' - nes, bər - nem si - roḡ. le, nu - bar, le,

6

S.
 Իմ բոյ, բո բոյ էն բա-րեն - բար, Նու-բար,
 im boy, k'o boy ēn ba-ren - bar, nu - bar,

A.
 Իմ բոյ, բո բոյ էն բա-րեն - բար, Նու-բար, Նու-բար,
 im boy, k'o boy ēn ba-ren - bar, nu - bar, nu - bar,

T.
 լե, էն բա-րեն - բար, Լե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար,
 le, ēn ba-ren - bar, le, nu - bar, le, le, nu - bar,

B.
 լե, էն բա-րեն - բար, Լե, Նու-բար, լե, լե, Նու-բար,
 le, ēn ba-ren - bar, le, nu - bar, le, le, nu - bar,

S.

A.

T.

B.

1. U - ըի էր - քանք Նա - ըն - կա - ցին: Մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:
 2. Ձուխ - տըմ շա - մամ մեջ քո ծո - ցին: Մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:
 1. a - ըի Եր - Դան՝ Նա - ըն - կա - ցին: Մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:
 2. jux - տեմ թա - մամ մեջ քո ծո - ցին: Մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:

S.

A.

T.

B.

Ձուխ - տըմ շա - մամ մեջ քո ծո - ցին, Մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:
 jux - տեմ թա - մամ մեջ քո ծո - ցին, մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:
 Ձուխ - տըմ շա - մամ մեջ քո ծո - ցին, լե, վրո իմ խո - ցին:
 jux - տեմ թա - մամ մեջ քո ծո - ցին, լե, վրո իմ խո - ցին:
 Ձուխ - տըմ շա - մամ մեջ քո ծո - ցին, լե, վրո իմ խո - ցին:
 jux - տեմ թա - մամ մեջ քո ծո - ցին, լե, վրո իմ խո - ցին:
 Ձուխ - տըմ շա - մամ մեջ քո ծո - ցին, Մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:
 jux - տեմ թա - մամ մեջ քո ծո - ցին, մեկ տուրդ - նեմ վրո իմ խո - ցին:

22-5/81
18/3-22

ԼԵ, ՆՈՒԲԱՐ

(կրկնակ)

Լե, Նուբար, լե, լե, Նուբար,
Իմ բոյ, բո բոյ էն բարենբար:

Լե, Նուբար, լե, լե Նուբար,
Տընեն էլար, կերթիր Սըվազ,
Լե, Նուբար, լե, լե, Նուբար,
Շալվար ծալ-ծալ, գերին ալազ:

Լե, Նուբար, լե, լե, Նուբար,
Մրա գլամին, փալկեն չի թող,
Լե, Նուբար, լե, լե, Նուբար,
Քո ակընջքեր կեր օսկի օղ,
Քո ակընջքեր կեր օսկի օղ,
Օր ձի չառնես, բռնես սիրող:
կրկնակ...

Լե, Նուբար, լե, լե, Նուբար,
Արի երթանք Նարեկացին,
Լե, Նուբար, լե, լե, Նուբար,
Ջուխարըն շամամ մեջ բո ծոցին,
Ջուխարըն շամամ մեջ բո ծոցին,
Մեկ քու դնես վըր իմ խոցին:

ЛЕ, НУБАР*

Ле, Нубар, ле, ле Нубар,
Я тебе под стать, мой яр**.

Собралась и в Связ*** пошла,
Юбкой землю подмела.

Сел я в лодку, бьет волна,
У щеки горит серьга,
У щеки горит серьга,
Коль не мил, уйду тогда.

Ле, Нубар, ле, ле Нубар,
Я тебе под стать, мой яр.
Мы построим божий храм,
Груды сладки, как шамам****,
Приложу к моим устам —
Боль уйму сердечных ран.

* Нубар - женское имя.

** Яр - возлюбленный, возлюбленная.

*** Связ - город.

**** Шамам - круглый ароматный плод.

Նանարի նա Нанари на

♩. = 96

Նա-նա-րի, նա-նա-րի, նա - նա - ըի նայ, նա - նա - ըի նայ, նա - նա - ըի նա:

Դու՛ն է - կար, քա - ռով է - կար, նա - նա - ըի նայ, նա - նա - ըի նա:

Նանարի նա 2 Нанари на

1 Allegretto

Sopr. & Alti

Նա-նա-րի, նա-նա-րի, նա-նա-րի նայ, նա նա ըի նայ, 1. նա-նա-րի նա:
na - na - ri, na - na - ri, na - na - ri nay, na - na - ri nay, 2. քա-նա-րի նա:
1. na - na - ri na.
2. ja - na - ri na.

2

Alto solo

1. Դու՛ն է - կար, քա - ռով է - կար, նա-նա-րի նայ, 1. նա-նա-րի նա:
2. Զու գալ իմ - ծի դուր է - կալ, 2. քա-նա-րի նա:
1. dju n ē - kar, ba - rov ē - kar, na - na - ri nay, 1. na - na - ri na.
2. ku gal in - ji dūr ē - kav, 2. ja - na - ri na.

Soprani

Նա-նա-րի նայ, 1. նա-նա-րի նա:
na - na - ri nay, 2. քա-նա-րի նա:
1. na - na - ri na.
2. ja - na - ri na.

3

Soprani

Soprani

Նա-նա-րի, նա-նա-րի, նա-նա-րի նայ, նա-նա-րի նայ, 1. նա-նա-րի նա:
na - na - ri, na - na - ri, na - na - ri nay, na - na - ri nay, 2. քա-նա-րի նա:
1. na - na - ri na.
2. ja - na - ri na.

Alti

Նա-նա-րի, նա-նա-րի, նա-նա-րի նայ, նա-նա-րի նայ, 1. նա-նա-րի նա:
na - na - ri, na - na - ri, na - na - ri nay, na - na - ri nay, 2. քա-նա-րի նա:
1. na - na - ri na.
2. ja - na - ri na.

6

Alto solo

1. Կոց զի - շերմ ու զի - րի - կում, Գա - Գա - րի Գալ, 1. Գա-Գա - րի Գա:
 2. Չի - ցիս ք - սի ք - րի - թում, 2. Զա-Գա - րի Գա:
 1. կե՛ց զի - շերմ ու շ - րի - կում, Գա - Գա - րի Գա:
 2. չե - ներ ք - սի ք - րի - թում, Գա - Գա - րի Գա:

Soprani

Գա - Գա - րի Գալ,
 na - na - ri nay.

1. Գա-Գա - րի Գա:
 2. Զա-Գա - րի Գա:
 1. Դա - na - ri na.
 2. Ե - na - ri na.

Alti

Նա,
 na,

Գա,
 na,

Գա - Գա - րի Գալ,
 na - na - ri nay.

1. Գա-Գա - րի Գա:
 2. Զա-Գա - րի Գա:
 1. Դա - na - ri na.
 2. Ե - na - ri na.

7 *S-ni, Alti tutti* *f*

Sopr. e Alti

Շատ խո - բո - տիկ, շատ սի - բուն, հա - զար էր - նեկ քու տի - բուն:
 šat xō - rō - tik, šat si - run, ha - zar ēr - nek k'u ti - run.

8

Alto solo

Նա - մա - թի, մա - մա - թի, մա - մա - թի մայ, մա - մա - թի մայ, ջա - մա - թի մա:
 na - na - ri, na - na - ri, na - na - ri nay, na - na - ri nay, ĵa - na - ri na.

Soprani

Նա - մա - թի, մա - մա - թի, մա - մա - թի մայ, մա - մա - թի մայ, ջա - մա - թի մա:
 na - na - ri, na - na - ri, na - na - ri nay, na - na - ri nay, ĵa - na - ri na.

Alti

Նա - մա - թի, մա - մա - թի, մա - մա - թի մայ, մա - մա - թի մայ, ջա - մա - թի մա:
 na - na - ri, na - na - ri, na - na - ri nay, na - na - ri nay, ĵa - na - ri na.

ՆԱՆԱՐԻ ՆԱ

(կրկնակ)

Նանարի, նանարի, նանարի նայ,
Նանարի նայ, նանարի նա,
Նանարի, նանարի, նանարի նայ,
Նանարի նայ, ջանարի նա:

Դուն էկար, բարով էկար,
Նանարի նայ, նանարի նա,
Քու գալ ինձի դուր էկավ,
Նանարի նայ, ջանարի նա:
կրկնակ

Շատ խորտարիկ, շատ սիրուն,
Նազար էրնեկ քու փրուն:
կրկնակ

Կըց գիշերն ու ցերեկուն,
Չէներ էսի էրերուն:
կրկնակ

НАНАРИ НА*

Ты пришла, как хороша!
Нанари най, нанари на,
Твой приход мне по душе,
Нанари най, нанари на.

И красива, и скромна,
Счастлив тот, кому верна,
Темной ночью, светлым днем
Не сжигай меня огнем.

*Нанари най, нанари на — эти и по добные слова, имеющие в основе частицу “нар”, часто встречаются в припевах армянских народных песен-плясок. Первоначальный смысл их утрачен. Возможно, что здесь упоминается языческая богиня Нар, чей культ был широко распространен в глубокой древности.

Աղէ՛, վառվա ես Матушка, сгораю

$\text{♩} = 126$

Ե - լեք տն - սեք՝ այս օր նո - րը նո - րեւ է, մեր քա -
 ժա քա - զա - վոր տա - նից կո - րեւ է, ա - դի, վառ - վա
 ես, ա - դի, վառ - վա ես, սի - րի չա - քա ես:

Աղէ՛, վառվա ես 3 Матушка, сгораю

Adagio

3 Alti soli

unis. pp
 S. Ե - լեք, տն - սեք
 A. e - lek', te - sek'
 T. Ե - լեք, տն - սեք
 B. Ե - լեք, տն - սեք
 e - lek', te - sek'

1

mf I Solo

3 Alti soli

Ե - լեք, տն - սեք, ես օր նո - րը
 e - lek', te - sek', es or ոգ - րե
 S. Ե - լեք,
 A. e - lek',
 T. Ե - լեք,
 B. Ե - լեք,
 e - lek',

3 Alti soli

2

ճն - ղեղ
նո - ըլ

Տեղ
թ,

Մեր
թա - ծա
թա - ծա

գա - վոր
գա - վոր

S.
A.
T.
B.

3 Alti soli

3

սա - ճից
տա - նի՛

կո - ղեղ
կո - ըլ

Տեղ
թ,

Ա - ղե՛,
ա - ը,

վառ - վա
վառ - վա

S.
A.
T.
B.

սե - սե՛...
տե - սե՛...

սե - սե՛...
տե - սե՛...

Ա - ղե՛,
ա - ը,

Ա - ղե՛,
ա - ը,

3 Alti soli

Խա, Ա - ղե՛, վառ - վա
ես, ա - ը, վառ - վա

Խա, Մի - ղե՛, չա - նա
ես, ի - ղե՛, չա - ղա

S.
A.
T.
B.

վառ - վա,
վառ - վա,

վառ - վա

վառ - վա,
վառ - վա,

3 Alti soli

4 *(mf) Alti a 3*

bu:
unis. *pp*

Մա - րալ ե - զու
ma - ral e - zəs

S. A.

Ե լեք, տն տեք...
pp - lek, te - sek...

T

Ե լեք, տն տեք...
pp

B

Ե լեք, տն տեք...
e - lek, te - sek...

3 Alti soli

քն - րեք, մը - սա - ցու ա - - - րեք, դը - հոլ -
be - rek', mə - sa - c'u a - - - rek', də - hōl -

S. A.

քն - րեք,
be - rek',

T

քն - րեք,

B

քն - րեք,
be - rek',

3 Alti soli

5

զուռ - նեն կըռ - րեք, պա - տա - րագ ա - - -
zur' - nen ket - rek', pa - ta - rag a - - -

S. A.

կըռ - րեք,
ket - rek',

T

կըռ - րեք,

B

կըռ - րեք,
ket - rek',

I Solo

6

3 Altı soli

րնք, U - ղի՛, վառ - վա ես, U - ղի՛, վառ - վա
 rek, a - de, var' - va
Soprani e Altı divisi

S. U - ղի՛, վառ - վա,
 A. a - de, var' - va,
 T. U - ղի՛, վառ - վա,
 B. U - ղի՛, վառ - վա,
 a - de, var' - va,

I Alto

soli

II-III
Altı

ես, Սի - րի, չ'ա - ռա ես,
 es, si - ri, ça - ra es,

II e III Altı tutti
 U - ղի՛, վառ - վա ես, U - ղի՛, վառ - վա ես,
 a - de, var' - va es, a - de, var' - va es,
Soprani e Altı unis.

S. Ե - լնք, տի - տնք,
 A. e - lek', te - sek',
 T. Ե - լնք, տի - տնք,
 B. Ե - լնք, տի - տնք,
 e - lek', te - sek',

7

I Alto

Հոմ - բոթ Վայ - բոթ տե - սա, Ա - սավ'
 zom - rut' may - res te - sa, e - sav

II-III
Alti

Ա - դե... Ա - դե, վառ-վա...
 a - de... a - de, var'-va...

S.
A.

Ա - դե...
 a - de...

T

Ա - դե...
 a - de...

B

Ա - դե...
 a - de...

8

I Alto

ք - նաժ է, Զա - փոն - ջին որ քա - շի,
 ke - naç e, ya - p'en - jin vor ka - ši,

II-III
Alti

Ա - դե, վառ - վա ես, Ա - դե... Ա - դե,
 a - de, var' - va es, a - de... a - de,

S.
A.

Ա - դե...
 a - de...

T

Ա - դե...
 a - de...

B

Ա - դե...
 a - de...

I Alto

քը - րով փոր - բած էր, Ա - դի', վառ - վա
 ʔə - rov p'ər - t'aç ēr, a - de, var' - va

II-III
 Alti

վառ-վա... Ա - դի', վառ - վա ես, Ա - դի',
 var' - va... a - de, var' - va es, a - de,

S.
 A.

unis.
 վառ - վա
 var' - va

T

վառ - վա

B

վառ - վա
 var' - va

I Alto

եւ, Ա - դի', վառ - վա եւ, Մի - քի, չ'ա - նա
 es, a - de, var' - va es, si - ri, ča - r'a

II-III
 Alti

Ա - դի', վառ-վա, Ա - դի', վառ-վա,
 a - de, var' - va, a - de, var' - va,

S.
 A.

unis.
 եւ, վառ - վա եւ, չ'ա - նա
 es, var' - va es, ča - r'a,

T

եւ, վառ - վա եւ, չ'ա - նա
 es, var' - va es, ča - r'a,

B

եւ, վառ - վա եւ, չ'ա - նա
 es, var' - va es, ča - r'a,

I Alto

tu:
es.

U - րի՛, վառ-վա Խ, U - րի՛, վառ-վա Խ... Մա - րալ ե - զոս
a - de, var' - va es, a - de, var' - va es... ma - ral e - zes

II-III
Alti

S.

Մի - րի, չ'ա - նա... Մա րալ ե - զոս
si - ri, չա - ra... ma - ral e - zes

A.

Մի - րի, չ'ա - նա... U - րի՛, վառ-վա Խ,
a - de, var' - va es,

T

Մի - րի, չ'ա նա...

B

Մի - րի, չ'ա նա... U - րի՛, վառ-վա Խ,
si - ri, չա - ra... a - de, var' - va es,

3 Alti soli *unis.*

րի - րեք, մը - սա - ցո ա - - - րեք, ու - հոլ -
be - rek', mə - sa - c'u a - - - rek', de - hql -

S.

րի - րեք, մը - սա - ցո ա - - - րեք, ու - հոլ -
be - rek', mə - sa - c'u a - - - rek', de - hql -

A.

U - րի՛, վառ-վա Խ, U - րի՛, վառ-վա Խ, U - րի՛,
a - de, var' - va es, a - de, var' - va es, a - de,

T

B

U - րի՛, վառ-վա Խ, U - րի՛, վառ-վա Խ, U - րի՛,
a - de, var' - va es, a - de, var' - va es, a - de,

11

3 Alti soli

զում - նեն կրտ - ռեք, պա - տա - ըազ ա...
 zur - nen ket - rek, pa - ta - rag a...

S.

զում - նեն կրտ - ռեք, պա - տա ըազ ա - - -
 zur - nen ket - rek, pa - ta rag a - - -

A.

Ա - դե՛, վառ-վա ես, Ա - դե՛, վառ-վա ես, Ա - դե՛, վառ - վա ես,
 a - de, var'-va es, a - de, var'-va es, a - de, var' - va es,

T

B

Ա - դե՛, վառ-վա ես, Ա - դե՛, վառ-վա ես, Ա - դե՛, վառ - վա ես,
 a - de, var'-va es, a - de, var'-va es, a - de, var' - va es,

I Solo 12

I Alto

ռեք, Ա - դե՛, վառ - վա ես, Ա - դե՛, վառ - վա
 rek, a - de, var' - va es, a - de, var' - va

II e III Alti tutti

II-III Alti

ռեք, Ա - դե՛, վառ - վա ես,
 rek, a - de, var' - va es,

S.

ռեք, ա... ա...
 rek, a... a...

A.

Ա - դե՛, ա... ա...
 a - de, a... a...

T

B

Ա - դե՛, ա... ա...
 a - de, a... a...

I Alto

tu, Uh - ri, z'u - nu tu:
es, si - ri, ça - r'a es.

II-III
Alti

Ա դե', վառ վա ես, Ա - դե', վառ-վա ես, Ա - դե', վառ-վա ես,
a - de, var' - va es, a - de, var' - va es, a - de, var' - va es,

S.
A.

Uh - ri, z'u nu...
si - ri, ça - r'a...

T

Uh - ri, z'u - nu

B

Uh - ri, z'u - nu
si - ri, ça - r'a

13 *Alti a 3*

3 Alti soli

Իր - կը - վա զան - - - զի զախ հի - նեն
ir - ke - va zan - - - gi gax hi - nen

S.

Իր - կը - վա զան - - - զի զախ հի - նեն
ir - ke - va zan - - - gi gax hi - nen

A.

Իր - կը - վա զան - - - զի զախ հի - նեն

T

Իր - կը - վա զան - - - զի զախ հի - նեն -

B

Իր - կը - վա զան - - - զի զախ հի - նեն
ir - ke - va zan - - - gi gax hi - nen

14

3 Alti soli

շաղ - վն - - - - - ցին, Ա - նա - վն - տուն է - լան,
 ճաժ - ve - - - - - c'in, a - r'a - vօ - tun օ - lan,

շաղ - վն - - - - - ցին, Ա - նա - վն - տուն է - լան,
 ճաժ - ve - - - - - c'in, a - r'a - vօ - tun օ - lan,

շաղ - վն - - - - - ցին, Ա - նա - վն - տուն է - լան,
 ճաժ - ve - - - - - c'in, a - r'a - vօ - tun օ - lan,

շաղ - վն - - - - - ցին, Ա - նա - վն - տուն է - լան,
 ճաժ - ve - - - - - c'in, a - r'a - vօ - tun օ - lan,

15

3 Alti soli

քազ - վոր քա - ղն - - - - - ցին,
 է'ag - vor է'a - ծե - - - - - c'in,

քազ - վոր քա - ղն - - - - - ցին, Ա - ղն', վառ - վա
 է'ag - vor է'a - ծե - - - - - c'in, a - de, var' - va

քազ - վոր քա - ղն - - - - - ցին, Ա - ղն', վառ - վա
 է'ag - vor է'a - ծե - - - - - c'in, a - de, var' - va

լան, քազ - վոր քա - ղն - - - - - ցին, Ա - ղն', վառ - վա
 lan, է'ag - vor է'a - ծե - - - - - c'in, a - de, var' - va

քազ - վոր քա - ղն - - - - - ցին, Ա - ղն', վառ - վա
 է'ag - vor է'a - ծե - - - - - c'in, a - de, var' - va

3 Alti soli

U - ri, z'u nu
a - de, var' - va
U - ri, z'u - nu
a - de, var' - va
U - ri, z'u - nu,
ça - r'a'

16

3 Alti soli

S.

A.

T.

B.

tu,
es,

U - րի՛,
a - de,

վառ - վա
var' - va

tu,
es,

tu,
es,

U - րի՛, վառ-վա tu,
a - de, var' - va es,

U - րի՛, վառ - վա tu,
a - de, var' - va es,

U - րի՛, վառ-վա tu,
a - de, var' - va es,

tu,
es,

U - րի՛, վառ-վա tu,
a - de, var' - va es,

U - րի՛, վառ - վա tu,
a - de, var' - va es,

U - րի՛, վառ-վա tu,
a - de, var' - va es,

U - րա՛լ
ma - ral

ի - զոս
e - zes

րի - րեք,
be - rek,

մը - սա -
me - sa -

U - րա՛լ
ma - ral

ի - զոս
e - zes

րի - րեք,
be - rek,

մը - սա -
me - sa -

3 Alti soli

unis.

U - ղե', վառ - վա
a - de, var' - va

S. *unis.*
U - ղե', վառ - վա ես,
a - de, var' - va es,

A. U - ղե',
a - de,

T. U - ղե', վառ - վա
a - de, var' - va,

B. U - ղե',
a - de,

gnı u - - - ղեք, ղը - հոլ - զուռ - նեն
c'u a - - - rek' de - hqi - zur' - nen

կըռ - ղեք,
ket - rek',

3 Alti soli

ես,
es,

S. վառ - վա U - ղե', վառ - վա U - ղե', U - ղե', վառ - վա
var' - va a - de, var' - va a - de, a - de, var' - va

A. վառ - վա U - ղե', վառ - վա U - ղե', U - ղե', վառ - վա

T. պա - տա - ղազ ա - - - ղեք, U - ղե', վառ - վա
pa - ta - rag a - - - rek' a - de, var' - va

B. պա - տա - ղազ ա - - - ղեք, U - ղե', վառ - վա
pa - ta - rag a - - - rek' a - de, var' - va

3 Alti soli

unis

S. *Uh - rh, z'u - nu
si - ri, ça - ra*

A. *tu, U - rh', վառ - վա
es, a - de, var' - va*

T. *tu, U - rh', վառ - վա
es, a - de, var' - va*

B. *tu, U - rh', վառ - վա
es, a - de, var' - va*

*tu, Uh - rh, z'u - nu
es, si - ri, ça - ra*

19 *I Solo*

I Alto *U - rh', վառ-վա tu, U - rh', վառ-վա tu, U - rh', վառ-վա tu, U - rh', վառ-վա tu:
a - de, var' - va es, a - de, var' - va es, a - de, var' - va es, a - de, var' - va es.*

II e III Alti tutti *U - rh', վառ-վա tu, U - rh', վառ-վա tu, U - rh', վառ-վա tu:*

S. *tu:
es.*

A. *tu:*

T. *tu:
es.*

B. *tu:
es.*

ԱՂԵ, ՎԱՌՎԱ ԵՍ

Ելեք, րեսեր էսօր նորը նորել է,
Մեր թաժա թագավոր փանից կորել է:
Աղե, վառվա ես,
Աղե, վառվա ես,
Միրի, չառա ես:

Մարալ եզրս բերեք, մըսացու արեք,
Դիւ-գունեն կորեք, պարարագ արեք:
Աղե, վառվա ես...

Զըմրուք մայրըս րեսա, ըսավ՝ քնած է,
Յափընջին որ քաշի, թըրով փըրթած էր:
Աղե, վառվա ես...

Իրկըվա գանգի գախ հինեն շաղվեցին,
Առավորուն էան, թագվոր թաղեցին:
Աղե, վառվա ես...

МАТУШКА, СГОРАЮ.

Посмотрите, нынче месяц заблистал,
Молодой жених наш без вести пропал.
Матушка, сгораю,
Матушка, сгораю,
С горя умираю.

Приведите вола — к тризне заколоть,
Пусть зурна смолкает — отпевать начнем.
Матушка, сгораю,
Матушка, сгораю,
С горя умираю.

Матушка сказала, что жених мой спит,
Как сняла покров- изрублен весь лежит.
Матушка, сгораю,
Матушка, сгораю,
С горя умираю.

Вечером к свадьбе моей хну месили,
А поутру жениха хоронили.
Матушка, сгораю,
Матушка, сгораю,
С горя умираю.

Հանր Բոր

$\text{♩} = 88$

Հա - նոր, հա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր,

հա - նոր, Ջա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր, հա - նոր:

Հանր 4 Բոր

Allegro moderato

S Հա - նոր, հա - նոր: Հա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր,

A ha - nor, ha - nor. ha - nor, nar - nor, ne - nar - nor,

T Հա - նոր, հա - նոր: Հա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր,

B ha - nor, ha - nor. ha - nor, nar - nor, ne - nar - nor,

S հա - նոր, Ջա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր, Ջա - նոր:

A ha - nor, ja - nor, nar - nor, ne - nar - nor, ja - nor.

T հա - նոր, Ջա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր, Ջա - նոր:

B ha - nor, ja - nor, nar - nor, ne - nar - nor, ja - nor.

2

S
 Հա - նոր, հա - նոր: Հա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր,

A
 հա - նոր, հա - նոր. հա - նոր, նար - նոր, ne - nar - նոր,

T
 Հա - նոր, հա - նոր: Հա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր,

B
 հա - նոր, հա - նոր. հա - նոր, նար - նոր, ne - nar - նոր,

S
 հա - նոր, Հա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր, հա - նոր,

A
 հա - նոր, յա - նոր, նար - նոր, ne - nar - նոր, հա - նոր,

T
 հա - նոր, Հա - նոր, նար - նոր, նե - նար - նոր, հա - նոր,

B
 հա - նոր, յա - նոր, նար - նոր, ne - nar - նոր, հա - նոր,

24 3

S
ջա - նոր: Հա - նոր,

A
յա - ուր. հա - ուր,

Solo (Ten.) *Tenor solo*
Հա - նոր, 1.Ա - զար աղ - ջիկ
2.Բոս չա - միչ

T
ջա - նոր: Հա - նոր, Հա - նոր,

B
յա - ուր. հա - ուր, հա - ուր, 1.a - zab aժ - յիկ
2.bur me չա - միչ

Soprano solo

Solo (Sopr.)
1.Հա - նոր, է - լավ, կայ - նավ, վեր-ըն - վեց,
2.Հա - նոր, պագ մը խա - փեց, չը - տը - վեց,

Solo (Ten.)
մոր դուր - կեց,
կըր - կը - մեց,

T
1.Հա - նոր, է - լավ, կայ - նավ, վեր-ըն - վեց,
2.Հա - նոր, պագ մը խա - փեց, չը - տը - վեց,

B
mər dər - kec', 1.ha - ուր, ծ - lav, kay - nav, ver-c'ə - vec',
ker - kə - mec', 2.ha - ուր, pag me xa - p'ec', çə - tə - vec',

1. 2.

Solo (Sopr.)
 hwa - nor, xwa - nor, xwa - nor:

S
 xwa - nor,

A
 ha - nor,

T
 hwa - nor, xwa - nor, xwa - nor: xwa - nor,

B
 ha - nor, ja - nor, ja - nor. ha - nor,

4

Solo (Sopr.)
 xwa - nor: 1. U - qar tər - qa bər - çə - mov, hwa - nor,
 2. xan - çarın tər qa wən çər - mov, hwa - nor,

S
 hwa - nor: hwa - nor, hwa - nor,

A
 ha - nor. 1a - zab tər - çə - mov, ha - nor,
 2. xan - çarın tər ka pe çər - nov, ha - nor,

T
 hwa - nor: xwa - nor,

B
 ha - nor. ha - nor,

Solo (Sopr.)

1. 2.

ի - կալ ան - ցալ մըր դըռ - նով, հա - նոր, ջա - նոր:

քո բան ի՞նչ էր մըր դըռ - նով, հա - նոր, ջա - նոր:

Ē - kav an - c'av mər dər - nōv, ha - nōr, ĵa - nōr.

kō ban inç ēr mər dər - nōv, ha - nōr, ĵa - nōr.

հա - - - - - նոր, հա - նոր, ջա - նոր:

հա - - - - - նոր, հա - նոր, յա - նոր.

5

Հա - նոր, մար - նոր, մե - մար - նոր, հա - նոր, Ջա - նոր, մար - նոր,

ha - nōr, nar - nōr, ne - nar - nōr, ha - nōr, ĵa - nōr, nar - nōr,

Հա - նոր, մար - նոր, մե - մար - նոր, հա - նոր, Ջա - նոր, մար - նոր,

ha - nōr, nar - nōr, ne - nar - nōr, ha - nōr, ĵa - nōr, nar - nōr,

S
նե - ցար - ցոր,
ջա - ցոր:
Հա - ցոր, ցար - ցոր,
նե - ցար - ցոր,

A
ne - nar - nor,
ja - nor.
ha - nor, nar - nor,
ne - nar - nor,

T
նե - ցար - ցոր,
ջա - ցոր:
Հա - ցոր, ցար - ցոր,
նե - ցար - ցոր,

B
ne - nar - nor,
ja - nor.
ha - nor, nar - nor,
ne - nar - nor,

S
հա - ցոր,
Ջա - ցոր, ցար - ցոր,
նե - ցար - ցոր,
ջա - ցոր:

A
ha - nor,
ja - nor, nar - nor,
ne - nar - nor,
ja - nor.

T
հա - ցոր,
Ջա - ցոր, ցար - ցոր,
նե - ցար - ցոր,
ջա - ցոր:

B
ha - nor,
ja - nor, nar - nor, ne - nar nor,
ja - nor.

7 *Soprano e Tenor soli* 8 *f*

Sp.e Tn.
Soli

Հա - նոր, հա - նոր, 1. Է - լան, Է - կան մը - շն - ցիք,
2. Յա - ընջող դռն - նով ան - ցու - ցին,

S Հա - - - - նոր, 1. Է - լան, Է - կան մը - շն - ցիք,
2. Յա - ընջող դռն - նով ան - ցու - ցին,

A հա - - - - - ուր, 1. Թ - լան, Թ - կան մե - չե - շիկ,
2. Յա - ընջող դեր - ուր ան - շու - շին,

T Հա - - - - - նոր, 1. Է - լան, Է - կան մը - շն - ցիք,
2. Յա - ընջող դռն - նով ան - ցու - ցին,

B հա - - - - - ուր, 1. Թ - լան, Թ - կան մե - չե - շիկ,
2. Յա - ընջող դեր - ուր ան - շու - շին,

Sp.e Tn.
Soli

հա - նոր, հա - նոր, Ջաղ - քիկ բախ - չա մը - նն - ցին, հա - նոր,
Մն ա - չըվ - ներ լա - ցու - ցին, ջա - նոր:

S հա - նոր, հա - նոր, Ջաղ - քիկ բախ - չա մը - նն - ցին, հա - նոր,
Մն ա - չըվ - ներ լա - ցու - ցին, ջա - նոր:

A հա - ուր, հա - ուր, չաժ - յիկ բախ - չա նեժ - նե - շին,
սեւ ա - չեւ - ներ լա - շու - շին,

T հա - նոր, հա - նոր, Ջաղ - քիկ բախ - չա մը - նն - ցին, հա - նոր,
Մն ա - չըվ - ներ լա - ցու - ցին, ջա - նոր:

B հա - ուր, հա - ուր, չաժ - յիկ բախ - չա նեժ - նե - շին, հա - ուր,
սեւ ա - չեւ - ներ լա - շու - շին, յա - ուր.

9 Poco piu mosso

S *f*
 է - լան, է - կան մը - շե - ցիք, հա - նոր, Չաղ - ջիկ բախ - չա

A
 ē - lan, ē - kan mə - še - c'ik', ha - nor, zaθ - jik bax - ča

T
 է - լան, է - կան մը - շե - ցիք, հա - նոր, Չաղ - ջիկ բախ - չա

B
 ē - lan, ē - kan mə - še - c'ik', ha - nor, zaθ - jik bax - ča

10

S
 նըշ-նե - ցիք, հա - նոր, Յա-րոյ դըռ - նով ան-ցու - ցիք, հա նոր:

A
 nəš-ne - c'in, ha - nor, ya-roj dər - nov an-c'u - c'in, ha nor.

T
 նըշ-նե - ցիք, հա - նոր, Յա-րոյ դըռ - նով ան-ցու - ցիք, հա նոր:

B
 nəš-ne - c'in, ha - nor, ya-roj dər - nov an-c'u - c'in, ha nor.

11

S
Սև ա - չըվ - ներ լա-ցու - ցին, ջա - նոր: Հա-նոր, նար - նոր, նե-նար - նոր,

A
sev a - čev - ner la-c'u - c'in, ĵa - nor. ha-nor, nar - nor, ne-nar - nor,

T
Սև ա - չըվ - ներ լա-ցու - ցին, ջա - նոր: Հա-նոր, նար - նոր, նե-նար - նոր,

B
sev a - čev - ner la-c'u - c'in, ĵa - nor. ha-nor, nar - nor, ne-nar - nor,

S
հա - նոր, Ջա-նոր, նար - նոր, նե-նար - նոր, ջա - նոր, ջա - նոր:

A
ha - nor, ĵa - nor, nar - nor, ne-nar - nor, ĵa - nor, ĵa - nor:

T
հա - նոր, Ջա-նոր, նար - նոր, նե-նար - նոր, ջա - նոր, ջա - նոր:

B
ha - nor, ĵa - nor, nar - nor, ne-nar - nor, ĵa - nor, ĵa - nor:

ՆԱՆՈՐ

(կրկնակ)

Նանոր, հանոր,
Նանոր, նարնոր, նենարնոր, հանոր,
Ջանոր, նարնոր, նենարնոր, ջանոր:

Ազապ աղջիկ, մըր դըրկեց,
Էլավ կայնավ վերցըվեց,
Բոռ մը չամիչ կըրկըմեց,
Պար մը խափեց, չըփըվեց:

Ազապ փրդա բըրջըմով,
Էկավ անցավ մըր դըռնով,
Խանջարն էր կապե ճըռնով,
Քո բան ի՞նչ էր մըր դըռնով:
կրկնակ

Էլան էկան մըշեցիք,
Զ'աղջիկ բախչա նըշնեցին,
Յարոջ դըռնով անցուցին,
Սև աչքվներ լացուցին:

ԱՈՐ*

Анор, нарно́р, ненарно́р, анор,
Джанор, нарно́р, ненарно́р, джанор.

Соседка, девушка-душа, анор,
Съела горстку кишмиша**, анор,
Обманула молодца, анор,
Поцелуя не дала, анор.

Эй, ты парень холостой, анор,
Мимо дома ты прошел, анор,
На боку кинжал блестит, анор,
Что у дома ты нашел, анор?

Мушцы*** издали пришли, анор,
Сваты издали пришли, анор,
Плачьте, черные глаза, анор,
Яр из-под носа увели, анор.

* Анор — произносится “һанор”. Смысл этого слова, как и всего первого двустипия, утрачен.

**Кишмиш — сушеный виноград.

***Мушцы — жители Муша, города в исторической Армении, центра области Тарон.

2

S

Ան - տեր, կու - լար,
Սա - սուն ա - շեհ,
Էն խոր - բու - բոր,

A

an - ter, ku - lar,
sa - sun a - sec,
en xor - tu - bort,

T

Ան - տեր, կու - լար,
Սա - սուն ա - շեհ,
Էն խոր - բու - բոր,

B

an - ter, ku - lar,
sa - sun a - sec,
en xor - tu - bort,

3

S

Հավ - քերն ալ մեծ
Թո - փեր տա - լալ
Սա - նա լեռ - մեր

A

lar, sec, bort,
hav - kern al mej
to - per ta - rav
sas - na ler - ner

T

ան - տեր կու - լար,
սա - սուն ա - շեհ,
էն խոր - բու - բոր,

B

an - ter ku - lar,
sa - sun a - sec,
en xor - tu - bort,

Այս,
ax,

4

The musical score is written for four voices: Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B). The key signature has one flat (F major or D minor), and the time signature is common time (C). The lyrics are in Armenian and English.

Soprano (S):

ly - qan,
vran - pu z'eg,
a - ru nton,

1. Դու - ման փա թեց
2.3. Հայ վախ, հայ
1. du - man p'a t'ec'
2.3. hay vax, hay vax,

Alto (A):

kə sə gan,
vran ka sec',
a - ru noṭ,

1. du - man p'a t'ec'
2.3. hay vax, hay vax,

Tenor (T):

ly - qan,
vran - pu z'eg,
a - ru nton,

1. Դու - ման փա
2.3. Հայ վախ, հայ

Bass (B):

kə sə - gan,
vran ka - sec',
a - ru - noṭ,

5

S
Մեր աշ
Գե-րի
խաղ-իդ,
Մա-սուն,

A
du - man p'a
hay vax, hay
t'ec' vax,
mer aš
ge - ri
xar - ha,
sa - sun,

T
քեզ
վախ,
Մեր աշ
Գե-րի
խաղ - իդ,
Մա - սուն,

B
1. Դու - ման փա - քեզ
2.3. Հայ վախ, հայ վախ,
1. du - man p'a
2.3. hay vax, hay vax,
դու - ման փա -
հայ վախ, հայ

S
Երբ ի մարդ - մա - ցանք սև խա - բար:
նշ մը - նաց, նշ էլ տուն:

A
erb i - ma - c'anġ sey xa - bar.
voĉ mard mə - nac', voĉ el tun.

T
Երբ ի մարդ - մա - ցանք սև խա - բար:
նշ մը - նաց, նշ էլ տուն:

B
քնց վախ, erb i - ma - c'anġ sey xa - bar.
vax, voĉ mard mə - nac', voĉ el tun.

ՄԱՍՈՒՆ ՆՍՏԵՐ, ԱՆՏԵՐ, ԿՈՒԼԱՐ

Մասուն նստեր, անտեր, կուլար,
Նավքերն ալ մեջ կըսըգան,
Դուման փաթեց մեր աշխարհը,
Երբ իմացանք սև խաբար:

Շուն թշնամին Մասուն աշեց,
Թռիկեր փարավ վրան քաշեց,
Նայ վախ, հայ վախ, գերի Մասուն,
Ոչ մարդ մընաց, ոչ էլ փուն:

Մասնա սարեր են խորթությունը,
Մասնա լեռներ, ախ, արունդ,
Նայ վախ, հայ վախ, գերի Մասուն,
Ոչ մարդ մընաց, ոչ էլ փուն:

САСУН, МОЙ КРАЙ, СКОРБИТ, ПОКИНУТ.

Сасун*, мой край, скорбит, покинут,
Разносят птицы горя песнь,
Нависли тучи над строною,
Когда узнали злую весть.

Проклятый враг решил все сжечь,
Свистели ядра и картечь,
Ай вах, ай вах, Сасун пленен,
В крови, в руинах, в пепле он.

Куда ни глянь — родные горы,
Здесь каждый камень пахнет кровью,
Ай вах, ай вах, Сасун пленен,
В крови, в руинах, в пепле он.

* Сасун — город, центр области Сасун в исторической Армении.

Հո'ւ, շորորա, շորորա Գոլ, пляши, пляши

$\text{♩} = 176$

Հո'ւ, շո - րո - րա, շո - րո - րա, հո'ւ, շո - րո - րա, Հո - դր ջան:

Հո'ւ, շորորա, շորորա 6 Գոլ, пляши, пляши

S

A

T

B

f

f

Հո - րո - րա, շո - րո - րա, շո - րո - րա, շո - րո - րա,

Հո - րո - րա, շո - րո - րա, շո - րո - րա, շո - րո - րա,

2

f

S

A

T

B

1. Հո'ւ, շո - րո - րա, շո - րո - րա, Հո'ւ, շո - րո - րա, հովն ա - նուշ,
2. Հո'ւ, շո - րո - րա, շո - րո - րա, Հո'ւ, շո - րո - րա, հովն ա - նուշ,
1. հո, շո - րո - րա, շո - րո - րա, հո, շո - րո - րա, հովն ա - նուշ,
2. հո, շո - րո - րա, շո - րո - րա, հո, շո - րո - րա, հովն ա - նուշ:

1. Հո - րո - րա, Հո'ւ, հովն ա - նուշ,
2. Հո - դր ջան: Հո'ւ, հովն ա - նուշ:

1. շո - րո - րա, հո, հովն ա - նուշ,
2. շո - ծ'եր յան: հո, հովն ա - նուշ:

3

S
1. 3wɔn - ɬun - ɲn - wɬɬɬ, pɔpɔn u - ɠnɪz,
2. ɔɬɪ - ɬu w - ɲɬɪ pɔɪ - pɬɪ ɲnɪz,
1. ɣar - xɔ - rɔ - tɪk, bakn a - ɲuʂ,
2. ke - la - a - ri ba - kem tʃuʂ,

A
2n - ɲn - ɲu,
ʂɔ - rɔ - ra,
2n - ɲn - ɲu,
ʂɔ - rɔ - ra,

T
1. Pɔpɔn u - ɠnɪz, 2n - ɲn - ɲu,
2. ɣu - pɬɪ ɲnɪz: 2n - ɲn - ɲu,

B
hop, hop, 1. bakn a - ɲuʂ, ʂɔ - rɔ - ra,
2. ba - kem tʃuʂ: ʂɔ - rɔ - ra,

f

4

*Solo**Tutti*

S
1. ɣu - pɔɪ t - ɬuɪ qɲ - ɠu - ɲɬɪ, hn'uɪ, 2n - ɲn - ɲu, 2n - ɲn - ɲu,
2. ɣɪ - ɲɬu hu - ɬɪg ɲɪu - ɲu - ɲɬɪ, hn'uɪ, 2n - ɲn - ɲu, ɠn - ɲɪɲ ɣuɪ:
1. ka - kɔv e - lav zɔ - ɲa - ɲɪn, hop, ʂɔ - rɔ - ra, ʂɔ - rɔ - ra,
2. kɔ - lɔx ha - nec dem ka - rin, hop, ʂɔ - rɔ - ra, ʂɔ - ɖer jan:

A
2n - ɲn - ɲu,
ʂɔ - rɔ - ra,
2n - ɲn - ɲu,
ʂɔ - rɔ - ra,
2n - ɲn - ɲu,
ʂɔ - rɔ - ra,

T
ɰn'uɪ, hn'uɪ, 2n - ɲn - ɲu,
ɰn'uɪ, hn'uɪ, ɠn - ɲɪɲ ɣuɪ:

B
hop, hop, hop, ʂɔ - rɔ - ra,
hop, hop, hop, ʂɔ - ɖer jan:

5

Solo

Tutti

S

1. Շն-դերն ցնու-տաւ, ցախշ կ'է-մեր, հն'ւ, շն-րն-րա, շն-րն-րա,
 2. Հա-վերն կ'ի-գնր, քի 2 կ'ի-մեր, հն'ւ, շն-րն-րա, շն-րն-րա:
 1. Տօ-ժերն ոս-տաւ, հոք, տօ-րօ-րա, Շն-դերն ջան:
 2. Կա-րէր կ'ի-գնր, հոք, տօ-րօ-րա, Տօ-ժեր յան:

A

շն-րն-րա, շն-րն-րա, հն'ւ, շն-րն-րա, շն-րն-րա,
 տօ-րօ-րա, տօ-րօ-րա, հոք, տօ-րօ-րա, տօ-րօ-րա,

T

Հն'ւ, Հն'ւ, հն'ւ, Շն-դերն ջան:

B

հոք, հոք, հոք, տօ-րօ-րա, յան:

6

S

Շն-դերն ջան,
 տօ-ժեր յան,

A

Շն-դերն ջան,
 տօ-ժեր յան,

T

f
 Շն-րն-րա, շն-րն-րա, շն-րն-րա, Շն-դերն ջան,

B

f
 տօ-րօ-րա, տօ-րօ-րա, տօ-րօ-րա, տօ-ժեր յան,

7

S
1. Հն'ւյ, 2n - nn - րա, 2n - nn - րա, Հն'ւյ, 2n - nn - րա, հովն ա - նուշ,
2. Հն'ւյ, 2n - nn - րա, Շո - ղեր ջան: Յար խն - խն - տիկ, քարն ա - նուշ,
1. հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, հոփ, իօ - ղո - րա, հոփն ա - նուշ,
2. հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, հոփն ա - նուշ:

A
1. հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, ջան. 2n - nn - րա,
2. հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա,

T
1. Հն'ւյ, 2n - nn - րա, Հն'ւյ, հովն ա - նուշ,
2. Հն'ւյ, Շո - ղեր ջան: Շո - ղեր ջան, ա - նուշ:

B
1. հոփ, իօ - ղո - րա, հոփ, հոփն ա - նուշ,
2. հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա, հոփն ա - նուշ:

8 Solo

Tutti

S
1. Տո - րան կայ - նալ կար - մուն - յին, հն'ւյ, 2n - nn - րա, 2n - nn - րա,
2. Տո - րա կ'է - ներ զո - քն - ջին, հն'ւյ, 2n - nn - րա, Շո - ղեր ջան,
1. տե - ծ'ան kay - nav kar - մուն - յին, հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա,
2. յու - ծ'աբ k,ē - ner zo - kēn - յին, հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա,

A
1. տե - ծ'ան kay - nav kar - մուն - յին, հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա,
2. յու - ծ'աբ k,ē - ner zo - kēn - յին, հոփ, իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա,

T
Հն'ւյ, հն'ւյ, հն'ւյ, հն'ւյ, 2n - nn - րա,
Շո - ղեր ջան,

B
հոփ, հոփ, հոփ, հոփ, իօ - ղո - րա,
իօ - ղո - րա, իօ - ղո - րա,

9

Solo

Tutti

S

1. h - qu, huu - ŋh, lū - unŋ - ɣhŋ,
 2. Cb - lūŋ u - nūŋ lū - ŋhŋ - ɣhŋ,
 1. i - ga, has - ni, kə - tər - jīn,
 2. se - kŋn a - r'av ya - p'en - jīn,

hn'uy, 2n - pn - pu,
 hn'uy, 2n - pn - pu,
 hōp, šq - rō - ra,
 hōp, šq - rō - ra,

2n - pn - pu,
 Cn - ŋhŋ ɣan:

A

1. i - ga, has - ni, kə - tər - jīn,
 2. se - kŋn a - r'av ya - p'en - jīn,

hōp, šq - rō - ra, šq - rō - ra,

T

hn'uy, hn'uy, hn'uy, hn'uy,

2n - pn - pu,
 Cn - ŋhŋ ɣan:

B

hōp, hōp, hōp, hōp,

šq - rō - ra,
 šq - rō - ra, jan:

10

S

2n - pn - pu,
 šq - rō - ra,

2n - pn - pu,
 šq - rō - ra,

Cn - ŋhŋ ɣan,
 šq - rō - ra, jan,

A

2n - pn - pu,
 šq - rō - ra,

2n - pn - pu,
 šq - rō - ra,

Cn - ŋhŋ ɣan,
 šq - rō - ra, jan,

T

2n - pn - pu, 2n - pn - pu, Cn - ŋhŋ ɣan,

B

šq - rō - ra, šq - rō - ra, šq - rō - ra, jan, šq - rō - ra

S
U - - ġnı2, 1.3wıı ĵun - pn - uhlı
a - - nuş, 2.2ıı ĵu - u - pn
1.yar xo - ro - tik
2.ke - la a - ri

A
a - - nuş, 1.yar xo - ro - tik
2.ke - la a - ri

ff
T
1.2n'ıy, 2n - pn - pu, hıııı u - ġnı2, 1.3wıı ĵun - pn - uhlı
2.3wıı ĵun - pn - uhlı, pıııı u - ġnı2: 2.2ıı ĵu - u - pn

ff
B
1.hop, şo - ro - ra, hovıı a - nuş, 1.yar xo - ro - tik
2.yar xö - rö - tik, bakıı a - nuş: 2.ke - la a - ri

S
pıııı u - ġnı2, pu - pııı pnı2, ĵun - pnun:
pu - pııı pnı2, ba - kem tııı, xö - röt:
bakıı a - nuş, ba - kem tııı, xö - röt:
ba - kem tııı, xö - röt:

A
bakıı a - nuş, ba - kem tııı, xö - röt:
ba - kem tııı, xö - röt:

T
pıııı u - ġnı2, pu - pııı pnı2, ĵun - pnun:
pu - pııı pnı2, ĵun - pnun:

B
bakıı a - nuş, ba - kem tııı, xö - röt:
ba - kem tııı, xö - röt:

ՀՈՊ, ՇՈՐՈՐԱ, ՇՈՐՈՐԱ

Հո՛պ, շորորա, շորորա,
Հո՛պ, շորորա, Շողեր ջան:

(կրկնակ)

Հո՛պ, շորորա, հովն անուշ,
Յար խորտորիկ, բաքն անուշ,
Յար խորտորիկ, բաքն անուշ,
Քելա, արի, բաքն թուշ:

Կարավն էլավ զընարին,
Հո՛պ, շորորա, շորորա,
Կըլոխ հանեց դեմ քարին,
Հո՛պ, շորորա, Շողեր ջան:

Շողեր նըստավ, նախշ կեներ,
Հո՛պ, շորորա, շորորա,
Հավեր կիզեր, քիշ կեներ,
Հո՛պ, շորորա, Շողեր ջան:
կրկնակ

Տըղան կայնավ կարմունջին,
Ջուղաք կեներ գոքընջին,
Իգա, հասնի կըվորջին,
Շեկոն առավ յախընջին:
կրկնակ

ГОП, ПЛЯШИ, ПЛЯШИ.

Гоп, пляши, пляши, пляши,
Гоп, пляши, гоп, Шогер* джан.

Гоп, пляши, луна нежна,
Яр красива и нежна,
Яр красива и нежна,
В щечку поцелую я.

Куропатка средь камней,
Светит солнышко над ней.

Яр сидела и ткала
И цыпляток — “кыш” — гнала.

Парень на мосту стоял,
Теще весточку послал,
К храбрецу пускай спешит —
Рыжик бурку утащил.

* Шогер — женское имя (в произношении буква “г” звучит как французское грассированное “р”).

Որբի երգը Песня сироты

Գ՛ր - ցա - լով գ՛ր - ցա - ցի՛ն գյու - ղից հե - ռա
 Sաւս - եր - կու տաւ - րե - կան ղար - ղի տի - րա :

ցա, ախ, մայ - րիկ ջան, գյու - ղից հե - ռա - ցա. վա - գոն,
 ցա, ախ, մայ - րիկ ջան, յա - րեքս եր քա - ժա:

Գյուղիցը հեռացա 7 Я ушла далеко

Moderato

1

S *p* վայ, լե, լե, լե, լե, վայ,
 A *p* vay, le, le, le, le, vay,
 T *p* վայ, լե, լե, լե, վայ,
 B *p* vay, le, le, le, vay,

S լե, լե, Յա - ման, յար ջան, յար,
 A le, le, ya - man, yar jan, yar,
 T լե, Յա - ման, յար,
 B le, ya - man,

2

Solo

1. Գն - նա - լով զք - նա - ցի, գյու - ղի - քն
 2. Տառ - եր - ևու տառ - քն - քն
 1. Գե - նա - օր - քն
 2. Էս - ր - քն

S

1. Հի - - - -
 2. Տի - - - -

A

1. Է - - - -
 2. Է - - - -

T

1. Է - - - -
 2. Է - - - -

B

yar,

3

Solo

հի - նա - ցա, Այն, մայ - րիկ ջան,
 տի - րա - ցա, ցա, ցա,
 հե - րա - ցա, ցա, ցա,

S

1. Գն - նա -
 2. Տառ - եր -

A

1. Գն - նա -
 2. Տառ - եր -

1. Գե - նա -
 2. Էս - ր -

T

1. Գն - նա -
 2. Տառ - եր -

B

1. Գե - նա -
 2. Էս - ր -

Solo

S

A

T

B

լով գը - նա - ցի,
կու տա - րե - կան

գյու - ղի - ցը
դար - ղե - րիս

հե - նա - - - -
տի - րա - - - -

ցա,
ցա.

մմ.
(Ռեգային)

mm...

լով գը - նա - ցի,
կու տա - րե - կան

lov ge - na - c'i,
ku ta - re - kan

4

Solo

S

A

T

B

Ա՛խ, մայ - րիկ ջան,

1. Գյու - ղի - ցը
2. Դար - ղե - րիս
1. gyu - ծի - c'e
2. dar - de - ris

հե - նա - - - -
տի - րա - - - -

ցա:
ցա.
c'a:
c'a.

Ա՛խ, մայ - րիկ ջան,

ax, may - rik jan,

Ա՛խ, մայ - րիկ ջան,

pp

Ա՛խ,
ax,

Solo

Յա - ման, յա - ման, ան - քախտ յար ջան:

S

Յա - ման, յա - ման, ան - քախտ յար ջան:

A

ya - man, ya - man, an - baxt yar jan:

T

Ախ,

B

ax,

Solo

S

A

T

B

1. Gini - ni - qn
2. Gini - ni - qn
1. gu - di - ce
2. dar - de - ris

ht - nu -
unh - pu -
he - ra -
ti - ra -

gu:
gu:
ca:
ca:

mf

1. kan - ci,
2. er - vac,

1. kan - ci,
2. er - vac,

1. kan - ci,
2. er - vac,

Uru,
ax,

1. kan - ci,
2. er - vac,

S
կը - ռունկ,
վառ - վաժ
կան - չի,
սիր - տըս
քա - ճի
գունդ - գունդ
գա - թուն
ա - թուն
է,
է.

A
kə - r'unk,
var - vaç
kan - çï,
sir - tēs
k'a - ni
gund - gund
ga - run
a - run
ē,
ē.

T
կը - ռունկ,
վառ - վաժ
կան - չի,
սիր - տըս
քա - ճի
գունդ - գունդ
գա - թուն
ա - թուն
է,
է.

B
kə - r'unk,
var - vaç
kan - çï,
sir - tēs
k'a - ni
gund - gund
ga - run
a - run
ē,
ē.

7

Solo
1. Կան-չի,
2. Էր-վաժ,
կը - ռունկ,
վառ - վաժ
կան - չի,
սիր - տըս
քա - ճի
գունդ - գունդ
գա - թուն
ա - թուն

S
1. Կան-չի,
2. Էր-վաժ,
կը - ռունկ,
վառ - վաժ
կան - չի,
սիր - տըս
քա - ճի
գունդ - գունդ
գա - թուն
ա - թուն

A
1. kan - çï,
2. ēr - vaç,
kə - r'unk,
var - vaç
kan - çï,
sir - tēs
k'a - ni
gund - gund
ga - run
a - run

8

Solo

Յա - ման, յա - ման, ան - քախտ յար ջան: Գունդ - գունդ
 ya - man, ya - man, an - baxt yar jan: gund - gund

S

Գունդ - գունդ

A

Գունդ - գունդ

Թ.
Թ.

9

Solo

ա - րուն Է, գունդ - գունդ ա - րուն Է:
 a - run e, gund - gund a - run e:

S

ա - րուն Է, գունդ - գունդ ա - րուն Է:
 a - run e, gund - gund a - run e:

A

ա - րուն Թ, գունդ - գունդ ա - րուն Թ:
 a - run e, gund - gund a - run e:

T

գունդ - գունդ ա - րուն Է:
 gund - gund a - run e:

B

գունդ - գունդ ա - րուն Թ:
 gund - gund a - run e:

ԳՅՈՒՂԻՅԸ ՆԵՌԱՅԱ

Վա՛յ, լե, լե, լե, լե,
Վա՛յ, լե, լե,
Յաման, յար ջան, յար:

Գնալով գնացի,
Գյուղիցը հեռացա,
Ա՛խ, մայրիկ ջան,
Գյուղիցը հեռացա,
Տասերկու փարեկան
Դարդերիս փրացա,
Ա՛խ, մայրիկ ջան,
Դարդերիս փրացա:

Կանչի, կռունկ, կանչի,
Քանի գարուն է,
Էրված, վառված սիրքս
Գունդ-գունդ արուն է:

Յաման, յաման,
Անբախտ յար ջան,
Գունդ-գունդ արուն է:

Я УШЛА ДАЛЕКО

Вай, ле, ле, ле*,
Вай, ле, ле,
Милый яр мой, яр.

Из сторон родимых
Я ушла далеко,
Матушка родная,
Я ушла далеко.

Яман, яман**
Яр несчастный,
Я ушла далеко.

И в двенадцать весен
Горе мне досталось,
Матушка родная,
Горе мне досталось.

Яман, яман,
Яр несчастный,
Горе мне досталось.

Ты пой, журавль, ты пой,
Пока стоит весна,
В моем сожженном сердце
Комками кровь спеклась.

Яман, яман,
Яр несчастный,
В сердце кровь спеклась.

* Вай, ле, ле, ле - горестные восклицания.

** Яман - горестное восклицание.

Ծընճրկնին շատ պըտըկնին Воробышки-невелички

♩. = 76

Ծըն-ճըկ - ճին շատ պըզ - տըկ - ճին, տա - ճա - ըը, ճա - ճա - ըը, ճա - ճար, ճար:

Ծընճրկնին շատ պըտըկնին 8 Воробышки-невелички

Հանդարտ, չափավոր

♩. = 76

1 (unis.)

S.A.

1. Ծըն - ճըկ - ճին շատ պըս - տըկ - ճին, տա - ճա - ըը,
2. Լապ - ստըկ - ճին քաջ ա - չըկ - ճին,
3. Կա - քըկ - ճիք նրշ - խոն թի - վիք,
1. Շոն - Շոժ'կ - ուոն թեկ - ուոն, ta - na - ռե,
2. Լոք - ժեկ - ուոն Շոք - ուոն,
3. Կա - շոն - ուոն Կե - ուոն,

T.B.

2

S.A.

ճա - ճա - ըը, ճա - ճար, ճար:
na - na - ռե, na - nar, nar:

(unis.)

T.B.

1. Ձա - հիկ - ճին
2. Լազ - լոզ - ճին
3. Կը - լոզ - ճին
1. Ջա - իկ - ուոն
2. Լոգ - լոգ - ուոն
3. Կե - ռեճ - ուոն

S.A.

T.B.

սկ քն - բուր-նիր, տա - նա - րը, նա - նա - րը, նա - նար, նար:

էր - կեն վր - զիր, ta - na - re, na - na - re, na - nar, nar:

էր - կեն նա - նիր, քա - նա - րը, քա - նա - րը, քա - նար, քա - նար:

էր - կեն նա - նիր, քա - նա - րը, քա - նա - րը, քա - նար, քա - նար:

3

S.A.

T.B.

1. Կա - տով - - ճիւղ տուր ա - չով - նիր, տա - նա - րը, նա - նա - րը,

2. Ար - վա - - ճիւղ տուր ա - չով - նիր, ta - na - re, na - na - re,

3. Գն - յա - - ճիւղ տուր ա - չով - նիր, քա - նա - րը, քա - նա - րը,

1. ka - fəv - - ճիւղ տուր ա - չով - նիր, քա - նա - րը, քա - նա - րը,

2. ad - vəs - - ճիւղ տուր ա - չով - նիր, քա - նա - րը, քա - նա - րը,

3. ge - la - - ճիւղ տուր ա - չով - նիր, քա - նա - րը, քա - նա - րը,

4

S.A.

T.B.

նա - նար, նար, նար:

na - nar, nar, nar:

ՃՆՆՃՐԴԿՆԻՆ ՇԱՏ ՊԸՍՏԸԿՆԻՆ

Ճընճըդկնին շափ պըսարդկնին,
Տանարը, նանարը, նանար, նար,
Լապսարդկնին բաց աչըվնին,
Տանարը, նանարը, նանար, նար:

Կաքըվնիր նըշխուն թևիր,
Ջահիկնին սև թեբուրնիր,
Լազըզնին երկեն վըզիր,
Կըռընկնին երկեն ուրնիր,
Կապըվնին սուր աչըվնիր,
Աղվըսնին երկեն պոչիր,
Գելանին սուր ակըռնիր:

ВОРОБЬИШКИ-НЕВЕЛИЧКИ

Воробьишки-невелички,
А зайчишки-таращилки,
Перепелки-пестрокрылки,
Ну, а галки-черноперки,
Белый аист-длинношейка,
А журавль-длинноножка,
А котятки- цап-царапки,
А лисички-длиннохвостки,
А волчище-острый клык!

Աղանայի ողբը Плач по Адане

$\text{♩} = 72$

Ա - տո - րած ան - գութ,
 հա - յե - րը
 քող լան,
 ա - նա-պատ դար - ձավ
 շը - քեղ Ա - դա -
 նան,
 կը - րակ ու սուր էր
 և ան - խիղճ քա -
 լան,
 չոր - ցավ, բոռ-մն - ցավ
 ծառ, ծա-ղիկ, շու - շան:

Աղանայի ողբը 9 Плач по Адане

Andante

1

S
 Ա - տո - րած ան - գութ,
 հա - յե - րը
 A
 կո - տ - րա՛ց ան - ցա՛ր,
 հա - ye - re
 T
 Ա - տո - րած ան - գութ,
 հա - յե - րը
 B
 կո - տ - րա՛ց ան - ցա՛ր,
 հա - ye - re

2

Soprano (S): *f* թող - լան, Ա - նա-պատ դար - ձավ
a - na - pat dar - jav

Alto (A): չգծ - լան, a - na - pat dar - jav

Tenore (T): թող - լան, Ա - նա-պատ դար-ձավ

Bass (B): չգծ - լան, a - na - pat dar - jav

3 Sopr. solo

Soprano (S): *p* շն - քեղ Ա - դա - նան, Կը - րակ ու սուր էր
kə - rak u sur

Alto (A): չե - կեժ a - da - nan, kə - rak u sur

Tenore (T): շն - քեղ Ա - դա - նան,

Bass (B): չե - կեժ a - da - nan,

4 Sopr. tutti

(solo) Soprano (S): *p* Լ ան-խիղճ քա - լան, Չոր - ցավ, թոռ - մե - ցավ
ev an-xiǰǰ ʔa - lan, ʔor - c'av, ʔor - me - c'av

Alto (A): ev ʔa - lan, ʔor - c'av, ʔor - me - c'av

Tenore (T): *p* սուր... քա - լան, Չոր - ցավ, թոռ - մե - ցավ

Bass (B): ʔa - - - lan, ʔor - c'av, ʔor - me - c'av

5 Ռեգային

S ծառ, ծաղիկ, շու - շան:

A չար, չաժիկ, շու - շան:

T ծառ, ծաղիկ, շու - շան:

B չար, չաժիկ, շու - շան:

Ռեգային

Ռեգային

Ռեգային

6

S *f* Ալ մի տար լույ - սըդ

A *f* al mi tar luy - səd

T *subito f* Ալ մի տար լույ - սըդ

B *subito f* al mi tar luy - səd

7

S Ա'հ...

A ah...

T պայծառ ա - ռե - գակ,

B pay-çar a - re - gāk,

Լու - սից, կա - պի

Lu - sin, ka - pe

շուր - ջըդ

šur - ĵed

շուր - ջըդ

šur - ĵed

8 *Sopr. solo*

S *unt - qh vān - jāk* *Uā - gvaļ vēr tēļ - rēn*
an - c'av mer erk - ren

A *su - gi man - yak*

T *դուն unt-qh vān - jāk:*

B *dun su - gi man - yak:* *(p) an - c'av mer erk -*

9 *Sopr. tutti*

S *վայ³ - րե-նի խոր - շակ,* *Ռու - քին - յան տու նը*

A *vay - re - ni xor - šak,* *r'u - bin - yan tu - - - ne*

T *վայ - րե-նի խոր - շակ,*

B *ren xor - šak,*

10 *Ռեգային*

S *ը - րավ ա - վե - րակ:* *Ռեգային*

A *ə - rav a - ve - rak:* *Ռեգային*

T *ը - րավ ա - վե - րակ:* *Ռեգային*

B *ə - rav a - ve - rak:* *Ռեգային*

11

ppp

S Պա - րապ է, ա - վա՛ղ,

ppp

A pa - rap է, a - vaճ՛,

ppp

T Ա - վա՛ղ...

ppp

B ա - vaճ՛...

12

mp

pp

S
hwa - ruwn U - ruw - dawg,

A
ha - rust a - da - nan,

T
U - ruw - dawg,

B
a - da - nan,

Un - luhh t ruw -
mo - xir e dar -

13 Sopr. solo

The musical score for the Soprano solo part consists of four measures. The first measure contains the lyrics 'dtn jer' and a musical phrase. The second measure contains 'am - bog' and 'ki - li -'. The third measure contains 'kian,' and 'ki - li - kian,'. The fourth measure contains 'Uh - ayn uay - re -' and 'mi - ayn ap - re -'. The notes are written on a single staff with a treble clef and a key signature of two flats.

Sopr. solo

dtn jer

am - bog

ki - li -

kian,

ki - li - kian,

Uh - ayn uay - re -

mi - ayn ap - re -

14 Sopr. tutti

S *gav*
c'av

A ap - re-c'av

T

B

Հա - ճո - ճո սի - րուն
ha - čə - nə si - run

սա - ռե-գավ
ap - re-c'av

f ին - չու չո - շար-
f in - ču čə - šar-

սա - ռե-գավ
ap - re-c'av

f in - ču čə - šar-

15 Ռեգային

S ժեր

A žer

T ժեր

B žer

ա - պա-ռաժ Ջեյ - րուն:
a - pa-raž zey - řun:

ա - պա-ռաժ Ջեյ - րուն:
a - pa-raž zey - řun:

ա - պա-ռաժ Ջեյ - րուն:
a - pa-raž zey - řun:

Ռեգային

Ռեգային

Ռեգային

Ռեգային

S

A

T

B

ppp

ppp

ppp

ppp

ԱՐԱՆԱՅԻ ՈՂԵԸ

Կտորորած անգութ, հայերը թող լան,
Անապար դարձավ շքեղ Ադանան,
Կրակ ու սուր էր և անխիղճ թալան,
Չորցավ, թոռնեցավ ծառ, ծաղիկ, շուշան:

Ալ մի՛ տար լույսդ, պայծառ արեգակ,
Լուսին, շուրջդ կապե դուն սուգի մանյակ,
Անցավ մեր երկրեն վայրենի խորշակ,
Ռուբինյան փունը ըրավ ավերակ:

Պարսպ է, ավա՛ղ, հարուստ Ադանան,
Մոխիր է դարձեր ամբողջ Կիլիկիան,
Միայն ապրեցավ Հանընը սիրուն,
Ինչո՞ւ չջարժեր ապառաժ Զեյթուն:

ПЛАЧ ПО АДАНЕ*.

Скорбь и плач армян, страшная резня,
В пепел обратился город Адана,
Здесь царят грабеж, пожары, ятаган**,
Высохли деревья, трава вся сожжена.

Не свети, светило, никто тебе не рад,
Ты, луна, оденься в траурный наряд,
По стране пронесся диких орд парад,
Разорен, обуглен наш цветущий сад.

Опустел, увы, богатый Адана,
В пламени Киликия***, вся разорена,
Аджн**** лишь остался, смел, непобежден,
Почему на помощь не спешит Зейтун*****?

* Адана - город в Киликии, один из богатейших армянских средневековых культурных и торговых центров.

**Ятаган - кривая турецкая сабля.

***Киликия - область в исторической Армении, некогда армянское Киликийское царство.

**** Аджн (произносится hАджн), Зейтун — города в исторической Армении.

Երկինք անպէ՛, հովն անու՛ռ Небо в тучах, ветер сладок

♩. = 104

The first staff of music is written on a five-line treble clef staff. It begins with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The melody consists of several eighth and quarter notes, some grouped by beams. Below the staff, the lyrics are written in Armenian: "Եր Յար - կինը աւ - պէ, հովն ա - նուշ, մութն ուշ:".

Խանէ, յանման, յանման, յանման Ханэ, ямман, ямман, ямман

♩ = 152

Երկինք ամպի, հովն անուշ 10 Небо в тучах, ветер сладок

Ծանր, չափավոր

1

S
A

T

B

1. Եր - կի՞ն՝ ամ-պօ, հովն ա - նուշ,
2. Գա - ցի՛, գա-ցի՛, հե - ռե - ցա՛, Յար - ղո - տիկ, պա՛կն ա - նո՛ւշ,
Դո՛ւ - տիկ յա - րու պօ - տիկ յա - րու
ka - րո՛տ - ցա՛,

2

S
A

T

B

1. Աղ-ջիկ, դար-դեր մեկ-տե՛
2. Հա-րաֆ կա-մին կա-մին
մեկ-տեղ ըն - մինք, Ղար - դեր ի - տանք հա-րաֆ քա - մին,
մա-դնց զիս, Մեջքս օն - ցին քա - դեց զիս:

1aժ - jik, dar - der mek-te՛ k'o - mink', dar - der i - tank' ha - raf k'a - min,
2.ha - raf ka - min ma-ժec' zis, mej ku ցո - c'in ta-ժec' zis.

3

S
A

T

B

1. Եր - կիճք ամ - պէ, հովն ա - նուշ, Յար խո - բո - տիկ պաքն ա - նուշ:
2. Գա - ցի, գա - ցի, հե - նե - ցա, Պըս - տիկ յա - բո մո - տե - ցա:

1. er - kink' am - pē, hovn a - nuš, yar xo - ro - tik pak'n a - nuš.
2. ga - cī, ga - cī, he - r'e - c'a, pes - tik ya - ru mo - te - c'a.

4

S
A

T. solo

T

B

Tenor solo

1. Գա - ցի, գա - ցի, հե - նե - ցա, Բար - ձրը սա - բուն մո - տե - ցա:
2. Բար - ձրը սա - բուն մո - տե - ցա, Պըս - տիկ յա - բո կա - բո - ցա:
1. ga - cī, ga - cī, he - r'e - c'a, pes - tik ya - ru mo - te - c'a.
2. bar - jēr sa - run mo - te - c'a, pes - tik ya - ru ka - rot - c'a.

5

unis.

S
A

T. solo

T

B

1. Տը - դա, դար - դեղ մեկ - տեղ քո - միճք, Հա - բաք քա - միճ մա - դեղ գիւ:
2. Սըն դարձ, ի - տանք հա - բաք քա - միճ մա - դեղ գիւ:
1. 1te - ծ'ա, dar - der, ha - raf, ka - min, mej ku, Ծա - ք: Ծա - ք:
2. mer dard, l - tank, ha - raf, ka - min, mej ku, Ծա - ք: Ծա - ք:

yar.

6

S
A

T.
solo

T

B

1. Բար - ձոր սա - լուց
2. Իջ - նեւր բախ - լեւ
1. Բար - յեր, սա - լու
2. Իջ - նեւր, բա - լեւ

մն - տե - ցա,
ծա - ղի հոյ,
մո - տե - ցա,
չա - լի հոյ,

Պոս - տիկ յա - լու
Մի - ղեւր զի - լաւ
թա - տիկ, յա - լու
սի - ղեւր, չի - ղա

կա - լու - ցա:
հա - լու - ցա:
կա - ղեւ - ցա:
հա - ղեւ - ցա:

7

S
A

T.
solo

T

B

1. Այ ջիւ, ղար ղիւ
2. Իւր ղիւ, ղիւ տաւ
1. Բար ղիւ, ղիւ տաւ
2. Բար ղիւ, ղիւ տաւ

միւ տեւր ղիւ տաւ
հա ղիւ, ղիւ տաւ
մեկ տեւր ղիւ տաւ
հա ղիւ, ղիւ տաւ

1. Հա ղիւ, ղիւ տաւ
2. ղիւ, ղիւ տաւ
1. Բար ղիւ, ղիւ տաւ
2. Բար ղիւ, ղիւ տաւ

միւ տեւր ղիւ տաւ
հա ղիւ, ղիւ տաւ
մեկ տեւր ղիւ տաւ
հա ղիւ, ղիւ տաւ

(p)

10

f *ritard.*

S
A

T.
solo

1. Թոյս - քոյս աշ-քոյս
2. Զա - քոյ աշ-քոյ
1. Դա - քոյ աշ-քոյ
2. Դա - քոյ աշ-քոյ

1. Լա-քոյ - ցի:
2. Լա-քոյ - ցի:
1. Լա-քոյ - ցի:
2. Լա-քոյ - ցի:

T

B

1. Եր - կի՛նք աւ - սլէ,
2. Զար - քոյ - քոյ-սիկ,
հովն ա - նուշ,
պարն ա - նուշ:

1. er - kink' am - pē,
2. yar xō - rō - tik,
hovn a - nuš, *attacca*
pakn a - nuš.

ԵՐԿԻՆՔՆ ԱՄՊԷ, ՆՈՎՆ ԱՆՈՒՇ

Երկինքն ամպէ, հովն անուշ,
Յար խորոտիկ, պաքն անուշ:
Գացի, գացի, հեռեցա,
Պըստիկ յարու կարոտցա:
Աղջիկ, դարդեր մեկտեղ բոմինք,
Դարդեր ի՛րանք հարաֆ քամին,
Նարաֆ քամին մաղեց զիս,
Մեջ քու ծոցին թաղեց զիս:
Երկինք ամպէ, հովն անուշ,
Յար խորոտիկ, պաքն անուշ:
Գացի, գացի, հեռեցա,
Պըստիկ յարու մոտեցա:

Գացի, գացի, հեռեցա,
Բարձր սարուն մոտեցա,
Բարձր սարուն մոտեցա,
Պըստիկ յարու կարոտցա:
Տըղա՛, դարդեր մեկտեղ բոմինք,
Մեր դարդ ի՛րանք հարաֆ քամին,
Նարաֆ քամին մաղեց զիս,
Մեջ քու ծոցին թաղեց զիս:
Բարձր սարուն մոտեցա,
Պըստիկ յարու կարոտցա:
Իջնենք բախչեն ծառի հով,
Միրենք զիրար հավատով:
Աղջիկ, դարդեր մեկտեղ բոմինք,
Դարդեր ի՛րանք հարաֆ քամին,
Նարաֆ քամին մաղեց զիս,
Ծոցիդ թատով ջուր փուր ինձ:
Երկինքն ամպէ, հովն անուշ,
Յար խորոտիկ, պաքն անուշ:

Չուլըցի, չուլըփեցի,
Թուխ-թուխ աչքեր լացուցի,
Դասարմալ գոտուն քաշեցի,
Յարու աչքեր սրբեցի:

Երկինքն ամպէ, հովն անուշ,
Յար խորոտիկ, պաքն անուշ:

НЕБО В ТУЧАХ, ВЕТЕР СЛАДОК.

Небо в тучах, ветер сладок,
Поцелуй любимой сладок.
Шел я, шел, ушел я вдаль,
И по милой заскучал.

Друг мой, горе — пополам,
Отдадим его ветрам,
Южный ветер меня полонил,
В твоих объятьях схоронил.

Шел я, шел, ушел я вдаль,
Сини горы повстречал,
Сини горы повстречал,
И по милой заскучал.

Выйдем в сад, под сенью роз
Попадем мы в море грез.
Небо в тучах, ветер сладок,
Поцелуй любимой сладок.

Милый, горе — пополам,
Отдадим его ветрам,
Южный ветер мчит как птица,
Чашей уст мне дай напиться.

Լեն բուփ ու կանաչ տերևիկ ՍЫШНЫЙ куст, зеленый листочек

$\text{♩} = 104$

Լեն բուփ ու կա - նաչ տե - րե - վիկ, բիր պազ - նեմ գա - չից վե - րե - վիկ:

1. Գա - ջիմք վրո - չալ - բա սա - բուն, բրլ - բուլ նոս - տեր վրո բա - բուն,
2. Բրլ - բուլ վրո - տեր վրո բա - բուն, բա - բուն, գա - չուն, գա - բուն:

Հաները, նաները, նաները, նաները Анере, нанере, нанере, нанере,

$\text{♩} = 104$

Հա - նե - րը, նա - նե - րը, նա - նե - րը, նա - նե - րը, ջա - նե - րը, նա - նե - րը, յան - դը - մը, Զու - լո:

Լեն բուփ ու կանաչ տերևիկ 11 ՍЫШНЫЙ куст, зеленый листочек

Allegro moderato

1. Լեն բուփ ու կա - նաչ տե - րե - վիկ,
2. Բիր պազ - նեմ գա - ջից վե - րե - վիկ,
3. Լեն բուփ ու կա - նաչ տե - րե - վիկ,
4. Էլ պազ - նեմ գա - ջից նե - րե - վիկ:

1. Հա - նե - րը, նա - նե - րը, նա - նե - րը, նա - նե - րը,
2. հա - նե - րը, նա - նե - րը, ջա - նե - րը, նա - նե - րը:

1. ha - ne - re, na - ne - re, na - ne - re, na - ne - re,
2. ha - ne - re, na - ne - re, ja - ne - re, na - ne - re:

1. len t'up' u ka - nač te - re - vik,
2. bir pak' - nem za - jic' ve - re - vik,
3. len t'up' u ka - nač te - re - vik,
4. el pak' - nem zja - xic' ner - ke - vik:

3 4

S
Gw, Gw
1. Հա-նե-րը, Gw - նե-րը, Gw - նե-րը, Gw - նե-րը,
2. հա-նե-րը, Gw - նե-րը, 2ա - նե-րը, Gw - նե-րը:

A
na, na
1. ha - ne - re, na - ne - re, 2a - ne - re, na - ne - re,
2. ha - ne - re, na - ne - re, ja - ne - re, na - ne - re:

T
1. Զու - լոն է - լավ դար - զա - հի զու,
2. Սիք-կոնք ու - ներ խան - չա - լի բուր,
3. Ու - շիկ, ու - շիկ, քե - շիկ սա - ներ,
4. Ալ - քով կ'ա - ներ, մարդ կը - սպա - ներ:

B
1. zu - lon ē - lav dar - ga - hi dur',
2. mij - kunk' u - ner xan - ča - li bur',
3. u - šik, u - šik, t'e - šik ma - ner,
4. ač - k'ov k, a - ner, mard ke - spa - ner.

1. na - na
2. ja - na

5 6

S
1. Լեն քուի ու կա - նաչ տե - ռե - վիկ,
2. Բիր - պաք - նեմ զա - յի՛ տե - ռե - վիկ,
3. Լեն քուի ու կա - նաչ տե - ռե - վիկ,
4. Էլ պաք - նեմ զձա - խի՛ ներ - կե - վիկ:

A
1. len t'up' u ka - nač te - re - vik,
2. bir pak' - nem za - jic' ve - re - vik,
3. len t'up' u ka - nač te - re - vik,
4. ēl pak' - nem zja - xic' ner - ke - vik:

T
1. Լեն քուի ու կա - նաչ տե - ռե - վիկ,
2. Բիր պաք - նեմ զա - յի՛ տե - ռե - վիկ,
3. Լեն քուի ու կա - նաչ տե - ռե - վիկ,
4. Էլ պաք - նեմ զձա - խի՛ ներ - կե - վիկ:

B
1. Լեն քուի ու կա - նաչ տե - ռե - վիկ,
2. Բիր պաք - նեմ զա - յի՛ տե - ռե - վիկ,
3. Լեն քուի ու կա - նաչ տե - ռե - վիկ,
4. Էլ պաք - նեմ զձա - խի՛ ներ - կե - վիկ:

1. համ - բարձ - ման եր - կու - շաք - քի՛ն,
2. Զա - ղն - ցի՛նք, քաղ - քը - ին - ցի՛նք,
3. Ման - դիկ, ման - դիկ, խոթ - մե - ցի՛նք,
4. Ծա - մեր կե - միկ ա - ռե - ցի՛նք,
5. Սեր - տիկ սե - լիկ ա - ռե - ցի՛նք,

1. ham - barj - man er - ku - šab - t'in,
2. ka - d' - c'ink, ka d' - t'e - p'e - c'ink,
3. man - drik, man - drik, xor - me - c'ink,
4. ča - mer ke - mik a - re - c'ink,
5. ser - tik se - lik a - re - c'ink,

7

S

1. Հա - ցե - րը, ցա - ցե - րը, ցա - ցե - րը, ցա - ցե - րը,
2. Հա - ցե - րը, ցա - ցե - րը, ցա - ցե - րը, ցա - ցե - րը:

A

1. ha - ne - re, na - ne - re, pa - ne - re, na - ne - re,
2. ha - ne - re, na - ne - re, ja - ne - re, na - ne - re:

T

1. Ա - ռիմը փողիս ու զե - րան - ղիմ,
2. Յա - րուշ խա - տիկ քա - ղե - ցիմը,
3. Կե - սիկ չե - դավ, կա - սե - ցիմը,
4. Ան - լիկ չե - դավ, կը - րե - ցիմը,
5. Յա - րուշ խա - տիկ կը - րե - ցիմը:

B

solo

1. a - r'ink' p'oc'x u ge - ran - din, na...
2. ya - ruj xo - tik ka - ðe - c'ink',
3. ke - mik çe - ð'av, ka - pe - c'ink',
4. se - lik çe - ð'av, ke - re - c'ink',
5. ya - ruj xo - tik ke - re - c'ink'.

8

9

S

1. Լեւոն քուսի ու կա ցաչ տե - րե - վիկ,
2. Բիր պար - ցեմ զա ջից վե - րե - վիկ,
3. Էլ պար - ցեմ զա խից ներ - քե - վիկ:

1. Պար - ցեմ, պար - ցեմ, 1. Ջա - խից, զա - ջից, յա՛ր:
2. Ջա - ջից, զա - խից, 2. Վե - րեմ, ներ - քեմ,

A

1. len t'up' u ka nač te - re - vik,
2. bir pak' - nem za jic' ve - re - vik,
3. el pak' - nem zja xic' ner - ke - vik:

1. pak' - nem, pak' - nem, 1. zja - xic', za - jic', yar.
2. za - jic', zja - xic', 2. ve - rev, ner - kev,

T

1. Լեւոն քուսի ու կա ցաչ տե - րե - վիկ,
2. Բիր պար - ցեմ զա ջից վե - րե - վիկ,
3. Էլ պար - ցեմ զա խից ներ - քե - վիկ:

1. Պար - ցեմ, պար - ցեմ, 1. Ջա - խից, զա - ջից, յա՛ր:
2. Ջա - ջից, զա - խից, 2. Վե - րեմ, ներ - քեմ,

B

1. len t'up' u ka - nač te - re - vik, 1. pak' - nem, pak' - nem, 1. zja - xic', za - jic', yar:
2. bir pak' - nem za - jic' ve - re - vik, 2. za - jic', zja - xic', 2. ve - rev, ner - kev,
3. el pak' - nem zja - xic' ner - ke - vik:

ԼԵՆ ԹՈՒՓ ՈՒ ԿԱՆԱՀ ՏԵՐՆԻԿ

Լեն թուփ ու կանաչ տերևիկ,
Բիր պաքնեմ գաջից վերևիկ,
Լեն թուփ ու կանաչ տերևիկ,
Էլ պաքնեմ զձախից ներքևիկ:

(կրկնակ)

Նաները, նաները, ջաները, նաները,
Նաները, նաները, ջաները, նաները:

Զուլոն էլավ դարգահի դուռ,
Միջկուռն ուներ խանչալի բուռ,
Ուշիկ-ուշիկ թելիկ մաներ,
Աչքով կաներ, մարդ կըսպաներ:
կրկնակ

Լեն թուփ ու կանաչ տերևիկ,
Բիր պաքնեմ գաջից վերևիկ,
Լեն թուփ ու կանաչ տերևիկ,
Էլ պաքնեմ զձախից ներքևիկ:

Նամբարձման երկուշաբթին
Առինք փոցիս ու գերանդին,
Քաղեցինք, քաղթըփեցինք,
Յարուջ խոտիկ քաղեցինք,
Մանդրիկ, մանդրիկ խորմեցինք,
Կեմիկ չեղավ, կապեցինք,
Ծամեր կեմիկ արեցինք,
Սելիկ չեղավ, կրրեցինք,
Սըրփիկ սելիկ արեցինք,
Յարուջ խոտիկ կրրեցինք:
կրկնակ

Լեն թուփ ու կանաչ տերևիկ,
Բիր պաքնեմ գաջից վերևիկ,
Էլ պաքնեմ զձախից ներքևիկ,
Պաքնեմ, պաքնեմ, գաջից, զձախից,
Զձախից, գաջից, վերև, ներքև,
Յար:

ПЫШНЫЙ КУСТ, ЗЕЛЕНый ЛИСТОЧЕК

Пышный куст, зеленый листочек,
Дай поцелую я в щечку, дружочек,
Пышный куст, зеленый листочек,
Дай поцелую я справа, дружочек,
Пышный куст, зеленый листочек,
Еще поцелую я слева, дружочек.

Анер, нанер, нанер, нанер,
Анер, нанер, джанер, нанер*,

Зуло** вышла, на пороге встала,
Стан ее как рукоять кинжала,
Вьет веретено, нить прядет,
Бровью поведет, с ума сведет.

В понедельник, в Вознесенье,
Встали, всем на удивленье,
Вышли с граблями, с косой,
И пошли в овраг крутой,
И скосили, и собрали,
Сено милому собрали,
Мелких связок навязали,
Мы без вязок их связали,
Косы вязочками стали,
Без арбы свезли домой,
Сердце стало нам арбой,
Яру все свезли домой!

Анер, нанер, нанер, нанер,
Анер, нанер, джанер, нанер.

Пышный куст, зеленый листочек,
Дай поцелую я справа, дружочек,
Еще поцелую я слева, дружочек.
Дай поцелую я справа и слева,
Слева и справа, сверху и снизу, яр!

*Анер, нанер... - смысл припевных слов утрачен.

**Зуло - женское имя.

Ես քեզի սիրեցի Тебя полюбил я

$\text{♩} = 72$

Ես քե - զի սի - րե - ցի, ըն - ձի յար ըլ - նի, էր - ված, վառ - ված սըր - տիս
 դեղ ու ճար ըլ - նի, տո յար, յար, յար, սի - րա - հար,
 ինձ մի քը - ցի քա - րե - քար, իմ դար - դե - րիս
 մեկ դար - ման, ինձ մի ա - նիս դար - քե - դար:

Ես քեզի սիրեցի 12 Тебя полюбил я

Moderato

1 *unis.*

S. A. Ես քե - զի սի - րե - ցի՝ ըն - ձի յար ըլ - նի,
 es ke - zi si - re - ci, en - ji yar el - ni,

S. A. էր - ված, վառ - ված սըր - տիս դեղ ու ճար ըլ - նի,
 Եr - vac, var - vac ser - tis deđ u čar el - ni,

2

S. A. Sn, յար, յար, յար, սի - րա - հար,
 to yar, yar, yar, si - ra - har,

S. A.

6

S. *hմ դար - ղե - ղիս մեկ դար - ման,*

A. *im dar - de - ris mek dar - man,*

S. *իմձ մի ա - նիր դար - բե - դար:*

A. *inj mi a - nir dar - be - dar.*

7 *unis.*

S. A. *իմ դար - ղե - ղիս մեկ դար - ման, իմձ մի ա - նիր*
im dar - de - ris mek dar - man, inj mi a - nir

S. A. *դար - բե - դար, դար - բե - դար:*
dar - be - dar. dar - be - dar.

ԵՍ ՔԵԶԻ ՄԻՐԵՅԻ

Ես քեզի սիրեցի՝ ընձի յար ըլնի,
Էրված, վառված սրտիս դեղ ու ճար ըլնի,

Տո, յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր, սիրահար,
Ինձ մի՛ քրցի քարեքար,
Իմ դարդերիս մեկ դարման,
Ինձ մի՛ անիր դարբեդար:

Ամեն մի բաղչեքը ցանում են բանջար,
Դու գարնան ծաղիկ իր, ո՛րպուց կանաչար:

Տո, յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր, սիրահար,
Ինձ մի՛ քրցի քարեքար,
Իմ դարդերիս մեկ դարման,
Ինձ մի՛ անիր դարբեդար:

ТЕБЯ ПОЛЮБИЛ Я

Тебя полюбил я, чтоб милою стала,
Для сердца больного бальзамом бы стала.

Яр, любимая моя,
Не своди меня с ума,
Ты одна — отрада сердцу,
Не томи ты зря меня.

На грядках повсюду трава занялась,
Весенний цветок, ты откуда взялась?

Яр, любимая моя,
Не своди меня с ума,
Ты одна — отрада сердцу,
Не томи ты зря меня.

Հարնազ (հարսանեկան) Харназ (свадебная)

Moderato

Հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ,
բա - բով ե - լավ մեր պըս - - տիկ խարս:

Հարնազ 13 Харназ

Moderato

1. Հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ,
1.har - naz, har - naz, har - naz, har - naz,
2. Բա - բով ե - լավ մեր պըս - - տիկ խարս:
2.ba - rov e - lav mer pəs - tik xars.

2 Solo Soprano
1. Հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ,
1.har - naz, har - naz, har - naz, har - naz,
2. Ու - կե գյու - գյում, աբ - ծա - - - քի բաւ,
2.vos - ke gyu - gyum, ar - ça - - - t'i f'as,

Tutti
Բա - բով ե - լավ մեր պըս - - տիկ խարս:
ba - rov e - lav mer pəs - - - tik xars.

3 Solo Soprano
1. Խարս - նիկ հ - ի, դու նազ մե - նի,
1.xars - nik h - i, du naz me - ni,
2. Ջո - բեմ վեր - ցի, դու բոզ մե - նի,
2.jo - ben ver - ci, du boz me - ni,
3. Դյու - քու բախ - տին գյա - շենդ մե - նի,
3.dyu - ku bax - tin gya - zend me - ni,

Tutti (p)

S
Հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ,

A
(p)
har - naz, har - naz, har - naz, har - naz,

4 **f (unis.)**

S.A.
1. Հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ, հար - նազ,
1. har - naz, har - naz, har - naz, har - naz,
2. Բա - ռով ե - լավ մեր պըստիկ խարս,
2. ba - röv e - lav mer pəs - - - tik xars.

ՆԱՐՆԱԶ

Նարնազ, հարնազ, հարնազ, հարնազ,
Բարով ելավ մեր պըստիկ խարս,
Ոսկե գլուզյուն, արծաթի թաս,
Բարով ելավ մեր պըստիկ խարս:

Խարսնիկ իի, դու նազ մենի,
Զորեն վերցի, դու թոզ մենի,
Դյու բու բախրին գլազընդ մենի:
Նարնազ, հարնազ, հարնազ, հարնազ,
Բարով ելավ մեր պըստիկ խարս:

ХАРНАЗ*

Харназ, харназ, харназ, харназ,
Спляши, молодуха, порадуй ты нас,
Ты - чаша золотая, ты - редкий алмаз,
Спляши, молодуха, порадуй ты нас.

Вставай же, молодка, ломаться не надо,
Подол подбери, поднимать пыль не надо,
На злую судьбу обижаться не надо.
Харназ, харназ, харназ, харназ,
Спляши, молодуха, порадуй ты нас.

*Харназ (произносится харназ) — нежная, кокетливая.

Հրաժեշտի երգ
(հարսանեկան)

Песнь прощания
(свадебная)

Andantino

Բեր ձեռ - քող համ - քու - րեմ,

մայ - րիկ,

կա - քող եմ կե - րե ա - - - - - մու - շիկ:

Հրաժեշտի երգ
(հարսանեկան)

14

Песнь прощания
(свадебная)

Andantino

1. Բեր ձեռ - քող համ - քու - րեմ,
1. ber jer' - kəd ham - bu - rem,
2. Ե - րա - նի չոլ - նե - ի
2. e - ra - ni čəl - ne - i
3. Քու - մըղ կըստ - րե - ցիր ինձ
3. ku - nəd ket - re - c'ir inj
4. Ով իմ ճրշ - մա - րիս քա - - - -
4. ov im čəs - ma - rit ba - - - -

մայ - - - - րիկ,
may - - - - rik,
աղ - - - - ջիկ,
ağ - - - - jik,
հա - - - - մար,
ha - - - - mar,
րե - - - - քար,
re - - - - qar,

կա - քող եմ կե - րե ա - - - - - մու - շիկ,
ka - kəd em ke - re a - - - - - mu - šik,
մը - մաս քա - քով, ես գընում եմ:
mə - nas ba - roṽ, es gə - num em:
o - քար ա - սե - լով ահ - - - -
o - rər a - se - loṽ ah - - - -
մը - մաս քա - քով, ես գընում եմ:
mə - nas ba - roṽ, es gə - num em.

ՀՐԱԺԵՇՏԻ ԵՐԳ

Բեր ձեռքդ համբուրեմ, մայրիկ,
Կաթըդ եմ կերե անուշիկ,
Երանի չընեի աղջիկ,
Մընաս բարով, ես գընում եմ:

Քունըդ կըտրեցիր ինձ համար,
Օրոր ասելով անդադար,
Ո՛վ իմ ճշմարիտ բարերար,
Մընաս բարով, ես գընում եմ:

ПЕСНЬ ПРОЩАНИЯ

Матушка родная, я целую руки,
Что меня взрастили, вынесли все муки,
Парнем бы родиться, не было б разлуки,
Оставайся с миром, ухожу далеко.

Ради дочки малой не спала ночами,
Пела ты мне песню, колыбель качая,
Ты одна на свете добрая такая,
Оставайся с миром, ухожу далеко.

Էլիհն յար Эллино яр

$\text{♩} = 84$

1.Ս -	րա -	զո	հեշ -	տա	ցի	ա,	Էլ -	ի -	ն	յար,
1.ա -	րա -	զո	հեշ -	տա	ցի	ա,	Էլ -	ի -	ն	յար,
2.ճամ -	ի -	ռ	կոշ -	տա	ցի	ա,	Էլ -	ի -	ն	յար:
2.ամ -	թ -	հ	կոշ -	տա	ցի	ա,	Էլ -	ի -	ն	յար.

Էլիհն յար 15 Эллино яр

Allegretto
pp

Soprani

1.Ս -	րա -	զո	հեշ -	տա	ցի	ա,
1.ա -	րա -	զո	հեշ -	տա	ցի	ա,
2.ճամ -	ի -	ռ	կոշ -	տա	ցի	ա,
2.ամ -	թ -	հ	կոշ -	տա	ցի	ա,
3.Կա -	սոս	ծա	նիկ	ջա	նով	ա,
3.կա -	սոս	ծա	նիկ	ջա	նով	ա,
4.Սոս -	սոս	ծա	նիկ	ջա	նով	ա,
4.սոս -	սոս	ծա	նիկ	ջա	նով	ա,
5.Էս -	տո	զո	նի	բան	չ	կա,
5.ես -	տո	զո	նի	բան	չ	կա,
6.Սի -	թ	ի	րա	կա	նով	ա,
6.սե -	թ	ի	րա	կա	նով	ա,
7.Կա -	սոս	վեր	նի	կով	սոս	ա,
7.կա -	սոս	վեր	նի	կով	սոս	ա,
8.Ս -	թի,	մեր	նի	կով	զո	նա,
8.ա -	թի,	մեր	նի	կով	զո	նա,

Soprani

Էլ -	ի -	ն	յար,	Էլ -	ի -	ն	յար,	յար:
Էլ -	ի -	ն	յար,	Էլ -	ի -	ն	յար,	յար.

ԷԼԻՆՈ ՅԱՐ

Արագը հեշարացել ա, Էլիհն յար,
Ճամսիերը կոշարացել ա, Էլիհն յար:

Կապուր ծաղիկ ջանով ա,
Սրբով սիրած համով ա,

Էսբեղ գոռի բան չըկա,
Մերը իրա կանով ա:

Կապուր վերնիկով արդա,
Արի, մեր դռնով գրնա:

ЭЛИНО* ЯР

Покрылась льдом Араз-река, Элино яр,
Дорога сделалась легка, Элино яр,
Скажите матушке моей, Элино яр,
Все ходят сваты сдалека, Элино яр.

Цветок лазурь свою раскрыл,
Дружок жаланый сердцу мил,
Любовь всегда была вольна,
Насильно ведь не станешь мил.

Друг милый, повод ты найди,
Близ дома моего пройди.

*Элино — женское имя.

Տո՛ւ, խոնխապեր... Эй, дядя родной...

Տո, խոնխա - պեր, մեռ - նիմ քի, խոնխա - պեր,
 ես խեր չու - նիմ, տու ձի ա - րա խե - րու - քեն: Տո, խո - րոխ - - - - պեր,
 ձի քի - նե պետ - նի շա - քաթ օր աճ - քիծք, կի - րա - կի պա - տա - քաթ:

Ազատ Տո՛ւ, խոնխապեր... 16 Эй, дядя родной...

Solo 1
 Տո՛ւ, խոնխա - պեր, մեռ - նիմ քի, խոնխա - պեր,
 to, xrox - per, mer - nim ki, xrox - per,

Solo
 ես խեր չու - նիմ, տու ձի ա - րա խե - րու - քեն:
 es xer chu - nim, tu ji a - ra xe - ru - yen:

Solo 2
 Տո՛ւ, խո - րոխ - - - - - պեր,
 to, xe - rox - - - - - per,

Solo
 ձի քի - նե պետ - նի շա - քաթ օր աճ - քիծք,
 ji ke - ne pet - ni sa - bat or an - bicx,

Solo

lyh-pu-lyh uya-tu - ruq:
ki - ra - ki pa - ta - rag:

T

B

Sn', juh - ruhu-uyeh...
to, xe - rox - per...

Solo

Sn', juhuu-uyeh...
to, xrox - per...

uun - ghud gh, juhuu - uyeh
mer - nim ki, xrox - per

T

B

Solo

tu uneh yut - ghud,
es ter cu - nim,

T

Sn', juh - ruhu - uyeh,

B

to, xe - rox - per,

Solo

unni óh w - pu hah - nni - phé,
tu ji a - ra xe - ru - ren,

T

B

unni óh w - pu
tu ji a - ra

4

Solo

T

B

Sn', to, xə - rox - - - - - 3 - - - - - ытп, per,

Sn' to xox - - - - - ытп, per,

to xox - - - - - per,

The musical score is for a three-part setting of 'The Lord's Prayer' in Georgian. It is written for Solo, Tenor (T), and Bass (B) voices. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The Solo part has lyrics in Georgian and Latin script. The Tenor and Bass parts have rests in the first measure and enter in the second measure with the same lyrics as the Solo part. The lyrics are: '2h ph - gh yltun - - gh 2w - rap 2ur 2w - rap sa - bat sa - bat'.

Solo

2h ph - gh yltun - - gh 2w - rap 2ur 2w - rap sa - bat sa - bat

T

B

Solo

կայ - ցի զիմ խոր վանք:
 kay - ni zim xor vank.

Տո՛, խրոխ - պեր...
 to, xrox - per...

T

B

5

Solo

Տո՛, խրոխ - պեր,
 to, xrox - per,

Տո՛, խը - ռոխ - - - -
 to, xə - rox - - - -

T

B

Solo

T

B

tu es un ter çu - 3 - -

tu un ter çu - 3 - -

per, es ter çu - 3 - -

Solo

T

B

nim, tu ji a - ra te - ru - ʔen.

nim, tu ji a - ra te - ru - ʔen.

nim, tu ji a - ra te - ru - ʔen.

ՏՈ, ԽՐՈՒՄԵՐ

Տո՛, խրոխալեր, մեռնիմ քի, խրոխալեր,
Ես խեր չունիմ, քու ձի արա խերութեն:
Տո՛, խրոխալեր, ձի քենե պերն ի
Շարաթ օր անրիծք, կիրակի պարարազ:

Տո՛, խրոխալեր մեռնիմ քի, խրոխալեր,
Ես քեր չունիմ, քու ձի արա խերութեն:
Տո՛, խրոխալեր, ձի քենե պերն ի
Շարաթ չուր շարաթ կայնի զիմ խոր վանք:

Տո, խրոխալեր, ես քեր չունիմ,
Տու ձի արա քերութեն:

ЭЙ, ДЯДЯ РОДНОЙ

(из эпоса "Давид Сасунский")

Эй, дядя родной, умру за тебя,
Расту сиротой — отцом ты мне стань!
Эй, дядя родной, прошу я тебя,

Чтоб разрушенный храм из руин восстал,
Чтоб свечи сияли, чтоб служба в нем шла,
Эй, дядя родной, умру за тебя,
Расту сиротой — защитником стань!

Ամպեր ա, քոն չի գալիս Небо в тучах, дождь нейдет

Ամ - պեր ա, քոն չի գա - լիս, յար, նայ, նայ,
 մըթ - նել ա տուն չի գա - լիս, յար, նայ, նայ;

Ամպեր ա, քոն չի գալիս 17 Небо в тучах, дождь нейдет

Moderato

S
 1. Ամ - պեր ա, քոն չի գա - լիս, յար, նայ,
 2. Էս գի - շեր կանց նի դոժ - վար, նայ,
 3. Ջո - րերն ի վեր հան - դեր ա,
 A
 1. am - pel a, t'on ç'i ga - lis, yar, nay,
 2. ës gi - šer kanc' - ni dež - var,
 3. jo - rern i ver han - der a,

S
 նայ,
 1. Մըթ - նել ա տուն չի գա - լիս,
 2. Կեր - քա քա - ռակ ու նր - կար,
 3. Ջու - րը տու - նըս քան - դեր ա,
 A
 նայ,
 1. meł' - nel a tun ç'i ga - lis,
 2. ker - t'a ba - rak u er - kar,
 3. ju - re tu - nes k'an - der a,

3

S
յար, նայ, նայ:
1. Հե - ու ճա - նա -
2. Ի - մքս որ ախ -
3. Շուտ ա - րա հետ
1. he - r'u ča - na -
2. i - mes vor ax -
3. šut a - ra het

A
yar, nay, nay:
nay:

S
պար - հի ես, յար, նայ, նայ:
նի վա - խով,
դար - ծիր, եկ,
քար - հի es,
ս - Վա xov,
ծար - յիր, ek,

A
yar, nay, nay:

S
1. Աչ - քե - րիս քուն չի գա - լիս,
2. Զու - ճրդ ինչ պես տանն Կանց - ճի, յար,
3. Սի - րա - ծրդ առն տեր ա,

A
1. ač - ke - ris k'un
2. ku - nəd inč - pes
3. si - ra - čəd tann
či
kanc' an - ga ni - lis,
ter yar a,

S
յար, նայ, նայ:

A
yar, nay, nay:

ԱՄՊԵԼ Ա, ԹՈՆ ՉԻ ԳԱԼԻՍ

Ամպել ա, թոն չի գալիս,
Յար նայ, նայ,
Մըթնել ա, փուն չի գալիս,
Յար նայ, նայ,
Նեռու ճանապարհի ես,
Յար նայ, նայ,
Աչքերիս քուն չի գալիս,
Յար նայ, նայ:

Էս գիշեր կանցնի դժվար,
Կերթա բարակ ու երկար,
Իմըս որ ախ ու վախով,
Քունըդ ի՞նչպես կանցնի, յար:

Ձորերն ի վեր հանդեր ա,
Ձուրդ փունըս քանդեր ա,
Շուր արա հետ դարձիր, եկ,
Սիրածըդ փանն անսեր ա:

НЕБО В ТУЧАХ, ДОЖДЬ НЕЙДЕТ

Небо в тучах, дождь нейдет,
Уж стемнело, яр нейдет,
Он — в далекой стороне,
Без него мне сон нейдет.

Ночь без яра тяжела,
Долго тянется она,
Для меня — в слезах и муках,
Как проходит для тебя?

Над оврагами луга,
Домик мой снесла вода,
Поскорее воротись,
Яр твоя совсем одна.

Հո՛ւյ, նարին, նարին, նարին Гоп, нарин, нарин, нарин

Զալո, Զալո, ման յանդըն

Зало, Зало

♩. = 72

Հո՛ւյ, նարին, նարին, նարին 18 Гоп, нарин, нарин, нарин

Հանդարտ, չափավոր

S. solo

	1	2
S. solo		
S		
A		
T	Հույ, նա-րին, նա - րին, նա-րին:	
B	Հույ, նա-րին, նա - րին, նա-րին:	

hop, na - rin, na - rin, na - rin.

S. solo

մեր տի ար - տեն,
տի փար - դեն:
mer ar - ten,
ti p'ar - den.

T

B

mp

Հոս, նա - րին, նա - րին, նա - րին:

mp

hōp, na - rin, na - rin, na - rin.

3

S. solo

1. Չուն եր է - զե սա - ռե - րուն, հա - յեր, քա - փեր
2. Խառն - ներ էլ - ման զե - տե - րուն, ել - նամ յա - ռոջ
1jun ēr ē - ge sa - re - run, ha - ler, fa - p'er
2xar' - ner ēl - man ge - te - run, el - nam ya - roj

T

B

4

S. solo

քա - ռե - րուն:
քե - վե - րուն:
ka - re - run.
te - ve - run.

T

B

Չուն եր է - զե սա - ռե - րուն,
jun ēr ē - ge sa - re - run,

S. solo

hwa - ıhr, pwa - ıhr pwa - rh - runı: ka - re - run.

ha - ler, ı'a - p'er

p hwa - ınr ıl - ınan

p xar' - ner ıl - man

p hwa - ınr

p xar' - - - ner

S

qh - ını - runı, ıl - ınan ju - run pı - ıh - runı:

A

ge - te - run, ıl - nam ya - roj ı'e - ve - run.

T

qh - ını - runı, ju - run pı - ıh - runı:

B

ge - te - run, ya - roj ı'e - ve - run.

6

S. solo

S

A

T

B

Հոս, ցա - րից, ցա - րից, ցա - րից:

hop, na - rin, na - rin, na - rin.

7

1. Կես qh - շե - րը
2. Բն - քիկ հե - տիկ
1. Կես qh - շե - րը
2. Բն - քիկ հե - տիկ

S. solo

S

A

T

B

դուրս է - լա,
մեմ գա - ցե,
durs ẽ - la,
mem ga - c'e,

դան - դաժ ձը - ցիկն
վեր - ցե q'հե - տիկն
dan - daժ je - nikn
ver - c'e zhe - tikn

եր քա - լե:
ու լա - ցե:
er ʔa - le.
u la - c'e.

յար
yar

դան - դաժ ձը - ցիկն
վեր - ցե q'հե - տիկն
dan - daժ je - nikn
ver - c'e zhe - tikn

dan - daժ je - nikn
ver - c'e zhe - tikn

8

S. solo

Կես զի - շե - րը դուրս է - լա, դամ - դադ ձը - նիկն
 kes gi - še - re durs ē - la, dan - daḏ jə - nīkn

S

A

T

B

դամ - դադ ձը - նիկն
 dan - daḏ jə - nīkn

9

S. solo

էր քա - լի: Բն - փիկ հն - տիկ մ'եմ քա - ցի,
 ēr t'a - le. bō - bīk he - tīk mem ga - c'e,

S

A

T

B

Բն - փիկ մ'եմ քա - ցի,
 bō - bīk he - tīk mem ga - c'e,

բո - - - բիկ mem ga - c'e,

10 *f*

S
վեր - ցի գ'հե - տիկն ու լա - ցի: Հոս, նա - րին, նա -

A
ver - c'e zhe - tikn u la - c'e. *f (divisi)* հոք, na - rin, na -

T
գ'հե - տիկն ու լա - ցի: Հոս, նա - րին, նա -

B
zhe - tikn u la - c'e. հոք, na - rin, na -

11

S. solo

S
րին, նա - րին: 1. Գա - ցի, է - լի յա - րոջ դուռ,
2. Մը - տա, կառ - նենք քա - ծախաց,
1. Գա - ցե, Ե - լե յա - րոյ ծախ,
2. մո - տա, կառ - նենք Դա - չախաց,

A
րին, na - rin. 1. Գա - ցի, է - լի յա - րոջ դուռ,
2. Մը - տա, կառ - նենք քա - ծախաց,

T
րին, նա - րին:

B
րին, na - rin.

S. solo

1.Յա - ըղ ղոտն էր
2.Ան - տեր շուն էր
1.յա - ըղ ղոտն էր
2.ան - տեր շուն էր

կի - սա - բաց:
զիւ է - խառ:
կի - սա - բա՛.
զիս օ - խա՛.

Ըն - ձի ինչ խա -
օն - յի ինչ խա -

յար.
յար.

1.յա - ըղ ղոտն էր
2.ան - տեր շուն էր

1.Յա - ըղ ղոտն էր
2.Ան - տեր շուն էր

1.յա - ըղ ղոտն էր
2.ան - տեր շուն էր

S. solo

ծել պի - տեր,
չել pi - ter,
չել pi - ter,

ին - ձի զիրկ ու
in - ji girk u
ին - ձի զիրկ ու

ծոց պի - տեր:
չո՛ւ pi - ter.
ծոց պի - տեր:
չո՛ւ pi - ter.

13

S
 ըն - ձի ինչ խա - ծել պի - տեր, ին - ձի գիրկ ու

A
 օն - յի ինչ խա - լի պի - տեր, ին - յի գիրկ ու

T
 ըն - ձի ինչ պի տեր, գիրկ ու

B
 օն - յի ինչ պի - տեր, գիրկ ու

14

S
 ծոց պի - տեր:

A
 լի - լի պի - տեր.

T
 ծոց, պի - տեր:

B
 լի - լի պի - տեր.

mf

1. Գա - ցի, 2. Յա - րոյ
 դուռն - քի դուռն - քի
 յա - րոյ դուռն, յա - րոյ
 կի - ցա - րոյ, կի - ցա - րոյ

1. Գա - ցի, 2. Յա - րոյ
 ծոց - քի ծոց - քի
 յա - րոյ դուռն, յա - րոյ
 կի - ցա - րոյ, կի - ցա - րոյ

15

S. solo

S

A

T

B

1. Մո - տա, 2. Ան - տեր
կառ - նեցք
շուճ էր
թա - ժա
գիւ լաւց,
լաւժ,

1. մե - տա, 2. ան - տեր
կար' - նեկ'
Տուն Եր
Դա - շա
զիս Ե -
xac',
xaç.

1. մե - տա, 2. ան - տեր
կար' - նեկ'
Տուն Եր
Դա - շա
զիս Ե -
xac',
xaç.

16

Ըն - ձի ինչ խա -
ն - յի ինչ խա -
ն - յի ինչ խա -

S. solo

S

A

T

B

ծել ալի - տեր,
չել քի - տեր,
չել քի - տեր,

Ին - ձի գիրկ ու
in - ji girk u

ծնց ալի - տեր:
չո՛ւր քի - տեր:

ծնց ալի - տեր:
չո՛ւր քի - տեր:

17

S. solo

S

A

T

B

f

Հո՛ւ, նա - րին, նա - րին, նա - րին:

հոփ, na - rin, na - rin, na - rin.

18

ին - ծի գիրկ նւ

in - ji girk u

ին - ծի գիրկ նւ

գիրկ նւ

girk u

S. solo

S

A

T

B

ծոց պի - տեր:

ծոց՝ pi - ter.

ծոց պի - տեր:

ծոց պի - տեր:

նա - րին:

na - rin.

նա - րին:

նա - րին:

նա - րին.

na - rin.

ՀՈՊ, ՆԱՐԻՆ, ՆԱՐԻՆ, ՆԱՐԻՆ

(կրկնակ)

Հոպ, նարին, նարին, նարին,
Հոպ, նարին, նարին, նարին:

Լոր ըմ թըռավ մեր արարեն,
Հոպ, նարին, նարին, նարին,
Կըրորավ իմ սըրտի փարդեն,
Հոպ, նարին, նարին, նարին:

Չուն էր էգե սարերուն,
Հալեր, թափեր քարերուն,
Խառներ էման գետերուն,
Ելնամ յարոջ թևերուն:
կրկնակ

Կես գիշերը դուս էլա,
Դանդաղ ձընիկն էր թալե,
Բորիկ հեղիկ մեմ գացե,
Վերցե գեղիկն ու լացե:
կրկնակ

Գացե, էլե յարոջ դուռ,
Ցարոջ դուռն էր կիսաբաց,
Մըրա, կառնենք թաժա հաց,
Անարեր շուն էր՝ զիս էխած:

Ընձի ինչ խածել պիտեր,
Ինձի գիրկ ու ծոց պիտեր:

ГОП, НАРИН, НАРИН*

Гоп, Нарин, Нарин, Нарин,
Гоп, Нарин, Нарин, Нарин,

Взлетел перепел с межи,
Сердце екнуло в груди.

Снег в горах идет, идет,
Тает, льется и течет
К рекам буйным, и любимый
На руки меня возьмет.

В полночь вышла за порог,
Сыплет призрачный снежок,
На снегу следы босые,
К дому яра след ведет.

К дому яра я пришла,
Вижу, дверь не заперта,
Попросила хлеб продать,
Тут собаки — нападать
И давай меня кусать.

Мне укусы не нужны,
Сладки речи, поцелуи
И объятья мне нужны!

*Нарин — женское имя, произошло, по-видимому, от имени языческой богини Нар.

Քե՛լե, լա՛ն Пойдем, ла'о

Քե-լե, լա - ն, Քե-լե, եր - քանք մոր եր - կիր:

Եր - քանք ըն ձոր, քա - ղինք մատ - դաշ խա-վոր - ծի,

քա-ղինք, քա - ղինք, Է-նինք մը - զի դեղ ու ճար,

Քե - լե, լա - ն, Քե - լե, եր - քանք մոր եր - կիր:

Ա-մեմ քը - լին կիզ - նի քաղ - ցրիկ մա-նա - նա,

մեկ - մեկ փը - շուր ու-տինք, մոր սրը - - - տիկ հով - նա, Սաս-նու էր - վոր իմ աշ - վու դն - - - կը - ծով - նա,

Քե - լե, լա - ն, Քե - լե, եր - քանք մոր եր - կիր:

Քե՛լե, լա՛ն 19 Пойдем, ла'о

1 Adagio *pp*

S Քե-լե, լա - ն, Քե-լե, եր - քանք

A կե-լե, la - ո, կե-լե, Եր - Դանկ

T Քե-լե, լա - ն, Քե-լե, եր - քանք

B կե-լե, la - ո, կե-լե, Եր - Դանկ

subpp *mp*

S
մըր էր - կիր: էր - քանք ըն ձոր,

A
mər ēr - kir. ēr - t'ank' ən jor,

T
մըր էր - կիր: էր - քանք ըն ձոր,

B
mər ēr - kir. ēr - t'ank' ən jor,

S
քա - ղինք մատ - - - դաշ խա - վըր - ծիւ,

A
k'a - t'ink' mat - - - t'aš xa - ver - çil,

T
քա - ղինք մատ - - - դաշ խա - վըր - ծիւ,

B
k'a - t'ink' mat - - - t'aš xa - ver - çil,

2 *ppp* *mf* *p*

S
քա - ղինք, քա - ղինք, է - նինք մը - զի

A
k'a - t'ink', k'a - t'ink', ē - nink' mē - zi

T
քա - ղինք, քա - ղինք, է - նինք մը - զի

B
k'a - t'ink', k'a - t'ink', ē - nink' mē - zi

pp

S
դեղ ու ճար, քե - լի, լա - ո,

A
deŕ u čar, k'e - le, la - o,

T
դեղ ու ճար, քե - լի, լա - ո,

B
deŕ u čar, k'e - le, la - o,

S
քե - լի, եր - քանք մըր եր - կիր:

A
k'e - le, ěr - t'ank' mer ěr - kir.

T
քե - լի, եր - քանք մըր եր - կիր:

B
k'e - le, ěr - t'ank' mer ěr - kir.

3

Sop. Solo
Ա - մենք քե - լին
a - men be - lin

T
քե - լի, լա - - - ո,

B
k'e - le, la - - - o,

Sop. Solo

կիջ - ցի քաղ - ցիկ մա - նա - նա,
 kij - ni kaḡ - c'rik ma - na - na,

S

կիջ - ցի քաղ - ցիկ

A

kij - ni kaḡ - c'rik

Sop. Solo

1.մեկ - մեկ փր - շուր ու - տի՛նք, մըր սըր - - -
 2.Մաւ - նու եր - կիր իմ աչ - վու սըր - - -
 1.mek - mek pə - šur ու - տի՛նք, մըր սըր - - -
 2.sas - nu ər - kir im aç - vu սըր - - -

S

ն - տի՛նք, մըր սըր - - -
 իմ աչ - վու սըր - - -

A

1.mek - mek pə - šur u - տի՛նք, մըր սըր - - -
 2.sas - nu ər - kir im aç - vu սըր - - -

T

u - տի՛նք, մըր սըր - - -
 im aç - vu սըր - - -

Sop. Solo

տիկ հով - նա,
կո - ծով - նա:
tik hgv - na:
ke - çov - na:

S

տիկ հով - նա,
կո - ծով - նա:

A

տիկ հով - նա,
կո - ծով - նա:

T

տիկ հով - նա,
կո - ծով - նա:

B

pp

թի - լի, լա - ն,
ke - le, la - o,

S

թի - լի, էր - քանք մոր էր - կիր:

A

ke - le, ər - t'ank' mer ər - kir.

T

թի - լի, էր - քանք մոր էր - կիր:

B

ke - le, ər - t'ank' mer ər - kir.

S *pp* Բե - լե, լա - ու,

A Կե - լե, լա - ու,

T Բե - լե, լա - ու, Բե - լե, լա - ու,

B Կե - լե, լա - ու, Կե - լե, լա - ու,

5 *p*

S Ա - մենք ըն - լին կիջ - նի քաղ - ցրիկ

A a - men bə - lin kīj - ni k'aṣ - c'rik

T Ա - մենք ըն - լին կիջ - նի քաղ - ցրիկ

B a - men bə - lin kīj - ni k'aṣ - c'rik

S *pp* մա - նա - նա, մեկ - մեկ փը - շուր

A ma - na - na, mek - mek p'ə - šur

T մա - նա - նա, մեկ - մեկ փը - շուր

B ma - na - na, mek - mek p'ə - šur

S
ni - տիգր, մըր սըր - - - տիկ հով - նա,

A
u - tink', mər sər - - - tik hōv - na,

T
ni - տիգր, մըր սըր - - - տիկ հով - նա,

B
u - tink', mər sər - - - tik hōv - na,

6 sub. *f*

S
Մաս - նու էր - կիր իմ աչ - վու դեմ կը - ծով -

A
sas - nu ēr - kir im ač - vu dem kə - օր -

T
Մաս - նու էր - կիր իմ աչ - վու դեմ կը - ծով -

B
sas - nu ēr - kir im ač - vu dem kə - օր -

S
նա, կը - ծով - նա...

A
na, kə - օր - na...

T
նա, կը - ծով - նա...

B
na, kə - օր - na...

Sop. Solo

Քե - լի, լա - ն, քե - լի, էր - քանք
 կե - լե, լա - օ, կե - լե, օր - րանկ'

A

Քե - լի, քե - լե, քե - լի, կե - լե,

Sop. Solo

մեր էր - կիր:
 mer ēr - kir.

S

mer ēr - kir.

A

մեր էր - կիր:

T

mf
 Քե - լի, լա - ն:

B

կե - լե, լա - օ.

7 *mp*

S

Հոն ա - - - րոս - ներ կը - տուց կըս - ցի

A

mp
 հոն ա - - - րոս - ներ կե - տու' կե - տ - ցի

S
կը - եր - զին,

A
kə - er - gin,

T
Քի - լի, լա - - - n:

B
k'e - le, la - - - o.

S
Օր - ծնն - ցալ - ցեր քի-վիկ քի - վիկ

A
ci - çer' - - nak - ner t'e - vik t'e - vik

S
կը - ծա - փին.

A
kə - ça - p'in.

T
Քի - լի, լա - - - n:

B
k'e - le, la - - - o.

8 *mf*

S Քա - ընր ա - նանց մը - զի ար - ցունք

A կա - rer a - ղան՝ մə - zi ar - ց'unk'

T Քա - ընր ա - նանց մը - զի ար - ցունք

B կա - rer a - ղան՝ մə - zi ar - ց'unk'

S կը - քա - փին, Քն - լն, լա - ն,

A կə - ղա - ք'ն, կə - լə, la - զ,

T կը - քա - փին, Քն - լն, լա - ն,

B կə - ղա - ք'ն, կə - լə, la - զ,

S քն - լն, էր - քանք մըն էր - կիր:

A կə - լə, ər - ղան՝ mər ər - kir.

T քն - լն, էր - քանք մըն էր - կիր:

B կə - լə, ər - ղան՝ mər ər - kir.

9 Poco mosso

Ten. Solo

1. Մըր հեր ըն - տեղ,
2. Ա - նուշ զի - լան,
1. մեր հեր ըն - տեղ,
2. ա - նուշ զի - լան,

մըր մեր ըն - տեղ,
մըր մեր ըն - տեղ,
մեր մեր ըն - տեղ,
մեր մեր ըն - տեղ,

կը - ծաղ - կից,
կը - կաճ - չից,
կե - չաժ - կը,
կե - կան - չի,

1. Մըր մեր ըն - տեղ...
2. Մըր մեր ըն - տեղ...

1. մեր մեր ըն - տեղ...
2. մեր մեր ըն - տեղ...

A

B

Ten. Solo

10 *f*

Ի - մալ կ'էր - նի,
i - mal k'ē - ni,

Քե - լի, լա - ու,
kē - le, la - o.

Ի - մալ,
i - mal,

A

B

Ten. Solo

Ի - մալ չէր - քանք,
i - mal čēr - t'ank',

մըր էր - կիր,
mēr ēr - kir,

Ի - մալ...
i - mal...

Է - լի, լա - ու,
ē - li, la - o,

A

B

A

B

քե - լի, էր - քանք մըր էր - կիր:
kē - le, ēr - t'ank' mēr ēr - kir.

11 *ff*

S
1. Մըր հեր ըն - տեղ, մըր մեր ըն - տեղ
2. Ա - նուշ զի - լան, մըր - մուռ ձե - նուշ

A
1. mer her ən - teð, mer mer ən - teð
2. a - nuş gi - lan, mer - mur' je - nov

T
1. Մըր հեր ըն - տեղ, մըր մեր ըն - տեղ
2. Ա - նուշ զի - լան, մըր - մուռ ձե - նուշ

B
1. mer her ən - teð, mer mer ən - teð
2. a - nuş gi - lan, mer - mur' je - nov

S
կը - ծաղ - կիմ, ի° - մալ կ'եղ - ճի,
կը - կան - չիմ,

A
kə - çəð - kin, i - mal k,əð - - ni,
kə - kan - çin,

T
կը - ծաղ - կիմ, ի° - մալ կ'եղ - ճի,
կը - կան - չիմ,

B
kə - çəð - kin, i - mal k,əð - - ni,
kə - kan - çin,

molto pesante e lamentoso

S
ի° - մալ չեր - քանք մըր եր - կիր,

A
i - mal çər - t'ank' mer ėr - kir,

T
ի° - մալ չեր - քանք մըր եր - կիր,

B
i - mal çər - t'ank' mer ėr - kir,

ff կրկնելիս *mp* 12 *mf*

S
մըր էր - կիր....
Է-լի, լա - ն,
Թ - լի, լա - օ,

A
մեր Եր - ր....
Թ - լի,

T
մըր էր - կիր....
Է-լի,

B
մեր Եր - ր....
Թ - լի,

S
քի - լի, էր - քանք մըր էր - կիր,
Կե - լե, Եր - ր'անկ մեր Եր - ր,

A
մեր Եր - ր,

T
մըր էր - կիր, Զի - լի, լա - ն, *mf*

B
մեր Եր - ր, Կե - լե, լա - օ,

p

S
Է-լի, լա - ն, քի - լի, էր - քանք մըր էր - կիր,

A
p
Թ - լի, լա - օ, Կե - լե, Եր - ր'անկ մեր Եր - ր,

T
Զի - լի...

B
Կե - լե...

Sop. Solo

pp

Է-լի, լա - ն, քե - լի, էր-թանք
 օ - լի, լա - օ, կ'ե - լե, օր-հանկ'

B

Քե-լի, լա - ն:

Sop. Solo

մըր էր - կիր,
 մեր օր - կիր,

Ten. Solo

Քե-լի, լա - ն:
 կ'ե - լե, լա - օ.

S

ppp

Մըր էր - կիր...

A

մեր օր - կիր...

T

Մըր էր - կիր...

B

մեր օր - կիր...

ՔԵԼԵ, ԼԱՈ

Քելե, լաո, քելե էրթանք մըր էրկիր:
Էրթանք ըն ձոր, քաղինք մապողաշ խավըրծիլ,
Քաղինք, քաղինք, էնինք մըզի դեղ ու ճար,
Քելե, լաո, քելե էրթանք մըր էրկիր:

Ամեն բըլին կիջնի քաղցրիկ մանանա,
Մեկ-մեկ փըշուր ուփինք, մըր սըրտիկ հովնա,
Սասնու էրկիր իմ աչվու դեմ կըծովնա,
Քելե, լաո, քելե էրթանք մըր էրկիր:

Նոն արոսներ կպուց-կպցի կըերգին,
Ծիծեռնակներ թնիկ-թնիկ կըծափին,
Քարեր առանց մըզի արցունք կըթափին,
Քելե, լաո, քելե էրթանք մըր էրկիր:

Մըր հեր ընտեղ, մըր մեր ընտեղ կըծաղկին,
Անուշ գիլան, մըռմուռ ձենով կըկանջին,
Ի՛մալ կեղնի, ի՛մալ չէրթանք մըր էրկիր,
Էլի, լաո, քելե էրթանք մըր էրկիր:

ПОЙДЕМ, ЛАО*

Пойдем, сынок, в родной вернемся край,
Сойдем в ущелье и нарвем траву-сезам,
Нарвем траву и приготовим мы бальзам,
Пойдем же, лао, в родной вернемся край.

Там каждый куст в небесной манне, божий дар,
Съедим хоть кроху и остудим сердца жар,
Сасун—страна ласкает взор, зовет всегда,
Послушай, лао, в родной вернемся край.

Там горлицы поют, клюв к клюву, в тишине,
Там ласточки парят в лазурной вышине,
Там каждый камень слезы льет в немой тоске,
Давай же, лао, в родной вернемся край.

Там наш отец, там наша мать скитальцев ждут,
Тоскуют, плачут, скорбным голосом зовут,
Не можем мы не воротиться в светлый рай,
Вставай же, лао, в родной вернемся край.

*Лао - парень, сынок.

Յար յար, [հո - տո - վել, հո - տաղ ջան], յար, յար, յար.

ալն ա - կո - սին, ձեն չե - լո - ղի խան քա - ջին,

յար, յար, յար: Գու - քա - նը դաշտ կու - քա - նի,

շեկ աղ-ջիկ հաց կու-տա - նի, մին կը-քե-լա, մին կայ - նի, մար-դու խել-քը կը - տա - նի:

Գործաներգ
(Ալաշկերտի)

20

Песня пахаря
(Алашкертская)

Andante

1

p

T Յար, յար, Յար,

B *p* yar, yar, yar,

(*p*)

T Յար, յար, յար,

B yar, yar, yar,

2

pp *Tenor solo*

T *յար,*
pp

B *յար,*

Յար, յար, յար:
yar, yar, yar.

p tutti *Tenor solo*

T Յար, յար, յար:

B *p*
yar, yar, yar.

3 *Poco piu mosso*
mf tutti

T Ակն ա - ւո - սին, ձեռն չե - րո - ղի խաւ - քա - ջին,

B *mf*
akn a - ko - sin, jen çe - ro - ği xan ba - jin,

4 *Maestoso*

Tenor solo *tutti* *f*

T յար, յար, Յար, յար,

B *f*
yar, yar, yar, yar,

f *pp*

T յար, Յար, յար,

B *f* *pp*
yar, yar, yar.

5

Tenor solo

T
 Գու - քա - նը դաշտ կու քա - նի, շեկ աղ - ջիկ հաց կու - տա - նի,
 gu - řa - nə dařt ku - ba - ni, řek ađ - jik hac' ku - ta - ni,

B

T
 Մին կը քե - լա, մին կու կայ - նի,
 min ke - ře - la, min ku kay - ni,

B

6

tutti

T
 մար - դու խելք կու - տա - նի: Գու - քա - նը դաշտ կու քա - նի,
 mar - du xelk' ku - ta - ni. gu - řa - nə dařt ku ba - ni,

B

T
 շեկ աղ - ջիկ հաց կու - տա - նի, Մին կը քե - լա, մին կու
 řek ađ - jik hac' ku - ta - ni, min ke ře - la, min ku

B

T
 կայ - նի, Մար - դու խելք կու - տա - նի:
 kay - ni, mar - du xelk' ku - ta - ni:

B

7 *f* >

S *f* > *3*ap, *3*ap, *3*ap,

A *f* > yar, yar, yar, yar,

T *f* > *3*ap, *3*ap, *3*ap, *3*ap,

B *f* > yar, yar, yar, yar,

f >

S *f* > *3*ap, *3*ap, *3*ap, *3*ap,

A *f* > yar, yar, yar, yar,

T *f* > *3*ap, *3*ap, *3*ap, *3*ap,

B *f* > yar, yar, yar, yar,

subito *p*

S *p* *3*ap, *3*ap, *3*ap, *3*ap,

A *p* yar, yar, yar, yar,

T *p* *3*ap, *3*ap, *3*ap, *3*ap,

B *p* yar, yar, yar, yar,

8

S
Գու - քա - ցը դաշտ կու քա - ցի, շեկ աղ - ջիկ հաց կու տա - ցի,

A
gu - ʻa - nə dašt ku ba - ni, šek aθ - jik hac' ku - ta - ni,

(meno mosso)

S
Մին կը - քե - լա, մին կու կայ - ցի, Մին կը քե - լա, մին կու

A
min ke k'e - la, min ku kay - ni, min ke k'e - la, min ku

T
(p) Մին

B
(p) min

min ke k'e - la, min ku

9

S
կայ - ցի,

A
kay - ni,

T
կայ - ցի, Tenor solo

B
կայ - ni, Մարդու խելք կու - տա - ցի, ni:

mar - du xelk ku - ta - ni:

S *p* Յար,

A *p* yar,

T *p tutti* Մար - դու խելք կու - տա - ցի:
Յար,

B *p* mar - du xelk' ku - ta - ni. yar,

S

A

T *Tenor solo* Մար - դու խելք կու - տա - ցի,
mar - du xelk' ku - ta - ni.

B

S *(p)* յար:

A Մար - դու խելք կու - տա - ցի,
mar - du xelk' ku - ta - ni: yar,

T *(p)* յար:

B Մար - դու խելք կու - տա - ցի,
mar - du xelk' ku - ta - ni: յար: yar,

ԳՈՒԹԱՆԵՐԳ

Յար, յար, յար,
Ակն ակոսին, ձեն չերողի խան բաջին,
Յար, յար, յար:

Գութանը դաշտ կու բանի,
Շեն աղջիկ հաց կու փանի,
Մին կը քելա, մին կու կայնի,
Մարդու խելք կու փանի:

АЛАШКЕРТСКАЯ* ПЛУЖНАЯ ПЕСНЯ

Плут вдоль борозды плывет,
Яр хлеб пахарям несет,
Выступает словно пава,
Хоть кого с ума сведет.

*Алашкерт — город в исторической Армении.

Հովն էր երկեց Тень длинна

♩. = 120

Հովն էր եր - կեց, հովն ա - - - ցուշ:

Չյուն է գալիս 21 Падает с небес снежок

1 Մեղմ, չափավոր

Alto Solo
S
A
T
B

Չյուն է գա - լիս վե - րե - վից, կաթ - կը - թում է
jyun ē ga - lis ve - re - vic', kat' - kə - t'um ē

կաթ - կը - - -
kat' - kə - - -

8 2

Alto Solo
S
A
T
B

տե - րե - վից, տե - րե - վից: Լավ ո - րե - ռը
te - re - vic', te - re - vic'. lav o - re - re

թում է տե - րե - վից:
t'um ē te - re - vic'.

Ա...
ա...

11

Alto Solo

ul ul - gul, ul - pulun ju - ph t - ph - uhg:
 sev an - c'an, an - baxt ya - ri e - re - sic'.

S

U...

A

a...

T

U...

B

a...

a...

3

Alto Solo

Զյուն t qu - ihu vti - ph - vti, lu - pnu unt - ph -
 jyun e ga - lis ve - re - vic', ka - t'um te - re -

S

U...
a...

A

T

B

4

Alto Solo

վից: Սև - սև ամ - պեր, հե - նու - ցեք,
 vic' sev - sev am - per, he - ra - c'ek,

S

U...
a...

A

a...

T

B

20

S

իմ յա - ընն ճամ - փա բա - ցեք, ախ, բա - ցեք,
 1.

A

im ya - rin čam - p'a ba - c'ek, ax, ba - c'ek,

T

U... U... U... U...
 a... a... a... a...

B

23 2. 5

S
 ախ, քա - ցեք: Սև - սև սմ - պեր, հե - նա - ցեք,

A
 ա, Բա - Բեք. sev - sev am - per he - ra - Բեք,

T
 Ա...

B
 ա... sev - sev am - per. he - ra - Բեք,

26 6

S
 իմ յա - րին ճամ - փա քա - ցեք, Յար յա - րի հեռ -

A
 im ya - rin ճam - փa ba - Բեք, yar ya - ri het

T
 իմ յա - րին ճամ - փա քա - ցեք, Յար յա - րի հեռ -

B
 im ya - rin ճam - փa ba - Բեք, yar ya - ri het

29

S
 խո - տի - լով, Ա - կանջ ա - րեք, Լե - տի - ցեք,

A
 xə - se - lov, a - kanj a - rek, le - se - Բեք,

T
 խո - տի - լով, Ա - կանջ ա - րեք, Լե - տի - ցեք,

B
 xə - se - lov, a - kanj a - rek, le - se - Բեք,

Alto Solo

7

Մւ - սւ ամ - պեր,
sev - sev am - per,

S
Ա - կանց ա - թեր,
Ա - սն - ցեր:

A
a - kanj a - rek',
le - se - c'ek.

T
Ա - կանց ա - թեր,
Ա - սն - ցեր:

B
a - kanj a - rek',
le - se - c'ek. sev - - sev

Alto Solo

poco rit.

հն - նա - ցեր,
he - ra - c'ek,

մի ճամ - փա բա - ցեր:
mi čam - pa ba - c'ek.

S
ամ - - - պեր,
ամ - - - պեր,

A
am - - - per,
am - - - per,

T
ամ - - - պեր,
ամ - - - պեր,

B
am - - - per,
am - - - per,

ՁՅՈՒՆ Է ԳԱԼԻՍ

Ձյուն է գալիս վերելից,
Կաթկըթում է տերելից,
Լավ օրերը սև անցան
Անբախտ յարի էրեսից:

Ձյուն է գալիս վերելից,
Կաթում տերելից:

Սև-սև ամպեր հեռացեք,
Իմ յարին ճամփա բացեք,
Յար յարի հետ խոսելով,
Ականջ արեք, լրսեցեք:

ПАДАЕТ С НЕБЕС СНЕЖОК

Падает с небес снежок,
Таёт, каплет на листок,
Красно солнышко померкло —
От меня ушел дружок.

Падает с небес снежок,
Таёт, каплет на листок,
Черны тучи, расступитесь —
Ведь ко мне спешит дружок.

Գյուլվերանից էլանք,
հասանք մեր դուզը
(Վա՛յ, նանի՛, վառա)

Из Гюльверана
мы пришли

Գյու - վե - րա - նից է - րանք,
հա - սանք մեր դու - զը, վը - ռե - ն - րըս կո - խեց
քի - փին ու փու - սը, վա՛յ, նա - նի, վա - ռա,
վա՛յ, նա - նի, վա - ռա, ջուրն ըն - կա սա - ռա:

Գյուլվերանից էլանք
(նմանվելով դուդուկի)

22 Из Гюльверана мы пришли
(подражая дудуку)

Moderato

1 Ռնգալին
(С закр. ртом)

S. A. unis. *p*
T. *p*
B. *p*

2

S. A. T. B.

S. A. T. B.

S. A. T. B.

Առաջին անգամ միայն մեներգչուհին,
В первый раз только солистка,
Երկրորդ՝ մեներգչուհին, Soprani, Alti
во второй - солистка, Soprani, Alti

3

Solo Sopr. S. A.

Գյուլ - վե - րա - նից t - լանք
unis.
gyul - ve - ra - nic' e - lank'

Solo
 Է - կանք, հա - սանք մեր դու - զը,
 S.
 A.
 Ե - կանք, հա - սանք mer du - zə,

4
 Վը - ըն - նե - ընս կո - խեց
 S.
 A.
 və - re - ne - res kə - xec'

Solo
 թի - փին ու փու - սը,
 S.
 A.
 ti - pin u p'u - sə,

5
 վա՛յ, նա - ճի, վա - նա, վա՛յ, նա - ճի, վա - նա,
 S.
 A.
 vay, na - ni, va - r'a, vay, na - ni, va - r'a,

Solo
 ջուրն ըն - կա սա - նա, վա՛յ, նա - ճի:
 S.
 A.
 ĵurn en - ka sa - r'a, vay, na - ni:

6 Ռհգայիճ
(С закр. ртом)

S. A. unis.

T.

B.

7

The musical score for measures 7-10 is written for Soprano (S.), Alto (A.), and Bass (B.) voices. The key signature is two sharps (F# and C#). The time signature changes from 2/4 to 3/4 in measure 8 and back to 2/4 in measure 9. The Soprano and Alto parts have identical melodic lines, while the Bass part has a different line. The lyrics 'The Lord is my strength' are written below the Soprano and Alto staves, and 'The Lord is my strength' is written below the Bass staff.

S.
 A.
 T.
 B.

Musical score for Soprano (S.), Alto (A.), Tenor (T.), and Bass (B.) voices, measures 1-3. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 2/4. The Soprano and Alto parts begin with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a half note B4. The Tenor and Bass parts begin with a quarter note G3, a quarter note A3, and a half note B3. The Soprano and Alto parts have a fermata over the final B4 note. The Tenor and Bass parts have a fermata over the final B3 note. The measure numbers 1, 2, and 3 are indicated at the bottom of the staves.

S. A. B.

8

Solo

վա՛յ, նա - նի, վա - նա, վա՛յ, նա - նի, վա - նա,
vay, na - ni, va - ra, vay, na - ni, va - ra,

Solo

ջորժ ըն - կա սա - նա, վա՛յ, նա - նի:
jurn en - ka sa - ra, vay, na - ni:

9

Solo

mf *cresc.*

վա՛յ, նա - նի, վա՛յ,

S. A. B.

mf *cresc.*

vay, na - - ni, vay,

mf *cresc.*

վա՛յ, նա - - նի: վա՛յ,

mf *cresc.*

vay, na - - ni, vay,

Solo

S. A.

T.

B.

na - - - - - ni, jaan, xani:

na - - - - - ni, jaan, xani:

na - - - - - ni, jaan, xani:

na - - - - - ni, jaan, xani:

Solo
վա՛յ,
նա - նի ջան:

S.
A.
vay,
na - ni յan.

T.
նա - նի ջան:

B.
na - ni յan.

ԳՅՈՒՎԵՐԱՆԻՑ ԷԼԱՆՔ

Գյուլվերանից էլանք էկանք,
Հասանք մեր դուզը,
Վըրեներըս կոխեց
Թիփին ու փուսը:

Վա՛յ, նանի, վառա,
Վա՛յ, նանի, վառա,
Զուրն ընկա, սառա,
Վա՛յ, նանի:

ИЗ ГЮЛЬВЕРАНА* МЫ ПРИШЛИ

Из Гюльверана мы пришли,
До родимых мест дошли,
И тут настиг нас буран
И жестокий мороз в пути.

Ой, матушка, сгорел я,
Ой, матушка, сгорел я,
В воду упал — зачоченел,
Ой, матушка.

*Гюльверан — деревня в Карсской области исторической Армении.

Ֆասս մի' դրնե Փեսկու не носи

$\text{♩} = 116$

Ֆասս մի' դր - նե, կը բար - ծրա - նաս, տո', լա - ն,
մեջ իմ սրը - տին կը բաղ - ցրա - նաս, տո', լա - ն:

Ֆասս մի' դրնե 23 Փեսկու не носи

Աշխույժ 1

Ten. Solo

T

1. Ֆասս մի' դր - նե, կը բար - ծրա - նաս, տո', լա - ն,
2. Մեջ իմ սրը - տին կը բաղ - ցրա - նաս, տո', լա - ն,
3. Տը - նեմ է - լար, կայ - նար ի դուռ, տո', լա - ն,
4. Մեջ - քող բա - բակ խաւ - չա - լի բուռ, տո', լա - ն,

B

1. fas mi də - ne, kə bər - jra - nas, to, la - o,
2. mej im sər - tin kə kaθ - c'ra - nas, to, la - o,
3. tē - nen ē - lar, kay - nar i dur', to, la - o,
4. mej - kəd ba - rak xan - ça - li bur', to, la - o,

2

Ten. Solo

T

1. Տը - նեմ է - լար, կայ - նար ի դուռ, տո', լա - ն,
2. Մեջ իմ սրը - տին կը բաղ - ցրա - նաս, տո', լա - ն,
3. Սիրտ - քող բա - բակ խաւ - չա - լի բուռ, տո', լա - ն,
4. Սիրտ - քող բա - բակ խաւ - չա - լի բուռ, տո', լա - ն,

B

1. tē - nen ē - lar, kay - nar i dur', to, la - o,
2. mej - kəd ba - rak xan - ça - li bur', to, la - o,
3. sirt ēr bəx - ça, cə - cer e - miš, to, la - o,
4. ku - gam ka - θ'em, çel - his day - miš, to, la - o,

3

Ten. Solo

T

B

1. Uhhun tñ pwi - žu, ðñ - ðñp t - ũh2, unn' ju - n,
 2. ũmi - qaw pwi - űu, žł - ğñu űuj - ũh2, unn, ju - n,

1. sirt ēr bax - ča, çə - çer e - miš, to, la - o,
 2. ku - gam ka - đem, čəl - nis day - miš, to, la - o,

4

Ten. Solo

T

B

1. Fw - pwł huu - jhñ qur - lññ juh - ğawð, unn' ju - n,
 2. hñ wıg űñ - ğaw ğññu jñ uñ - pawð, unn, ju - n,
 1. ba - rak xa - lin zar - kin xi - naç, to, la - o,
 2. im açk me - nac' dex im si - raç, to, la - o,

unn', ju - n,
 to, la - o,

5

Ten. Solo

T

B

1. Uhhun tñ pwi - žu, ðñ - ðñp t - ũh2, unn' ju - n,
 2. ũmi - qaw pwi - űu, žł - ğñu űuj - ũh2, unn, ju - n,

1. sirt ēr bax - ča, çə - çer e - miš, to, la - o,
 2. ku - gam ka - đem, čəl - nis day - miš, to, la - o,

6

Ten. Solo

1. Բե - րեմ, 2. Նո - րեմ, 1. be - rem, 2. no - ren, բա - րեմ, բա - րեմ, ba - rem, ba - rem, քա - ռեմ, քա - ռեմ, ka - rem, ka - rem, ար - քա, ար - քա, ar - ka, ar - ka, ան - քա, ան - քա, an - ka, an - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka.

T

B

unn', lu - n, to, la - o,

7

Ten. Solo

1. Կո - րեմ, 2. Որ - րեմ, 1. ku - gan, 2. vor xo - to - tan, բա - րեմ, բա - րեմ, ba - rem, ba - rem, քա - ռեմ, քա - ռեմ, ka - rem, ka - rem, ար - քա, ար - քա, ar - ka, ar - ka, ան - քա, ան - քա, an - ka, an - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka.

T

B

lu - - - - n, to, lu - n, la - - - - o, to, la - o,

8

Ten. Solo

unn', lu - - - - n, to, la - - - - o,

T

B

1. Սիր - քա, 2. Կո - րեմ, 1. sirt ku - gam, 2. ku - gam, բա - րեմ, բա - րեմ, ba - rem, ba - rem, քա - ռեմ, քա - ռեմ, ka - rem, ka - rem, ար - քա, ար - քա, ar - ka, ar - ka, ան - քա, ան - քա, an - ka, an - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka.

1. sirt ku - gam, 2. ku - gam, բա - րեմ, բա - րեմ, ba - rem, ba - rem, քա - ռեմ, քա - ռեմ, ka - rem, ka - rem, ար - քա, ար - քա, ar - ka, ar - ka, ան - քա, ան - քա, an - ka, an - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka, և - քա, և - քա, la - ka, la - ka.

9

Ten.
Solo

T

B

Ten.
Solo

T

B

ՖԱՍ ՄԻ՝ ԴԸՆԵ

Ֆաս մի՛ դընե, կը բարձրանաս, փո՛ւ, լա՛ն,
Մեջ իմ սրբփին կը քաղցրանաս, փո՛ւ, լա՛ն,
Տընեն էլար, կայնար ի դուռ, փո՛ւ, լա՛ն,
Մեջքըդ բարակ, խանչալի բուռ, փո՛ւ, լա՛ն:

Տընեն էլար, կայնար ի դուռ, փո՛ւ, լա՛ն,
Մեջքըդ բարակ, խանչալի բուռ, փո՛ւ, լա՛ն,
Սիրփ էր բախչա, ծըծեր եմի՛շ, փո՛ւ, լա՛ն,
Կուգամ քաղեմ, չէնիս դայմի՛շ, փո՛ւ, լա՛ն:

Սիրփ էր բախչա, ծըծեր եմի՛շ, փո՛ւ, լա՛ն,
Կուգամ քաղեմ, չէնիս դայմի՛շ, փո՛ւ, լա՛ն,
Բարակ խալին զարկին խինած, փո՛ւ, լա՛ն,
Իմ աչք մընաց դեիս իմ սիրած, փո՛ւ, լա՛ն:

Բերեմ, թալե գարու արփեր, փո՛ւ, լա՛ն,
Նորեն բացվալ քյաֆուր վարդեր, փո՛ւ, լա՛ն,
Կու գան, քաղեն թագա խարսներ, փո՛ւ, լա՛ն,
Որ խոփոփան ագար լաճեր, փո՛ւ, լա՛ն:

ФЕСКУ* НЕ НОСИ

Феску не носи, выше станешь, эй, дружок,
Сердцу моему слаще станешь, эй, дружок,
Вышла за порог, вот у двери встала, эй, дружок,
Стан твой словно рукоять кинжала, эй, дружок.

Вышла за порог, вот у двери встала, эй, дружок,
Стан твой словно рукоять кинжала, эй, дружок,
Сердце словно сад, груди что плоды, эй, дружок,
Мне бы их сорвать, да прогонишь ты, эй, дружок.

Сердце словно сад, груди что плоды, эй, дружок,
Мне бы их сорвать, да прогонишь ты, эй, дружок,
Тонкий расписной расстели ковер, эй, дружок,
Все тоскую я по любимой яр, эй, дружок.

Вот пора пришла поле засевать, эй, дружок,
Стали вновь цветы цвести, благоухать, эй, дружок,
Девушки молодые стали их срывать, эй, дружок,
Чтобы холостым парням угождать, эй, дружок.

*Феска — головной убор арабского происхождения, распространенный в Западной Армении.

Չայն մը հնչեց Клич раздался

$\text{♩} = 58$

Չայն մը հնչեց

Էր - զը - լու - մի

հա - յոց լեռ - - - - - նե-րեմ,

քունդ - քունդ ե - լան հա - յի սըր - տեր

զեն - քի շա - ջու - նեմ,

զեն - քի շա - ջու - նեմ:

Չայն մը հնչեց Էրզրումի 24 Клич раздался

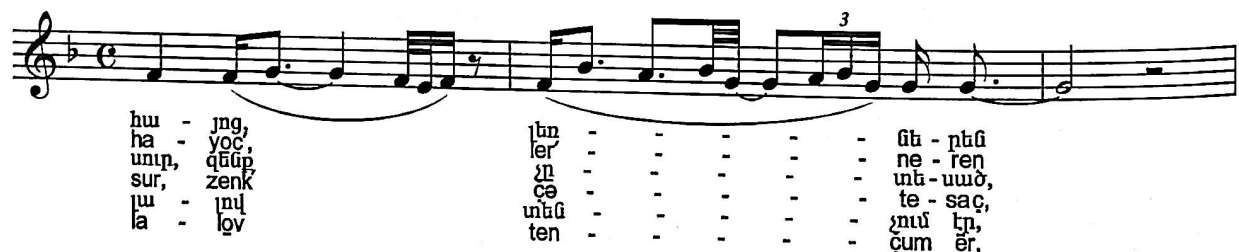
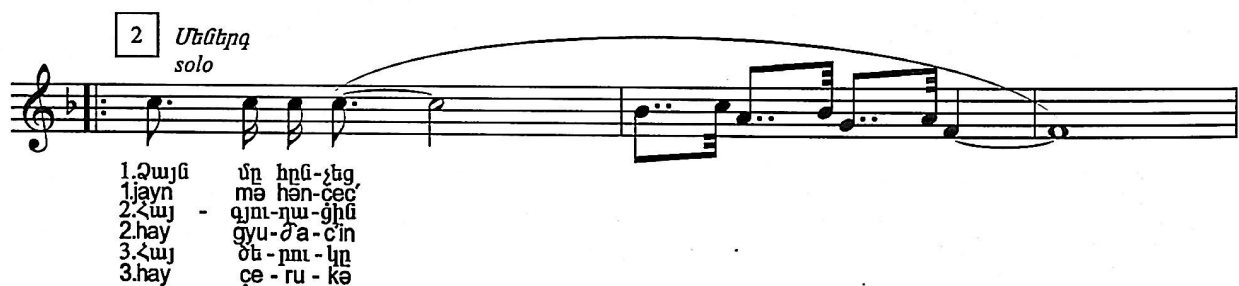
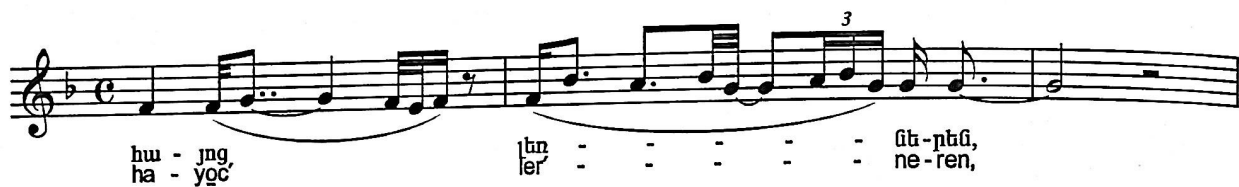
Ծանր, վիպերգական ոգով
Медленно, в эпическом духе

1 *f*

Coro tutti

Չայն մը հնչեց, յայն մօ հօն-ֆեհ

Էր - զը - լու - մի, Էր - զը - լու - մի

2ա - չյու-նեն,
 3a - cyu-nen,
 տեղն ւ - նաւ,
 տեղն a - r'av,
 ու մեռ-նել,
 u mer'-nel,
 զեն - ph
 zen - ki
 բա - հի
 ba - hi
 տես - նել
 tes - nel,
 2ա - չյու-նեն:
 3a - cyu-nen:
 տեղն ւ - նաւ:
 տեղն a - r'av:
 ու մեռ-նել:
 u mer'-nel:

3

Խումբ
Coro tutti

Յոն - ծա, մայր իմ,
 c'en - ça, mayr im,

ով, Հա-յաս-տան,
 ov, ha-yas-tan,

որ - ղիկ
 vor - dik
 մի - - - - - ա-ցան,
 mi - - - - - a-c'an,

Ու - քո դար-ն
 u - t'o da-ru
 սուգ ու քա - խիծ
 sug u ya - xiç
 քիչ - ցից
 kez - nic

վի - րա-ցան,
 ve - ra-c'an,
 քիչ - ցից
 kez - nic
 1.2.
 վի-րա-ցան,
 ve-ra-c'an,

S
Յըն - ծա, մայր իմ

A
c'ən - ֆա, mayr im

T
Յըն - ծա, մայր իմ

B
c'ən - ֆա, mayr im

S
ով, Հա-յաս-տան,

A
ov, ha-yas-tan,

T
ով, Հա-յաս-տան,

B
ov, ha-yas-tan,

S
որ - դիքդ
մի - - - - ա-ցան,

A
vor - dik'd
mi - - - - a-c'an,

T
որ - դիքդ
մի - - - - ա-ցան,

B
vor - dik'd
mi - - - - a-c'an,

5

S
Ու - րի դա-րու
սուգ ու քա - խիծ

A
u - լա da - ru
sug u լա - խի

T
Ու - րի դա - րու
սուգ ու քա - խիծ

B
Սուգ
sug ու u քա լա - խիծ
ու լա - խի

S
քեզ - նից
վե - րա - ցան,

A
կեզ - նից
ve - ra - c'an,

T
քեզ - նից
վե - րա - ցան,

B
կեզ - նից
ve - ra - c'an,

6 *ff*
S
քեզ - նից
վե - րա - ցան,
վե - րա - ցան:

A
կեզ - նից
ve - ra - c'an,
ve - ra - c'an.

T
քեզ - նից
վե - րա - ցան,
վե - րա - ցան:

B
կեզ - նից
ve - ra - c'an,
ve - ra - c'an.

ՀԱՅՆ ՄԸ ՆՆՉԵՑ

Ձայն մը հնչեց երգումի
Նայոց լեռներէն,
Թունդ-թունդ էլան հայի սրբեր
Զենքի շաչունէն:

Յնձա, մայր իմ, ով Նայասարան,
Որդիքդ միացան,
Ուրը դարու սուգ ու թախիծ
Քեզնից վերացան:

Նայ գյուղացին դարուց ի վեր
Սուր, զենք չբեւաժ,
Դաշուր թողուց, սուր, հրացան
Բահի րեղն առաւ:

Յնձա, մայր իմ, ով Նայասարան,
Որդիքդ միացան,
Ուրը դարու սուգ ու թախիծ
Քեզնից վերացան:

Նայ ծերուկը ցուպը ձեռքին
Լալով րենչում էր
Նայրենիքի ազատութիւն
Տեսնել ու մեռնել:

Յնձա, մայր իմ, ով Նայասարան,
Որդիքդ միացան,
Ուրը դարու սուգ ու թախիծ
Քեզնից վերացան:

КЛИЧ РАЗДАЛСЯ

С Эрзерумских* гор армянских
Клич раздался вдруг —
Все к оружию, армяне, —
Звон стоял вокруг.

Ты ликуй, моя Армения,
Встали вновь сыны,
Скорбь и грусть восьми столетий
Отмели они.

На веку своем крестьянин
Не выдав меча,
Бросил плуг свой, и винтовку
Держит у плеча.

Ты ликуй, моя Армения,
Встали вновь сыны,
Скорбь и грусть восьми столетий
Отмели они.

Старый ратник плачет горько,
Он мечтает впредь
Видеть родину свободной,
После — умереть.

Ты ликуй, моя Армения,
Встали вновь сыны,
Скорбь и грусть восьми столетий
Отмели они.

*Эрзерум — город в исторической Армении. Исконно армянское название Карин.

Մանր անձրև,
թուխ ամպեր

Мелкий дождик
моросит

$\text{♩} = 60$

Ման - դր ան - ձրև, թուխ ամ - պեր, բա - րակ դա - միշ

մեր շամ - բեր: Մա - րի - թի հո - վին մեռ - մեռ:

Մանր անձրև,
թուխ ամպեր

25 Мелкий дождик
моросит

Moderato

1 *p*

S Ման - դր ան - ձրև, թուխ ամ - պեր,

A *p*

man - der an - jrev, t'ux am - per,

S բա - րակ դա - միշ մեր շամ - բեր:

A ba - rak ŭa - miš mer šam - - ber.

2

S Ման - դր ան - ձրև, թուխ ամ - պեր,

A man - der an - jrev, t'ux am - per,

S
 քա - րակ դա - միշ մեր շամ - - քեր:

A
 ba - rak ծա - miš mer šam - - ber.

3

S-no
 Solo

1.Սա - ղե - - քի հո - վիմ մեռ - մեմ,
 2.Կայ - նել - ես շո - լի վր - քա,
 3.Կայ - նել - ես ու - կան - չում - չես,
 1.սա - re - - ri հո - vın mer - nem,
 2.kay - nel - es şo - şı ve - ra,
 3.kay - nel - es u kan - çum - çes,

S

A

S-no
 Solo

1.Շեկ յա - - քի քո - յիմ մեռ - մեմ,
 2.Սը - հա - - քի քո - լի վր - քա,
 3.Քն - յեղ - - քի քո - կան - չում - չես,
 1.սեկ յա - - ri bo - yin mer - nem,
 2.sə - ha - - tē - dō - şı ve - ra,
 3.bō - yed a - mā - çum el - çes,

S

A

S-no
Solo

1. Ծեղի յա - - - ռի թո - - յից մեռ - - ցեմ:
 2. Սո - - - հա թո - - - շի վո - - - ռա:
 3. Բն - - - յեղ մա - - - լի - - - յեա:
 1. Տեղ - - - յա - - - ռի - - - յեա:
 2. Տեղ - - - յա - - - ռի - - - յեա:
 3. Բո - - - յեղ - - - ռի - - - յեա:

S

A

4

S-no
Solo

Ման - դր աճ - - - ձրե, թուխ աճ - պեր,

S

A

man - der an - - - jrev, tux am - per,

S-no
Solo

բա - րակ դա - միշ, մեր շամ - - բեր:

S

A

ba - rak d'a - miš, mer šam - - ber.

S Ման - դր ան - ձրև, բուխ ամ - սեր,

A man - der an - jrev, tux am - per,

S բա - բալկ դա - միշ, մեր շամ - բեր,

A ba - rak θa - miš, mer šam - ber,

ritard. poco a poco

S բա - բալկ դա - միշ, մեր շամ - բեր:

A ba - rak θa - miš, mer šam - ber.

*վերջավորության տարբերակ
вариант окончания*

S մեր շամ - բեր:

A mer šam - ber.

**ՄԱՆԴՐ ԱՆՁՐԵՎ,
ԹՈՒԽ ԱՄՊԵՐ**

(կրկնակ)

Մանդր անձրև, թուխ ամպեր,
Բարակ դամիշ մեր շամբեր:

Մարերի հովին մեռնեմ,
Շեկ յարի բոյին մեռնեմ:
կրկնակ

Կայնել ես շոշի վրա,
Սրհաթը դոշի վրա:
կրկնակ

Կայնել ես ու կանչում չես,
Բոյեդ ամաչում էլ չես:
կրկնակ

МЕЛКИЙ ДОЖДИК МОРОСИТ

Мелкий дождик моросит,
На ветру дрожит тростник.

Ветер с гор благословен,
Тонкий стан благословен.
На пути моем взойдешь,
Золотом волос блеснешь,
И не стыдно ли тебе,
Что ж меня не позовешь!

Мелкий дождик моросит,
На ветру дрожит тростник.

Յար յամման Яр ямман

$\text{♩} = 92$

Ե - ռե - վան րադ եմ ա - ռել,
 Ջի - գյա - ըրս դադ եմ
 յար, յար, յամ - ման, յար, ջան, յամ - ման:

Երևան քաղ եմ արել 26 В Ереване сад разбил

1 *S. e A. unis.*

S. 1. Ե - ռե - վան քաղ եմ ա - ռել,
 A. 2. Ջի - գյա - ըրս դադ եմ ա - ռել,
 1.e - re - van bađ em a - rel,
 2.ji - gya - res dađ em a - rel,

S. մայ, մայ, մայ, մայ, մայ, մայ,
 A. nay, nay, nay, nay, nay, nay,

S. մայ, մայ, մայ, մայ,
 A. nay, nay, nay, nay,

2 *Solo*

S. 1. Ե - ռե - վան քաղ եմ ա - ռել,
 A. 2. Ջի - գյա - ըրս դադ եմ ա - ռել,
 3. Դոստ ու դու2 ծառ մի ջին,
 4. Լա - ցըս re van ծառ bađ մի ռել,
 1.e - gya - van bađ em a - rel,
 2.ji - gya - res dađ em a - rel,
 3. dost u duš ma ni jin,
 4. la c'es çl - çad em a - rel.

Coro (unis.)

S. մայ, մայ, մայ, մայ, մայ, մայ,
 A. nay, nay, nay, nay, nay, nay,

S. S.
A. A.

S.
A.

6 Solo

S. 1.Շաղ - կա - վաճ - քա - ճո - րեմ - եմ,
 A. 2.Մծ - քա - ղի - խո - ճո - րեմ,
 3.Քա - միմ - տղ - վեց, - վեր - քե -
 4.Տի - դու - մո - ւն - ին - քե -
 1.Շաժ - կա - վաճ - քա - ճո - րեմ,
 2.մեժ - քա - ղի - խո - ճո - րեմ,
 3.կա - միմ - տղ - վեց, - վեր - քե -
 4.ե - ծու - մաճ - քո - լո - րեմ.

Coro (unis.)

S.
A.

S.
A.

Handwritten musical notation for the vocal parts. The notation is on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the staff, aligned with the notes. The lyrics are: 'Гвај, нау, Гвај, нау, Гвај, нау, Гвај, нау.' The first four notes are grouped by a slur, and the last four notes are also grouped by a slur. The final note is a quarter rest.

Гвај,
нау,
Гвај,
нау,
Гвај,
нау,
Гвај,
нау.

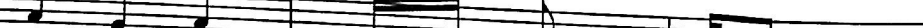
7 S. e A. unis.

S. A.

1. Կ'ը - քա՛ն խա - ճին դա՛ստ կ'ա - ճն՛,
2. հմ - յա՛րն ա - նա՛ստ և'ա - կա՛ն,
1. k'ər - t'am xa - nin տա - dat - k,a - nem,
2. im yam a tas ta - re - kan,

S. S.
A. A.

S. Musical notation for the Soprano part of the song. It consists of a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a simple, folk-like style. The lyrics 'Nay, Nay, Nay, Nay' are written below the staff, with each 'Nay' corresponding to a group of notes. The first 'Nay' is on a quarter note, the second on a quarter note, the third on a quarter note, and the fourth on a half note. The melody is simple and easy to sing.

A. Musical notation for the Alto part of the song. It consists of a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a simple, folk-like style. The lyrics 'Nay, Nay, Nay, Nay' are written below the staff, with each 'Nay' corresponding to a group of notes. The first 'Nay' is on a quarter note, the second on a quarter note, the third on a quarter note, and the fourth on a half note. The melody is simple and easy to sing.

ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՂ ԵՄ ԱՐԵՎ

Երևան բաղ եմ արել,
Նայ, նայ, նայ, նայ, նայ, նայ,
Նայ, նայ, նայ, նայ,
Ջիգյարըս դաղ եմ արել,
Նայ, նայ, նայ, նայ, նայ, նայ,
Նայ, նայ, նայ, նայ,
Դոստ ու դուշմանի միջին
Լացըս ծիծաղ եմ արել:

Արագն անցա էն կուռը,
Քաղեցի Գյանջա նուռը,
Վա՛յ, իմ սիրած բիւրուր
Քաշել եմ խանի դուռը:

Ծաղկավանքա ձորեն եմ,
Մեծ բաղի խրնձորեն եմ,
Քամին քվեց, վեր քրցեց,
Տեղումըս մոլորել եմ:

Կէրթամ խանին դասը կ'անեմ,
Իմ յարն ա պասս պարեկան:

В ЕРЕВАНЕ САД РАЗБИЛ

В Ереване сад разбил,
Сердце кровью я облил,
Среди недругов своих
Слезы в смех я обратил.

На том берегу Араз*-реки
Я сорвал гранат Гянджи**,
Беда, соловушку мою
В ханский терем увели.

В Цахкаванке*** я живу,
Яблоко в большом саду,
Ветер с ветки сбил меня,
Прийти в себя я не могу.

К хану суд вершить пойду,
Милую свою найду.

*Араз - река Аракс в Советской Армении.

**Гянджа - город в Азербайджанской ССР, армянское название Гандзак.

***Цахкаванк - название деревни.

Յոբեն եմ ցանե 27 Пшеницу посеял

Արական խումբը մուտք է գործում
կրկնողության ժամանակ:
Мужская группа вступает при повторении.

Andantino

p

S. 1. Յո - բեն եմ ցա - նե,
2. Յա - բուջ ծո - ցերն է

A. 1. c'o - ren em c'a - ne,
2. ya - ruj c'o - c'ern ē

T. Յա - բ,

B. yar,

յար, է - լիր է պառ - կի,
յար, ա - նուշ ու հո - տով,

yar, ē - lir ē par' - ki,
yar, a - nuš u ho - tov,

ա - նուշ u ho - tov,

S. Պրս - տիկն եմ սի - բե
Ես քե - նե մա - ցի

A. pes - tikn em si - re
es ke - ne ma - c'i

T. ես մա - ցի,

B. es ma - c'i,

յար, շիմ դոմ - շի քար - զի,
յար, շատ ու կա - րո - տով,

yar, čim d'om - ši t'ar - gi,
yar, šat la ka - ro - tov,

յար, կա - րո - տով,

yar, ka - ro - tov,

2

S. *Յո - րեմի եմ - քա - ճի, եմ - քա - ճի, եմ - քա - ճի,*
Յա - րույ զո - ցո - ւոյն եմ - քա - ճի,

A. *ժո - րեմի եմ - քա - ճի, եմ - քա - ճի,*
յա - րույ զո - ցո - ւոյն եմ - քա - ճի,

T. *Յա - րույ զո - ցո - ւոյն եմ - քա - ճի,*
յա - րույ զո - ցո - ւոյն եմ - քա - ճի,

B. *յա - րույ զո - ցո - ւոյն եմ - քա - ճի,*
յա - րույ զո - ցո - ւոյն եմ - քա - ճի,

3

S. *յար... յար... ջեղ Մը - շու դաշտ կը - սեմ*

A. *յար... յար... ջեղ մե - շու ճաշտ կը - սեմ*

T. *յար... ջեղ Մը - շու դաշտ կը - սեմ*

B. *յար... ջեղ Մը - շու դաշտ կը - սեմ*

S. *չորս հա - ռիր տուն եր,*
չորս հա - ռիր տուն եր,

A. *չորս հա - ռիր տուն եր,*
չորս հա - ռիր տուն եր,

T. *չորս հա - ռիր տուն եր,*
չորս հա - ռիր տուն եր,

B. *չորս հա - ռիր տուն եր,*
չորս հա - ռիր տուն եր,

S. *p* յար, Զու մայ - դան ճա - - - կատ

A. *p* yar, k'ou may - dan ča - - - kat

T. յար, Զու մայ - դան ճա - - -
k'ou may - dan ča - - -

B. *p* յար,
yar,

S. իմ սրբ - տի սուն, էր, յար,

A. im ser - ti sun ēr, yar,

T. կատ իմ սրբ - տի սուն, յար,
kat im ser - ti sun, yar,

B. յար,
yar,

5 *(mf)*

S-no solo
 Բա - ղե - շու քո - լոր հինգ հա - րիր գեղ էր,

S.
 Բա - ղե - շու քո - լոր հինգ հա - րիր գեղ էր,

A.
 ba - Ժe - šu bo - lor hing ha - rir geḏ ēr,

T.
 Բա - ղե - շու քո - լոր հինգ հա - րիր գեղ էր,

B.
 ba - Ժe - šu bo - lor hing ha - rir geḏ ēr,

S-no solo
 հինգ հա - րիր գեղ էր, յար,

S.
 հինգ հա - րիր գեղ էր, յար,

A.
 hing ha - rir geḏ ēr, yar,

T.
 հինգ հա - րիր գեղ էր, յար,

B.
 hing ha - rir geḏ ēr, յար, յար, յար,

6

S-no solo

Ես, յար մեկ շա - պիկ փող - պատ լե նեղ էր
 es, yar mek ša - pik p'og - pat le neđ ēr

S.

ես, յար փող - պատ լե նեղ

A.

es, yar p'og - pat le neđ ēr,

T.

ես, յար, փող - պատ լե նեղ էր

B.

es, yar p'og - pat le neđ ēr,

S-no solo

յար, yar,

S.

յար,

A.

yar,

T.

յար, *p* բոս - տան եմ ցա - նե

B.

yar, *p* բոս - tan em c'a - ne

S

A
İvizi

T

B

jâr,
yar

pâm - pâm
kâm - bax

nî - nî lînî,
da - ru kôð

jâr,
yar

Uuñ-şad u - şî - ðet
ast-vaç a - ni - çer

S
A
T
B

Our Father, who art in heaven, hallowed be thy name.
Thy kingdom come, Thy will be done on earth as it is in heaven.

Մեր Հայր, ով եստ յայնձն, քեզմէն բնորոշ է քո անուան փառքը, քո թագութիւնը, քո արեւելքը ինչպէս որ արեւելք է յայնձն:

mek yar em ber' - ne
mek yar em ber' - ne

S
A
T
B

q̄t̄n̄ t̄l̄ l̄'̄n̄ - ut̄n̄' p̄n̄l̄...
zen ēl k'ə - sen t'q̄θ

Зар,
yar,

Зар,
yar

Alto solo

Ūt̄l̄ j̄ar̄ t̄n̄ p̄n̄ - ŋt̄, q̄t̄n̄ t̄l̄ l̄'̄n̄ - ut̄n̄' p̄n̄l̄...
mek yar em bər' - ne zen ēl k'ə - sen t'q̄θ

S
A
T
B

Зар,
yar

Alto solo

Soprano (S.)

Alto (A.)

Tenor (T.)

Bass (B.)

Lyrics: *жар:* *Элар:* *yar.* *жар:* *Элар:* *yar.* *жар:* *Элар:* *yar.*

ՅՈՐԵՆ ԵՄ ՅԱՆԵ

Յորեն եմ ցանե, յար, էլիր է պառկի,
Պըսրիկմ եմ սիրե, յար, չիմ դըմշի թարգի,
Յորեն եմ ցանե, էլիր է պառկի, յա՛ր...

Յարուջ ծոցերն է, յար, անուշ ու հոսով,
Ես քենն մացի, յար, շար լը կարոսով,
Յարուջ ծոցերն էր անուշ ու հոսով, յա՛ր...

Զեդ Մըշու դաշտ, կըսեն, չորս հարիր փուն էր,
չորս հարիր փուն էր, յար,
Քու մայրան ճակար իմ սրբի սուն էր, յար:

Բաղեշու բուր հինգ հարիր գեղ էր,
հինգ հարիր գեղ էր, յար,
Ես, յար մեկ շապիկ, փողպար լե նեղ էր, յար:

Բոսրան եմ ցանե քամբախ դարու կող, յար,
Ասրված անիծեր էմլա գեղի հող, յար,
Մեկ յար եմ բըռնե, գեն էլ կըսեն՝ թող, յար:

ПШЕНИЦУ ПОСЕЯЛ

Пшеницу посеял я, вся полегла,
Не в силах бросить, яр больно мила.

Грудь ее манит, душиста, нежна,
Забыть не могу, сердце жаждет тебя.

В той Мушской долине дворов сотен пять,
Твой лоб - что майдан*, хочу целовать.

Вокруг Багеша** - деревень пятьсот,
В одной мы рубашке, да ворот нам жмет.

Посеял баштан*** я средь голых камней,
В сердцах прокляну я бесплодые земель,
Влюбился в красотку - посватать не смей!

*Майдан - площадь.

**Багеш (ныне-Битлис) - город в исторической Армении. Находится юго-западнее Ванского озера.

***Баштан - огород.

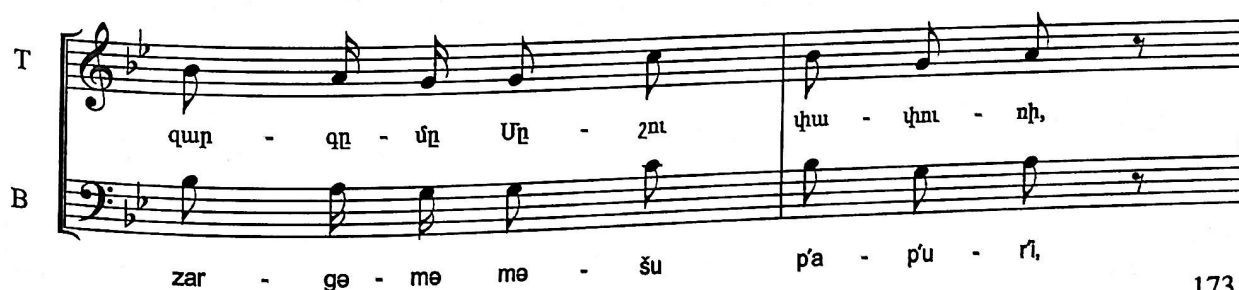
Նայերմ, նայերմ, քոչարի Найм, найм, кочари'

Նայերմ, նայերմ, քոչարի 28 Найм, найм, кочари'

(Մեներգ և արական խումբ,
մեներգը կարող են կատարել
տղա և աղջիկ միասին, կամ՝ միայն տղա)

$\text{♩} = 104$

T
 Գայ - ցը - ւը, Գայ - ցըւ, քո - չա - րի:

B
 nay - nə - mə, nay - nəm, k'o - ça - ri.

2

Solo
 1. քո - չի - յիմ կերտ - կոտ ւր - կյա - րի,
 2. էն տը - վեց խի - ա - րի,
 3. ինչ - քան ծառ - քի,
 1. կո - րէմ երկր - քի,
 2. քո - րէմ երկր - քի,
 3. ինչ - քան ծառ - քի,

T
 (mp)

B
 Դայ,
 nay, քո - չա - րի,

Solo
 Գայ - ցը - ւը, Գայ - ցըւ, քո - չա - րի,
 nay - nə - mə, nay - nəm, k'o - ça - ri,

T
 (mp)
 Դայ - ցը - ւը, Գայ - ցըւ, քո - չա - րի:
 nay - nə - mə, nay - nəm, k'o - ça - ri.

B
 Դայ - ցը - ւը, Գայ - ցըւ, քո - չա - րի:
 nay - nə - mə, nay - nəm, k'o - ça - ri.

3

Solo
 1. քո - չի - յիմ կերտ - կոտ ւր - կյա - րի,
 2. էն տը - վեց խի - ա - րի,
 3. ինչ - քան ծառ - քի,
 1. կո - րէմ երկր - քի,
 2. քո - րէմ երկր - քի,
 3. ինչ - քան ծառ - քի,

T
 (mp)

B
 Դայ,
 nay, քո - չա - րի,

Solo

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի:
zar - ge - me me - su pa - pu - ri.

T

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի:
zar - ge - me me - su pa - pu - ri.

B

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի:
zar - ge - me me - su pa - pu - ri.

4

T

Նայ - նը - մը, նայ - նըմ, քո - չա - ռի:
nay - ne - me, nay - nem, ko - cha - ri.

B

նայ, նայ, նայ - նըմ քո - չա - ռի,
nay, nay, nay - nem ko - cha - ri,

T

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի,
zar - ge - me me - su pa - pu - ri,

B

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի,
zar - ge - me me - su pa - pu - ri,

5 *f*

Solo

նայ - նը - մը, նայ - նըմ, քո - չա - ռի,
nay - ne - me, nay - nem, ko - cha - ri,

T

նայ - նը - մը, նայ - նըմ, քո - չա - ռի,
nay - ne - me, nay - nem, ko - cha - ri,

B

նայ, նայ, նայ - նըմ քո - չա - ռի,
nay, nay, nay - nem ko - cha - ri,

Solo

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի,
zar - ge - me me - su pa - pu - ri,

T

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի,
zar - ge - me me - su pa - pu - ri,

B

Solo

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի,
zar - ge - me me - su pa - pu - ri,

T

qար - գը - մը Մը - շու փա - փու - ռի,
zar - ge - me me - su pa - pu - ri,

B

Solo

Նայ - մը - մը, նայ - նըմ, քո - չա - ռի:
nay - ne - me, nay - nem, ko - cha - ri.

T

Նայ - մը - մը, նայ - նըմ, քո - չա - ռի:
nay - ne - me, nay - nem, ko - cha - ri.

B

ՆԱՅՆԸՄ, ՆԱՅՆԸՄ, ԲՈՉԱՐԻ

(կրկնակ)

Նայնըմը, նայնըմ, քոչարի,
Զարգըմը Մըշու փափուտի:
Զարգըմը Մըշու փափուտի,
Նայնըմը, նայնըմ, քոչարի:

Քոչոյին կեր կոտր մը կարի,
Նայնըմը, նայնըմ, քոչարի,
Քոչոյին կեր կոտր մը կարի,
Զարգըմը Մըշու փափուտի:
կրկնակ

Էն էլ տըվեց խիարի,
Նայնըմը, նայնըմ, քոչարի,
Խիար ճամբեց իր յարին,
Զարգըմը Մըշու փափուտի:
կրկնակ

НАЙНМ*, НАЙНМ, КОЧАРИ**

Найнм, найнм, кочари,
Спляшем мушский папуры***.

У Кочо****-дружка была
Только мера ячменя,
С огурцами обменял
И невесте в дар послал.

Найнм, найнм, кочари,
Спляшем мушский папуры.

*Найнм — смысл слова утрачен.

**Кочари - мужской круговой танец.

***Папуры — род кругового танца.

****Кочо - мужское имя.

Առավոտն քաղցրիկ
հովիկ

Утренний сладкий
ветерок

Հատիկ նանա, նիկ նանա

Атик нана, ник нана

Ծովու վրա տուն ունեմ

29

У меня на море дом

Andante

1

S. f

Հա - նար, նա - նար, նար, նար, նար, նար,

A. Հա - նար, նա - նար, նար, նար, նար, նար,

T. Հա - նար, նար, նար,

B. na - nar, nar, nar,

S. *նար, nar,* *նա - նար, nar,* *նար, nar,*

A. *նար, nar,* *նա - նար, nar,* *նար, nar,*

T. *նար,* *նա - նար, nar,* *նար,*

B. *nar,* *na - nar,* *nar,*

S. *p* *նար, nar,* *նար, nar,* *նար, nar,* *pp* *նար: nar.*

A. *p* *նար, nar,* *նար, nar,* *նար, nar,* *pp* *նար: nar.*

T. *p* *նար,* *նար,* *նար,* *նար:*

B. *p* *nar,* *nar,* *nar,* *nar.*

(Առաջին տունը՝ մինչև քիվ 3 երգում է մեներգչուհին, կանանց խումբը միանում է կրկնության ժամանակ՝ երկրորդ տնից)

(Первый куплет до шифры 3 поет солистка, женская группа вступает со второго куплета)

2

Quasi andantino

S.Solo

1. Տն - վու վո - րա տուն ու - նեմ,
1. co - vu ve - ra nem,
2. Յն - առ առ - րի սի - - - րի քեզ,
2. yo - fe ta - ri si - - - ri kez,

S. 2. Յն - քն առ - րի սի - - - րի քեզ,
2. yo - fe ta - ri si - - - ri kez,

A. 2. Յն - քն առ - րի սի - - - րի քեզ,
2. yo - fe ta - ri si - - - ri kez,

S.Solo
 Գար - Գար, Գար: Մեջ ար - ծը - քած
 րար - րար, րար: մեյ ար - լա՛ս
 Գար - Գար, Գար: Սի - րի, վառ վա
 րար - րար, րար: սի - րի, րար - վա

S.
 Գար - Գար, Գար: Սի - րի, վառ - վա
 րար - րար, րար: սի - րի, րար - վա

A.
 Գար - Գար, Գար: Սի - րի, վառ - վա
 րար - րար, րար: սի - րի, րար - վա

S.Solo
 սուն նի - նեմ, ջուխ - տակ
 չա - - - - - նա քառ նեմ, չառ - ջան
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,

S.
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,

A.
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,
 չա - - - - - րա քառ չառ, չառ, չառ,

S.Solo
 զա - - - - - լոմ քոյր նի - նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,

S.
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,

A.
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,
 ի՞նչ ի՞նչ ա - րի քառ նեմ,

S.Solo
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...

S.
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...

A.
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...
 կո-սեն քո յար քո: Նա-Գար...

3

Allegretto

S.Solo

S.

A.

S.Solo: *p* *>* *tr* *>* *tr*
 S.: *p* *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>*
 A.: *p* *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>*

S.: Հա-տիկ, նա - նա, նիկ նա-նա, ջա - նիկ նա - նա, նիկ նա-նա:
 ha - tik, na - na, nik na-na, ja - nik na - na, nik na-na:

A.: Հա-տիկ, նա - նա, նիկ նա-նա, ջա - նիկ նա - նա, նիկ նա-նա:
 ha - tik, na - na, nik na-na, ja - nik na - na, nik na-na:

S.Solo

S.

A.

S.Solo: *tr* *>* *tr*
 S.: *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>*
 A.: *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>*

S.Solo: Կայ - նել ես նա - վի վը - րա, չի - նա - ռի ծա - ռի վը - րա,
 kay - nel es na - vi ve-ra, ci-na - ri ca - ri ve-ra,

S.: Կայ - նել ես նա - վի վը - րա, չի - նա - ռի ծա - ռի վը - րա,
 kay - nel es na - vi ve-ra, ci-na - ri ca - ri ve-ra,

A.: Կայ - նել ես նա - վի վը - րա, չի - նա - ռի ծա - ռի վը - րա,
 kay - nel es na - vi ve-ra, ci-na - ri ca - ri ve-ra,

S.Solo

S.

A.

S.Solo: *tr* *>* *tr*
 S.: *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>*
 A.: *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>* *>*

S.Solo: Մեր բա - ռին կար բաղ-ման - չի
 mar ba - rin kar bað-man - ci,

S.: Հա-տիկ, նա - նա, նիկ նա-նա, բաղ-ման - չի
 ha - tik, na - na, nik na-na, bað-man - ci,

A.: Հա-տիկ, նա - նա, նիկ նա-նա, բաղ-ման - չի
 ha - tik, na - na, nik na-na, bað-man - ci,

S.Solo

S.

A.

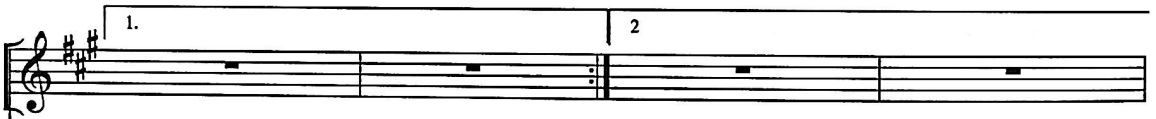
T.

B.

S.Solo

S.

A.

T.

B.

S.Solo

S.

A.

T.

B.

Միկ
նիկ

ճա - ճա,
նա - նա,

Միկ
նիկ

ճա - ճա,
նա - նա,

Միկ
նիկ

ճա - ճա,
նա - նա,

5 Andante

S.Solo

S.

A.

T.

B.

f

Նա - ճար,
նա - նար,

ճար,
նար,

ճար,
նար,

ճար,
նար,

mf

Նա - ճար,
նա - նար,

ճար,
նար,

S.Solo *p*

Ոչ
voç

մեկ
mek

յա - ռիս
ya - ris

նր - ման
nə-man

S.

Ոչ
voç

մեկ
mek

նր ման
nə-man

A.

T.

B.

S.Solo

չի:
çi,

Նա - ճար
na - nar,

ճա:
na.

S.

չի:
çi,

ճա:
na.

A.

T.

B.

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱ ՏՈՒՆ ՈՒՆԵՄ

Նանար, նար, նար, նար,
Նանար, նար, նար, նար:

Ծովու վրա Կրուն ունեն,
Նանար, նար,
Մեջ արծրթած սուն ունեն,
Ջուխարակ գալըմ քոր ունեն,
Կրսեն՝ քո յար թող:
Նանար...

Յոթը փարի սիրի քեզ,
Նանար, նար,
Միրի, վառա, չառա քեզ,
Յար ջան, ի՞նչ արի ես քեզ,
Կրսեն քո յար թող:
Նանար...

Նարիկ նանա, նիկ նանա,
Ջանիկ նանա, նիկ նանա,

Կայնել ես նավի վրա,
Չինարի ծառի վրա:

Մեր բաղին կար բաղմանչի,
Ոչ մեկ յարիս նըման չի:
Նարիկ նանա, նիկ նանա,
Ջանիկ նանա, նիկ նանա,
Նանար, նա:

У МЕНЯ НА МОРЕ ДОМ

Нанар, нар, нар, нар,*
Нанар, нар, нар, нар.

У меня на море дом,
Нанар, нар,
Дом с серебряным столбом,
Две безжалостных сестры
Велят оставить яр.
Нанар...

Семь долгих лет тебя любил,
Нарнар, нар,
Любил, горел, но был не мил,
Ох, милая, чем виноват?
Велят оставить яр.
Нанар...

Атик нана, ник нана**,
Джаник нана, ник нана.

В саду-садовник молодой,
Ведь схожих нет лозы с лозой,
Много есть невест на свете,
Милой нет другой такой.
Атик нана, ник нана,
Джаник нана, ник нана,
Нанар, на.

*Нанар, нар...- см. подстрочное примечание песни "Нанари на".

**Атик нана... - первоначальный смысл этих припевных слов утрачен.

Մարեի ողբը 30 Плач матери

Adagio (*ሰከ ጊዜጠባ*) *accelerando*

S.
ff
Oj, oj,
oy, oy,

A.
ff
oy, oy,
oy, oy,

T.

B.

Oj, oj,
oy, oy,

[illegible]

1 *ad libitum*
mf

A

Բա - րա-սիրտ մար - ղը չո ղի - մա - նա
Ka - ra - sirt mar - de ço di - ma - na

B

Alto solo

Քա - րա - սիրտ մար - ղը չը դի - մա - նա
ka - ra - sirt mar - de che di - ma - na

Alto solo

ad libitum

p

Քե - զի տես - նո - ղը
ke - zi tes - no - she

S

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,
oy, oy, oy, oy, oy, oy,

A

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,
oy, oy, oy, oy, oy, oy,

Alto solo

2 >

Հա - ցը զար - զի կո - ղը,
ha - ce zar - gi ko - she,

S

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,
oy, oy, oy, oy, oy, oy,

A

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,
oy, oy, oy, oy, oy, oy,

Alto solo

pp

Քե - զի դը - րի հո - ղը
ke - zi de - ri ho - she

Oj, oj, oj,
oy, oy, oy,

S

pp

Oj, oj,
oy, oy,

A

Oj, oj,
oy, oy,

3

Alto
solo

ոյ, ոյ, ոյ, ոյ,
oy, oy, oy, oy,

Բա - լա ջան,
ba - la jan,

գառ - նուկ ջան,
gar' - nuk jan,

Alto
solo

ոյ, ոյ, ոյ,
oy, oy, oy,

ոյ, ոյ, ոյ,
oy, oy, oy,

ոյ, ոյ, ոյ,
oy, oy, oy,

S

Քա - րա - սիրտ մար - դը չը - դի - մա - նա...
ka - ra - sirt mar - de čə - di - ma - na...

A

Քա - րա - սիրտ մար - դը չը - դի - մա - նա...
ka - ra - sirt mar - de čə - di - ma - na...

4

Alto
solo

Բա - լա ջան,
ba - la jan,

գառ - նուկ ջան,
gar' - nuk jan,

S

ոյ,
oy,

ոյ,
oy,

ոյ, ոյ, ոյ,
oy, oy, oy,

A

(Alti tutti)

ոյ, ոյ, ոյ,
oy, oy, oy,

Alto solo

լա - ցով ա - սա - ցիր...

la - c'ov a - sa - c'ir...

6

S

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,

oy, oy, oy, oy, oy, oy,

A

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,

oy, oy, oy, oy, oy, oy,

Alto solo

oj, oj, oj, oj, oj, oj,

oy, oy, oy, oy, oy, oy,

S

f "Մա - րի, ա - ն - քի եմ" -

f "ma - re, a - ոց - ի em"

A

f "Մա - րի, ա - ն - քի եմ" -

f "ma - re, a - ոց - ի em"

Alto solo

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,

oy, oy, oy, oy, oy, oy,

S

լա - ցով ա - սա - ցիր...

la - c'ov a - sa - c'ir...

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,

oy, oy, oy, oy, oy, oy,

A

լա - ցով ա - սա - ցիր...

la - c'ov a - sa - c'ir...

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,

oy, oy, oy, oy, oy, oy,

Alto solo *ff*
 oj,
 oy,

S
 oj,
 oy,

A
 oj,
 oy,

Alto solo *ff*
 7
 Զա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա-նա...
 k'a - ra - sirt mar-de čə di - ma - na...

S *ff*
 Զա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա-նա...
 k'a - ra - sirt mar-de čə di - ma - na...

A *ff*
 Զա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա-նա...
 k'a - ra - sirt mar-de čə di - ma - na...

T *ff*
 Զա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա -
 k'a - ra - sirt mar-de čə di - ma -

B *ff*
 Զա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա -
 k'a - ra - sirt mar-de čə di - ma -

p

Alto solo

oJ, oJ,
oy, oy,

S

oJ, oJ,
oy, oy,

A

oJ, oJ,
oy, oy, (*subito p*)

T

նա...
na...

B

նա...
na... (*subito p*)

8 (*խմբի ետևից, անտեսանելի*)
(*p*) (*из-за хора, незримо*)

Sop. Solo

"Մա - րե, ա - ն - քի եմ..."
"ma - re, a - ոք - լի եմ..." *f*

Alto solo

OJ, oJ,
oy, oy,

S

OJ, oJ,
oy, oy, *f*

A

OJ, oJ,
oy, oy,

9 (mf)

Sop. Solo

"Մա - րե, ա - նո - քի եմ...
"ma - re, a - no - ti em..."

Alto solo

Մի լար,
mi lar,

S

Մի լար,
mi lar,

A

Մի լար,
mi lar,

Alto solo

Մի լար, բա - լա ջան, մի լար, ար - տը վա - րել եմ, սեր - մը տա -
mi lar, ba - la jan, mi lar, ar - te va - rel em, ser - me ta -

Alto solo

րել եմ, ցո - րեն ցա - նել եմ, Մի լար, բա - լա ջան, մի լար,
rel em, c'o - ren c'a - nel em, mi lar, ba - la jan, mi lar,

Sop. Solo

"Մա - րե, ա - ն - քի եմ..."
"ma - re, a - no - ti em..." *f*

Alto solo

մի լար...
mi lar... Oj, oj, oy, oy, *f*

S

Oj, oj, oy, oy, *f*

A

Oj, oj, oy, oy, *f*

T

Oj, oj, oy, oy, *f*

B

Oj, oj, oy, oy, *f*

Alto solo

S

A

T

Բա - րա - սիրտ մար - քն չն ղի - մա - նա...
Ka - ra - sirt mar - de çə di - ma - na... *f*

B

Alto solo

2n nh - vư - ưư...
 ặ di - ma - na...

S

A

2n nh - vư - ưư...
 ặ di - ma - na

T

2n nh - vư - ưư...
 ặ di - ma - na...

B

2n nh - vư - ưư...
 ặ di - ma - na...

ặ di - ma - na...

11 (*pp*)

Sop. Solo

"Ưư - ư, u - ưn - ư ư..."
 "ma - re, a - nư - ư em..."

Alto solo

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,
 oy, oy, oy, oy, oy, oy,

Sop. Solo

Alto solo

S

A

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,
oy, oy, oy, oy, oy, oy, *mf* *molto cantabile*

mf Oj, oj, oj, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy,

oy, oy, oy, oy, oy, oy,

Alto solo

S

A

oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy,

oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy,

oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy, oy,

S
Բա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա-նա...
k'a - ra - sirt mar-de çə di - ma - na...

A
k'a - ra - sirt mar-de çə di - ma - na...
mf

T
Բա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա-նա...
k'a - ra - sirt mar-de çə di - ma - na...
mf

B
Բա-րա-սիրտ մարդը չը դի-մա-նա...
k'a - ra - sirt mar-de çə di - ma - na...

13 (համարյա անտարբեր)
(почти равнодушно)

Alto solo
Դար-դու - ցը մա - րե - ցիր, սիր-տըս է - րե - ցիր, Օյ, օյ, օյ,
dar - du - c'ə ma - re - c'ir, sir - tes ē - re - c'ir, oy, oy, oy,

Alto solo
է - րե-ցիր, Այս ու վախ ը - նե - լով սիր-տըս մա - շե - ցիր,
ē - re - c'ir, ax u vax ē - ne - lgv sir - tes ma - še - c'ir,

Alto solo
Օյ, ա - ման, օյ, ա - ման, մա - շե - ցիր, օյ, օյ, օյ...
oy, a - man, oy, a - man, ma - še - c'ir, oy, oy, oy...

14 (խոսակցական) (անհանգիստ)

Alto solo
Օյ, օյ, բա-լա ջան, ա - նո - քի բա-լա ջան, բա-լա ջան,
oy, oy, ba - la jan, a - no - k'i ba - la jan, ba - la jan,

Alto solo
ա - նո - քի ջա - նիդ մեռ-նիմ, բա - լա ջան, գառ-նուկ ջան,
a - no - k'i ja - nid mer'-nim, ba - la jan, gar' - nuk jan,

15

mf

Alto solo

(p)

A

Քա-րա-սիրտ մար-դը չը դի-մա-նա
Ka - ra - sirt mar-de չə di - ma - na

Oj, oj, oj, oj, oj, oj,
oy, oy, oy, oy, oy, oy,

Alto solo

ff

S

ff

A

T

Քա-րա-սիրտ մար-դը չը դի-մա-նա...
Ka - ra - sirt mar-de չə di - ma - na...

(Bariton)

B

Ka - ra - sirt mar-de չə di - ma - na...
Oj, oj, oj, oj, oj, oj,

16

Alto solo

Քա - լա ջան,
ba - la jan,

գառ - նուկ ջան,
gar - nuk jan,

քա - լա ջան,
ba - la jan,

Alto solo

գառ - նուկ ջան,
gar - nuk jan,

ա - նո - թի քա - լա ջան:
a - no - ti ba - la jan.

ՄԱՐԵՆ ՈՂԲԸ

Օյ, Օյ, Օյ,
Քարասիրտ մարդը չը դիմանա,
Օյ, Օյ, Օյ,
Քեզի տեսնողը հացը զարկի կողը ,
Քեզի դրի հողը, Օյ, Օյ, Օյ,
Բալա ջան, զառնուկ ջան, Օյ, Օյ, Օյ,
Քարասիրտ մարդը չը դիմանա,
Բալա ջան, զառնուկ ջան, Օյ, Օյ, Օյ:
Մերմը ցանած օրից դու հաց ուզեցիր,
«Մարե, անոթի եմ... մարե, անոթի եմ»
Լացով ասացիր... Օյ, Օյ, Օյ:
Մի՛ լար, բալա ջան, արտը վարել եմ ,
Մերմը տարել եմ, ցորեն ցանել եմ,
Դարդուցը մարեցիր, սիրտս էրեցիր,
Ախ ու վախ ընելով սիրտս մաշեցիր,
Օյ, աման, Օյ, աման, Օյ, Օյ, Օյ:
Օյ, Օյ, բալա ջան, անոթի բալա ջան,
Անոթի ջանիդ մեռնիմ, բալա ջան,
զառնուկ ջան,
Քարասիրտ մարդը չը դիմանա,
Օյ, Օյ, Օյ, անոթի բալա ջան:

ПЛАЧ МАТЕРИ

Ой, ой, ой,
И камень бы не выдержал,
Ой, ой, ой,
Кто б тебя увидел, хлеб бы стал печи,
В землю положила тебя, ой, ой, ой,
Дитятко мое, ягненок мой, ой, ой,
Как зерно мы сеяли, ты хлебушка просил,
“Матушка, я голоден, матушка, я голоден”,
Плача, говорил, ой, ой, ой.
Дитятко, не плачь, поле я вспахала,
Семена достала, поле засекала.
Ты угас от горя, сердце опалил мне,
Плачем и слезами я сердце истомила,
Горюшко, ой, горе, горе, ой, ой, ой.
Ой, дитя мое, голоден, сынок мой,
Мне бы умереть, ягненок родной,
И камень бы не выдержал,
Ой, ой, ой, голоден сынок мой.

Վոսկե մատնիք Золотое колечко

Պարտեզ ունիմ՝ 31 Сад мой словно
դրախտ ա рай земной

Festivo

1

S	<i>f</i> <i>></i> <i>></i> Պար - տեզ ու - par - tez u -	միմ դը - բախտ ա, nim de - raxt a,	ծա - դիկ ծաղ - կուն - ça - ծ'ik çad' - kun -
A	<i>f</i> <i>></i> <i>></i> Պար - տեզ ու - par - tez u -	միմ դը - բախտ ա, nim de - raxt a,	ծա - դիկ ծաղ - կուն - ça - ծ'ik çad' - kun -
T	<i>f</i> <i>></i> <i>></i> Պար - տեզ ու... par - tez u...		ա... a... ու... u...
B	<i>f</i> <i>></i> <i>></i> Պար - տեզ ու... par - tez u...		ա... ու... a... u...

2

S
 քի վախստ ա,
 կի վախտ a,
 ու...
 Ս...

A
 քի վախստ ա,
 կի վախտ a,
 ու...
 Ս...

T
 վախստ ա,
 վախտ a,
 Պար - տեզ ու - - - Գիմ դը - քախտ ա,
 par - tez u - - - nim de - raxt a,

B
 վախստ ա,
 վախտ a,
 Պար - տեզ ու - - - Գիմ դը - քախտ ա,
 par - tez u - - - nim de - raxt a,

3

S
 ու...
 Ս...

A
 ու...
 Ս...

T
 ծա - ղիկ ծաղ - կուն - քի վախստ ա,
 չա - ծիկ չաժ - kun - կի վախտ a,
 զեշ աղ - ջիկ,
 geš aժ - jik,

B
 ծա - ղիկ ծաղ - կուն - քի վախստ ա,
 չա - ծիկ չաժ - kun - կի վախտ a,
 զեշ աղ - ջիկ,
 geš aժ - jik,

S
 սի³ - րուն աղ - դա,
 si - run te - ծա,
 էս էլ մի ու - ղիշ քախտ ա,
 ēs ēl mi u - riš baxt a,

A
 ու...
 Ս...

T
 ու...
 Ս...

B
 ու...
 Ս...

4

S
qet2...
ges...
tu...
ēs...

A
qet2 ges' uḥ - ḡhḷ,
aḡ - jik,
uḥ - run tə - ḡa,
tu ēs tḷ ēl mī u -

T
qet2 ges' uḥ - ḡhḷ,
aḡ - jik,
uḥ - run tə - ḡa,
tu ēs tḷ ēl mī u -

B
qet2...
ges...
tu...
ēs...

ges...

5

S

w...
a...

Ու - կէ
vos - ke

մատ - - - ճի - քը
mat - - - ni - kə

A

րիշ բախտ ա,
rış baxt a,

Ու - կէ
vos - ke

մատ - - - ճի - քը
mat - - - ni - kə

T

րիշ բախտ ա,
rış baxt a,

Ու - կէ
vos - ke

մատ - - - ճիք մատ - ճե - րիս,
mat - - - nik mat - ne - ris,

B

w...
a...

Ու - կէ
vos - ke

մատ - - - ճիք մատ - ճե - րիս,
mat - - - nik mat - ne - ris,

6

S
Ձող - քոն ին - կավ... Ու - կե մատ -
ճգժ - k'en en - kav... vos - ke mat -

A
Ձող - քոն ին - կավ... մատ - ցիք
ճգժ - k'en en - kav... mat - nix

T
Ձող - քոն ին - կավ... մատ - ցիք
ճգժ - k'en en - kav... mat - nix

B
Ձող - քոն ին - կավ... մատ - ցիք
ճգժ - k'en en - kav... mat - nix

S
նիք մատ - նե - րիս, շող - քոն ըն - կավ տ - րե - սիս,
nik mat - ne - ris, šoḡ - ken en - kav t - re - sis,

A
նս - կե մատ - նիք, շող - քոն ըն - կավ տ - րես...
vos - ke mat - nik, šoḡ - ken en - kav t - res...

T
մատ - նե - րիս, տ - րես...
mat - ne - ris, t - res...

B
նս - կե մատ - նիք, շող - քոն ըն - կավ
vos - ke mat - nik, šoḡ - ken en - kav

7

S
Աք - լոր ջան, շուտ մի կան - չի, ան - քոն կա - նես
ak - lor jan, šut mi kan - č'i, an - kun ka - nes

A
Աք - լոր ջան, շուտ մի կան - չի, ան - քոն
ak - lor jan, šut mi kan - č'i, an - kun

T
Աք - լոր ջան, ան - քոն,
ak - lor jan, an - kun,

B
Աք - լոր ջան, ան - քոն,
ak - lor jan, an - kun,

8

S
իմ յա - րիս, ջան, շուտ մի կան - չի,
im ya - ris, jan, šut mi kan - č'i,

A
իմ յա - րիս, Աք - լոր ջան, ջան,
im ya - ris, ak - lor jan, jan,

T
Աք - լոր ջան, ջան,
ak - lor jan, jan,

B
Աք - լոր ջան, ջան,
ak - lor jan, jan,

S
ան - քուն կա - նես իմ յա - ղիս,
an - k'un ka - nes im ya - ris,

A
ան - քուն յա - ղիս
an - k'un ya - ris

T
ան - քուն ջան
an - k'un jan

B
ան - քուն ջան
an - k'un jan

S
ջան, յան, յա - ղիս:
jan, ya - ris.

A
ջան յան, յա - ղիս:
jan ya - ris.

T
ան - քուն կա - նես իմ յա - ղիս:
an - k'un ka - nes im ya - ris.

B
ան - քուն կա - նես իմ յա - ղիս:
an - k'un ka - nes im ya - ris.

ՊԱՐՏԵՉ ՈՒՆԻՄ` ԴՐԱՅՍ Ա

Պարտեզ ունիմ դրախտ ա,
Շաղիկ ծաղկունքի վախտ ա,
Գեշ աղջիկ, սիրուն փղա,
Էս էլ մի ուրիշ բախտ ա:

Ոսկե մաքունիք մաքուներիս,
Շողքն ընկավ էրեսիս,
Աքլոր ջան, շուր մի կանչի,
Անքուն կանես իմ յարիս:

САД МОЙ СЛОВНО РАЙ ЗЕМНОЙ

Сад мой словно рай земной,
Все кругом в цвету весной,
Он - красив, она - дурна,
Что же, такова судьба!

Палец в золотом кольце,
Луч играет на лице,
Петушок мой, не кричи,
Его разбудишь на заре.

Ուռի ես, կեռանալ մի Ты как ивушка не гнишь

Ու - ուռի ես, կե - րա - նա - լ մի,

յա՛ր,

վա՛յ, լե, լե, լե,

լե, լե, լե, լե: Յար, լե, լե, լե, լե:

Ուռի ես, կեռանալ մի 32 Ты как ивушка не гнишь

Moderato, molto cantabile

Soprani

1 *p*

Ու - ուռի ես, կե - րա - նա - լ մի,
u - r' es ke - - - r'a - nal ml,

Soprani

2

յա՛ր,
yar,

վա՛յ, լե, լե,
vay, le, le,

Soprani

3

լե, լե, վա՛յ, լե, լե, լե: Յար, լե,
le, le, vay, le, le, le: yar, le,

Soprani

Լի,
Լե,
Լի:
Լե.

4 Soprano Solo

Soprani

Մեր դռն - ցնց հն - - - ուս - ցալ մի,

(tutti)

Alti

mer der - nen he - - - ra - nal mi,

5

Soprani

յա՛ր, վա՛յ, Լի, Լի,

Alti

yar, vay, Լե, Լե,

Soprani

Լի, վա՛յ, Լի, Լի, Լի:

Alti

Լե, vay, Լե, Լե, Լե.

6

Soprani

Յար, Լի, Լի, Լի, Լի:

Alti

yar, Լե, Լե, Լե, Լե.

7

S 1
վայ, լե, լե, լե, վայ, լե, լե, լե,

S 2
vay, le, le, le, vay, le, le, le,

A 1
վայ, լե, լե, լե, վայ, լե, լե, լե,

A 2
vay, le, le, le, vay, le, le, le,

8

S 1
յար, լե, լե, լե, լե:

S 2
yar, le, le, le, le.

A 1
յար, լե, լե, լե, լե:

A 2
yar, le, le, le, le.

9

Soprani
Solo
Յար, լե, լե, լե, լե:

Alti
Tutti
yar, le, le, le, le.

ՈՒՌԻ ԵՄ, ԿԵՌԱՆԱԼ ՄԻ

Ուրի ես, կեռանալ մի, յար,
Վայ, լե, լե, լե, վայ, լե, լե,
Յար, լե, լե, լե, լե:
Մեր դռներն հեռանալ մի, յար,
Վայ, լե, լե, լե, վայ, լե, լե,
Յար, լե, լե, լե, լե:

ТЫ КАК ИВУШКА НЕ ГНИСЬ

Ты как ивушка не гнись,
Вай, ле, ле, ле, яр, ле, ле,
Со двора ты прочь не рвись,
Вай, ле, ле, ле, яр, ле, ле.

[ш], [ш] 33 Баю-бай

Andantino mosso

(Soprani e Alti)

1 mp

Unis.

Unis.

lay, lay, lay, lay, ba - las, lay, lay.

2

 Ծա - րի՛ն, լա՛յ, լա՛յ, բա - լա՛ս, լա՛յ, լա՛յ, լա՛յ: լա՛յ.

 ça - ri'n, lay, lay, ba - las, lay, lay, lay: lay.

3

S

U - jhup a - yer u - ghnu, a - nem, ay pu - lu - - - up, ay ba - le - - - se,

A

U - jhup a - yer u - ghnu, a - nem, ay pu - lu - - - up, ay ba - le - - - se,

S

[wa], lay, [wa] lay a - nem a - nuš pa - - - ihu, lis,

A

[wa], lay, [wa] lay a - nem a - nuš pa - - - ihu, lis,

4

S
lay, lay, ba - le - se, lay, la, la,

A
lay, lay, ba - le - se, lay, la, lay, la,

S
բու - նը տամ բա - լի - սը, lay, lay, lay, lay,

A
բու - նը տամ բա - լի - սը, lay, lay, lay, lay,

S
բա - - - la,

A
բա - las, lay, lay, lay, lay,

5

S
lay lay, lay, lay, ba - li - kes, lay, lay,

A
lay, lay, lay, lay,

S
lay, lay, lay, քը - ցի, գառ - ցու-կըս, lay, lay:
lay, lay, ke - ni, gar - nu-kes, lay, lay.

A
քը - ցի, գառ - ցու-կըս, lay, lay:
ke - ni, gar - nu-kes, lay, lay.

6

S
Ե - ռե - խու քուն կը - տա-նի, Աստ-ված քող քա - լիս պա - հի,
e - re - xu k'un ke - ta - ni, ast - vaç t'gō ba - lis pa - hi,

A
Ե - ռե - խու քուն կը - տա-նի, Աստ-ված քող քա - լիս պա - հի,
e - re - xu k'un ke - ta - ni, ast - vaç t'gō ba - lis pa - hi,

1.

S
իմ քա - լան lay, lay, lay, lay,
im ba - lan lay, lay, lay, lay,

A
իմ քա - լան lay, lay, lay, lay,
im ba - lan lay, lay, lay, lay,

2.

S
lay, lay, lay, lay,
lay, lay, lay, lay,

A
lay, lay, lay, lay,
lay, lay, lay, lay,

S
lay, lay:
lay, lay.

A
lay, lay:
lay, lay.

ԼԱՅ, ԼԱՅ

Լայ, լա, լա, լա,
Բալաս, լայ, լայ,
Դարդո, լայ, լայ,
Լայ, լայ, լայ,
Բալաս, լայ, լայ:

Լայ, լայ, անուշա, լայ, լայ,
Քունը փամ ծառին, լայ, լայ,
Բալաս, լայ, լայ, լայ:

Այեր անեմ, ալ բալես,
Լայ, լայ անեմ անուշ բալիս,
Լայ, բալես, լայ, լայ, լայ, լայ,
Քունըս փամ բալիս, լայ, լայ,
Լայ, լայ, բալա, լայ, լայ, լայ:

Լայ, լայ, բալիկըս, լայ, լայ,
Քընի, գառնուկըս, լայ, լայ:

Երեխու բուն կը փանի,
Ասրված թող բալիս պահի,
Իմ բալան լայ, լայ, լայ, լայ,
Լայ, լայ, լայ:

БАЮ-БАЙ

Баю-бай,
Сынок, бай-бай,
Баю, горюшко, бай, бай,
Баю-бай, сынок, бай, бай.

Баю, сладкий мой, бай, бай,
Сон я дереву отдам,
Баю-бай, сынок, бай, бай.

Покачаю, спи, сынок,
Баю, сладенький сынок,
Баю-бай, сынок, бай, бай,
Сон мой сыну я отдам,
Баю-бай.

Баю, маленький, бай, бай,
Спи, ягненок, бай, бай.

Пусть сыночка сон сморит,
Пусть судьба его хранит,
Баю-бай, сынок, бай, бай.

Մարերին գարուն կուգա В горы к нам весна придет

Մա - րե - րին գա - րուն կու - գա,
 սև սրբ - տես ա - րուն կու - գա,
 կո - րու - տել եմ իմ յա - րը,
 ո՞վ զի - տես, երբ տուն կու - գա:

Մարերին գարուն 34 В горы к нам весна
 կուգա придет

Largo

Molto sostenuto

1 *pp*
 S Մա - րե - րին գա - րուն կու - գա,
 A sa - re - rin ga - run ku - ga,
 T Մա - րե - րին գա - րուն կու - գա,
 B sa - re - rin ga - run ku - ga,

S
Մև սըր - տես ա - րուճ կու - գա,

A
sev sər - tes a - run ku - ga,

T
Մև սըր - տես ա - րուճ կու - գա,

B
sev sər - tes a - run ku - ga,

2
S
կո - րու - ցել եմ իմ յա - րը,

A
kə - ru - c'el em im ya - rə,

T
կո - րու - ցել եմ իմ յա - րը,

B
kə - ru - c'el em im ya - rə,

S
Ռ՞վ զի - - տես երբ տուճ կու - գա:

A
ov gi - - te, erb tun ku - ga.

T
Ռ՞վ զի - - տես երբ տուճ կու - գա:

B
ov gi - - te, erb tun ku - ga.

3

S U - pē - vḡ ḡh - ʔaṗ ṡa - ʔhḡ,

A a - re - və di - pav pa - tin,

S ԲՀ n - ḡḡḡ - - - - vḡ hḡ ʔa - ʔhḡ,

A vḡḡ vḡ - ḡḡḡ - - - - mi im ta - tin,

4

S Էu ḡhḡ ʔḡ - - - - ḡṗ ṡ2 - - - - ḡṗḡ - hḡ

A ēs len ar - - - - jak aš - - - - xar - hə

T ēs len ar - - - - jak aš - - - - xar - hə

S hḡ - ḡh ʔḡ - - - - vṗ ṡḡ - - - - ḡṗ - ʔhḡ...

A in - ji tḡ - - - - vav aš - - - - k'a - tin...

T ʔḡ - - - - vṗ ṡḡ - - - - ḡṗ - ʔhḡ...
tḡ - - - - vav aš - - - - k'a - tin...

5

mf

S Uw - nt - ntin qut - ntin lnt - qut,

A sa - re - rin ga - run ku - ga,

T Uw - nt - ntin qut - ntin lnt - qut,

B *mf* sa - re - rin ga - run ku - ga,

S Ut unt - untu ut - ntin lnt - qut,

A sev sər - tes a - run ku - ga,

T Ut unt - untu ut - ntin lnt - qut,

B sev sər - tes a - run ku - ga,

6

mf Solo

S ln - nt - gnt hū hū jw - nt,

A (tutti) ln - nt - gnt kō - ru - c'el em im jw - nt, ya - rē,

S
 Ռ՞վ զի - - - տե, երբ տունը կու - գա:

A
 Ռ՞վ զի - տե, երբ տունը կու - գա:
 օվ զի - տե, erb tun ku - ga.

T
p
 Ռ՞վ զի - տե, երբ տունը կու - գա:
 օվ զի - տե, erb tun ku - ga.

7 *f* Soprani tutti

S
 Ի՞նչ ա - նեմ եղ - անա յա - ռը,

A
f
 Ի՞նչ ա - նեմ եղ - անա յա - ռը,
 inç a - nem ēd - pes ya - rə,

T
f
 Ի՞նչ ա - նեմ յա - ռը,

B
f
 inç a - nem ya - rə,

Solo

S
 Ի՞նչ ա - նեմ եղ - անա յա - ռը,
 inç a - nem ēd - pes ya - rə,

A
 Ի՞նչ ա - նեմ յա - ռը,
 inç a - nem ya - rə,

(Solo)

S
 Պը - սրտ - վի տա - րունը կու - գա:
 pə - tət - vi ta - run ku - ga.

A
 Պը - սրտ - վի կու - գա:
 pə - tət - vi ku - ga.

8

Tutti

S *f* Մա - րե - րի՜ն զա - րու՜ն կու - գա,

A *f* sa - re - rin ga - run ku - ga,

T *f* Մա - րե - րի՜ն զա - րու՜ն կու - գա,

B *f* sa - re - rin ga - run ku - ga,

S Մե սրը - տես ա - րու՜ն կու - գա,

A sev sər - tes a - run ku - ga,

T Մե սրը - տես ա - րու՜ն կու - գա,

B sev sər - tes ku - ga,

9 *Agitato e accelerando*

S
 Ռ՞վ զի - տե, երբ տունն կու - գա, երբ տունն կու - գա,

A
 օ՛ր զի - տե, erb tun ku - ga, erb tun ku - ga,

T
 Ռ՞վ զի - տե, երբ տունն կու - գա, երբ տունն կու - գա,

B
 օ՛ր զի - տե, erb tun ku - ga, erb tun ku - ga,

A tempo allarg.

S
 տունն կու - - - - գա...

A
 tun ku - - - - ga...

T
 տունն կու - - - - գա...

B
 tun ku - - - - ga...

ՍԱՐԵՐԻՆ ԳԱՐՈՒՆ ԿՈՒԳԱ

Սարերին գարուն կուգա,
Սև սրբես արուն կուգա,
Կորուցել եմ իմ յարը,
Ո՛վ գիտն, երբ քուն կուգա:

Արևը դիպավ պարին,
Ոչ ողորմի իմ փարին,
Էս լեն արձակ աշխարհը
Ինձի փվավ աղքատին:

Սարերին գարուն կուգա,
Սև սրբես արուն կուգա,
Կորուցել եմ իմ յարը,
Ո՛վ գիտն, երբ քուն կուգա:
Ինչ անեմ եղպես յարը,
Պարավի, քարուն կուգա:

В ГОРЫ К НАМ ВЕСНА ПРИДЕТ

В горы к нам весна придет,
Сердце кровью изойдет,
Милого я потеряла,
Кто бы знал, когда придет.

Солнца луч во двор упал,
Деда кто бы поминал,
В этом добром вольном мире
Нищему меня отдал.

В горы к нам весна придет,
Сердце кровью изойдет,
Милого в потеряла,
Кто бы знал, когда придет.
И на что мне яр такой,
Раз в году ко мне идет.

Սուրմալուի հորովել 35 Сурмалинский оровел

Andante mosso

1 *f*

S. *Գու-թա - - - նը ման եմ տը-վե,*

A. *gu-ṭa - - - nə man em tē-ve,*

T. *Գու-թա - - - նը ման եմ տը-վե,*

B. *gu-ṭa - - - nə man em tē-ve,*

(mf)

S. *Ա-կո - տը խորն եմ*

A. *a-ko - sə xor em*

T. *Ա-կո - տը խորն եմ*

B. *a-ko - sə xor em*

S
un - qh,

A
te - ve,

T
un - qh,

B

2 te - ve,
(mp)

S
Uu - ph unu - lyhG pu - pnun u,
sa - ri ta - kin ka - rot a,

A
Uu - ph unu - lyhG pu - pnun u,
sa - ri ta - kin ka - rot a,

T
(mp)
Uu - - - - - pnun pu - pnun u,
sa - - - - - re ka - rot a,

B

Uu - ph unu - lyhG pu - pnun,
sa - ri ta - kin ka - rot

S
pu - pnun u,
ka - rot a,

A

T
(p)
pu - pnun u,
ka - rot a,

B

Uu - ph unu - lyhG,
sa - ri ta - kin

[illegible]

4

allargando *ff* *a tempo* *pp*

S
 ♪tj, tj, htj, tj, htj, tj, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el,
 tj, el, tj, el,

A
 ♪tj, tj, htj, tj, htj, tj, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el,
 tj, el, tj, el,

T
 ♪tj, tj, htj, tj, htj, tj, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el,
 tj, el, tj, el,

B
 ♪tj, tj, htj, tj, htj, tj, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el,
 tj, el, tj, el,

A musical score for four voices: Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B). The music is written on four staves, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The time signature changes from common time (C) to 3/4. The lyrics are in Georgian. The Soprano part has three lines of lyrics corresponding to the measures. The Alto part also has three lines of lyrics. The Tenor and Bass parts have rests in all measures.

S
el, el,
hey, el, el,
hetj, etj,

A
etj, el,
etj, el,
hetj, etj,

T

B

S
 ել:
 el.
 Գու-քա - - - նը
 gu - t'a - - - nə

A
 ել:
 el.
 Գու - քա-նը
 gu - t'a-nə
 հոլ
 hol
 ա,
 a,

T
 Հեյ, ել, ել,
 hey, el, el,
 Գու-քա - նը
 gu - t'a - nə
 հոլ
 hol
 ա,
 a,

B
 Հեյ, ել, ել,
 hey, el, el,
 Գու - քա-նը
 gu - t'a-nə
 հոլ
 hol
 ա,
 a,

[illegible][illegible]

S
A
T
B

Uu - nh
sa - ri

Uu - nh
sa - ri

f

Uu - nh unu - l'hi pu - nnun
sa - ri ta - kin ka - rot

f

Uu - nh unu - l'hi pu - nnun
sa - ri ta - kin ka - rot

pnl u,
kol a,

S
A
T
B

unu - l'hi pu - nnun
ta - kin ka - rot

unu - l'hi pu - nnun
ta - kin ka - rot

u,
a,

u,
a,

S
A
T
B

mp

mp

mp

Հայ, ել, hey, el, Հայ, ել, hey, el, Հայ, ել, hey, el,

Հայ, ել, ել, hey, el, el, Հայ, ել, ել, hey, el, el, Հայ, ել, ել, hey, el, el,

Հայ, ել, ել, hey, el, el, Հայ, ել, ել, hey, el, el, Հայ, ել, ել, hey, el, el,

Հայ, ել, ել, hey, el, el, Հայ, ել, ել, hey, el, el, Հայ, ել, ել, hey, el, el,

9 *(p)* >

S
 3/4 3/4 2/4
 <ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el, el, el,

A
 3/4 3/4 2/4
 <ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el, el, el,

T
 3/4 3/4 2/4
 <ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el, el, el,

B
 3/4 3/4 2/4
 <ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 hey, el, hey, el, hey, el, el, el,

10

S
 3/4 3/4 3/4
 ti, ti, <ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, hey, el, el, hey, el, el,

A
 3/4 3/4 3/4
 ti, ti, ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, el, el, hey, el, el,

T
 3/4 3/4 3/4
 ti, ti, ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, el, el, hey, el, el,

B
 3/4 3/4 3/4
 ti, ti, ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, el, el, hey, el, el,

11

S
 3/4 3/4 3/4
 ti: el, ti, ti, ti, ti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, el, el, el, el, el, el,

A
 3/4 3/4 3/4
 ti, ti, ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, el, el, hey, el, el,

T
 3/4 3/4 3/4
 ti, ti, ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, el, el, hey, el, el,

B
 3/4 3/4 3/4
 ti, ti, ti, ti, hti, ti, hti, ti, ti, ti, el, el,
 el, el, el, el, hey, el, el,

Ten. Solo
 3/4 3/4 3/4
 Qni-pui - nē
 gu-ŕa - nē

S

A

T

B

მამა man ხუ em უღ-ღე, te-ve,

(p)

Our Father who art in heaven, hallowed be thy name. Thy kingdom come. Thy will be done on earth as it is in heaven.

Our Father who art in heaven, hallowed be thy name. Thy kingdom come. Thy will be done on earth as it is in heaven.

S

A

T

B

U-lyu - un hunpfi tu un-lyu,
a-ko - se xorn em te-ve,

12

S
U - lın - ın
a - kō - sē
խորն Եմ տը - վե,
xorn em tē - ve,

A
a - kō - sē
xorn em tē - ve,

T
(Solo)
Uu - nh uu - lıhı pu - nnun
sa - ri ta - kin ka - rōt

B
U - lın - ın
a - kō - sē
խորն Եմ տը - վե,
xorn em tē - ve,

S

A

T

B

u,
a,

Ph - nnun u,
ka - rot a,

zuj, uj, huj, uj, huj, uj,
hey, el, hey, el, hey, el,

(Tutti)

zuj, uj, huj, uj, huj, uj,
hey, el, hey, el, hey, el,

Ph - nnun u,
ka - rot a,

13

S

A

T

B

Solo

zuj, uj, uj,
hey, el, el,

zuj, uj, uj,
hey, el, el,

S

A

T

B

zuj, uj, uj,
hey, el, el,

zuj, uj, uj,
hey, el, el,

14

S
Հայ, ել, հայ, ել, հայ, ել, հայ, ել, հայ, ել, հայ, ել,
hey, el, hey,

A
hey, el, hey, el, hey, el, hey, el, hey, el,
Tutti

T
Հայ, ել, հայ, ել, հայ, ել, հայ, ել, հայ, ել,
hey, el, hey,

B
hey, el, hey, el, hey, el, hey, el, hey, el,

[illegible]

ՍՈՒՐՍԱԼՈՒԻ ՀՈՌՈՎԵԼ

Գութանը ման եմ Կվե,
Ակոսը խորն եմ Կվե,
Սարի Կակին քարոյ ա,
Նեյ, եյ, եյ, հեյ, եյ, եյ:

Գութանը հոլ ա, հոլ ա,
Գութանի պակին քոլ ա,
Սարի պակին քարոպ ա,
Նեյ, եյ, եյ, հեյ, եյ, եյ:

СУРМАЛИНСКИЙ* ОРОВЕЛ

Я за плугом вслед шагал,
Глубже борозду вспахал,
Каменисто под горой,
Эй, вставай, мой вол, вставай.

Плуг мой по полю кружит,
Плуг мой кочки ворошит,
Каменисто под горой,
Эй, вставай, мой вол, паши.

* Сурмалу - город в исторической Армении.

ԲԱՌԱՐԱՆ

Ա

Ադե - մայր, մայրիկ:
Ազապ, ազաբ - ամուրի:
Ակընջքեր - ականջներ:
Ակըռնիր - ատամներ:
Աղվըսնի - աղվեսներ:
Այեր անել - օրորել:
Անոթի - քաղցած:
Աչըվնի, աչվի - աչեր, աչքեր:
Արծըթուկ, արծըթած - արծաթապատած:
Արոս - թռչնի տեսակ:

Բ

Բաղ - այգի, պարտեզ:
Բաղչա, բախչա - փոքր պարտեզ:
Բաղվանչի, բաղմանչի - այգեպան:
Բարենբար, բարաբար - հավասար, համապատասխան:
Բաք, պագ, պաք - համբույր:
Բաքեն, պագեն - համբուրեն:
Բըլին - թփին: Բուլ, պուլ - թուփ, կարճ ծառ:
Բըրչամ - մազերի խոպոպիկ ճակատի, գլխի վրա:
Բիլբուլ - սոխակ:
Բոստան - բանջարանոց:

Գ

Գախ - ժամանակ:
Գյամի - նավակ, նավ:
Գյազնդ անել - դժգոհել, բողոքել:
Գելանի - գայլեր:
Գեշ - տգեղ:
Գիլան - կուլան, լաց են լինում:
Գյուգյում - ջրի պղնձե սափոր:

Դ

Դայմիշ լինել - թերևս օգտագործված է, «նեղանալ, սրտին դիպչել» իմաստով: Սակայն կարող է ունենալ և այլ նշանակություն: Հավանական է «դեյումիշ» (թրք.) բառի աղավաղված ձևն է, որ նշանակում է «առարկել»: Չեղմիս դեյումիշ՝ չառարկես:
Դաստմալ - թաշկինակ:
Դար - բարձրավանդակ, բլուր, բարձր տեղ:
Դարբեդար - դռնեդուռ ընկնել, աստանդական դառնալ:
Դարգյահ - դուռ, դարբաս:
Դարման - ճար, դեղ:
Դեխ, դեհ - դեպի:
Դըրկեց, դրկից - հարևան:
Դոշ - կուրծք:
Դոստ - բարեկամ:
Դուզ - ուղիղ տեղ, հարթավայր:
Դուման - մեզ, մառախուղ, փոշի, սև, թուխ ծուխ:
Դուշման - թշնամի:

Ե

Եմիշ - սեխ, միրգ, պտուղ:

Զ

Զալըմ, զալում - անգութ, անխիղճ, անողոր, փխբ, չարածճի:
Զարգըմը - զարկեն, նվագեն:
Զիմ - իմ:
Զմրութ - թանկարժեք քար: Նաև հատուկ անուն:
Զնար - ժայռ, մեծ քարակտոր:

Է

Էլի - էլեր, ելեր:
Էլի - ել, վեր կաց:
Էլման - վարար, հորդ:
Էխած - կծեց, խածեց:
Էմլա - դարձյալ, վերստին:
Էգե - եկել:
Էրկեն - երկայն:
Էրկիր - երկիր:
Էրերուն, երերուն - երերվող, փխբ. անհանգիստ:

Ը

Ըն - այն:
Ըսել - ասել:

Թ

Թագվոր, թագավոր - այսպես էր կոչվում փեսան հարսանիքի ժամանակ:
Թաժա - նոր, թարմ:
Թալել - ձգել, նետել:
Թարգել - թողնել:
Թեբուր - փետուր:
Թոն - ամձրև:
Թոփ - թմրանոթ:

Ի

Իգա - գա:
Իմալ - ինչպես:
Իտանք - տանք:

Լ

Լազլգնի, լազլըգնի, լազլագներ - արագիլներ:
Լաճ - տղա:
Լառ - մանչ, տղա, (կոչ.) այ տղա:
Լապստըկնի - նապաստակներ:

Խ

Խաբար - լուր:
Խանջար, խանչալ - դաշույն:
Խավըրծիլ - դեղաբույս:
Խարս - հարս:
Խեր - հայր, խերութեն - հայրություն:
Խիար - վարունգ:
Խինած - հինած:
Խոտոտել - հոտոտել:
Խորթուբորթ - խորդուբորդ, անհարթ, դարուփոս:
Խորմել - խորոմ անել: Քաղած, չորացած խոտը հավաքել, փոքրիկ ոլորած դեզեր պատրաստել խուրճ կապելու համար:
Խորոտ - սիրուն, սիրունիկ, գեղեցիկ:
Խորխալեր - հորեղբայր:

Կ

Կատըվնի - կատուններ:

Կարի - զարի:

Կեմիկ - խոտերից հյուսած կապիչ փոքր խուրձերի համար:

Կեր, կեր - կար:

Կեղնի - կլինի:

Կերթիր, կերթայիր - կգնայիր:

Կըց - քանց, ինչպես:

Կըտըրջին - կտրիճին:

Կիգեր - կգար:

Կլոխ, կըլոխ - գլուխ:

Կող - «հացը զարկել կողը» - հաց թխել, հացը խփել թոնրի պատին:

Կորուցել - կորցրել:

Կռնկնի, կըռնկնի - կռունկներ:

Կրկմել, կըրկըմել - ծամել, խփշտել:

Կուռ - կողմ, ձեռք, բազուկ:

Հ

Հարաֆ - հարավ:

Հարնազ - մշտական նազանքով:

Հարիր - հարյուր:

Հատիկ - հատ, հատիկ (նռան, ցորենի): Նաև հատուկ անուն, փխբ. գեղեցիկ, աննման, միակ:

Հեշտանալ - դյուրանալ, դյուրին դառնալ, փխբ. պակսել (ջրի մասին):

«Արագը հեշտացել ա» - Արագը դյուրին է դարձել անցնելու համար:

Հետիկ - հետք, ոտի հետքը: «Բոբիկ հետիկ» - բոբիկ ոտի հետք:

Հետիկ - երկայն ճիտքերով կոշիկ, լայնամիստ կոշիկ ձյան վրա քայլելու համար:

Ձ

Ձի - ինձ:

Ղ

Ղամիշ - եղեգ:

Ղըմշի, ղըմըշել, ղիմիշ անել - չխնայել, չափսոսալ:

«Չեմ ղըմշի» - ափսոսում եմ:

Ճ

Ճամփա - ճանապարհ:

Ճնճղկնի, ճընճըղկնի - ճնճղուկներ:

Ճուռն - մարդու ոտքը ազդրից մինչև ծունկը, սրունք:

«Խանջարն էր կապե ճըռնով» - դաշույնը կապել էր կողքին:

Ս

Սայդան - լայն տեղ, հրապարակ:

Սատղաշ - նորատի, դալար:

Սարե - մայրիկ:

Սացի - մնացի:

Սըր - մեր:

Սըզի - մեզ, մեզ համար:

Յ

Յաման, յամման, աման - բացականչություն, որով արտահայտում են վերահաս դժբախտություն, աղետ,

սարսափ, ցավ, վիշտ:

Յափնջի - թաղիքից պատրաստված հովվի թիկնոց:

Ն

Նանա, նիկ նանա - քնիր, նաև բացականչություն, օրորի երգ ասելիս: Սկզբնապես հատուկ իմաստ է ունեցել, որ մթագնել է այժմ:

Ռերես «նանա» - ն կապ ունի հեթանոսական Նանե դիցուհու հետ, որը իմաստության, հնարագիտության, տան, ընտանիքի, օջախի հովանավորողն էր համարվում:

Նոր - նորալուսին: «Նորը նորել է» - նորալուսինը դուրս է եկել, նորոգվել է:

Նութար - հատուկ անուն, նաև երախայրիք, առաջին պտուղը համտեսի համար:

Շ

Շալվար - վարտիք, անդրավարտիք, տաբատ:

Շամբ - եղեգ, եղեգնուտ:

Շեկ - խարտյաշ, դեղնակարմիր:

Շոշ - խճուղի:

Ո

Որտուց - որտեղից:

Չ

Չի թող, չիթող - չի թողնում, չթողեց:

Չուել - ծորել խոտը, արտը քաղել և երկարուն մեկնել խորոմելու համար:

«Չուեցի - չորթնփեցի» կամ «չուեցի - չութնփեցի» - ծորեցի - ծորթփեցի:

Պ

Պաք, բաք - համբույր:

Պըստըկնի, պզտկնի, պըզտըկնի - պստիկներ, փոքրիկներ:

Պիտեր - պետք էր, անհրաժեշտ էր, հարկավոր էր:

Պուլ, բուլ - թուփ, կարճ ծառ:

Ջ

Ջահիկնի - ջահիկներ:

Ջահիկ - սարյակ:

Ջամ, ջամով - խումբ, խմբով, բոլորը միասին:

Ջիգյար - լյարդ, թոք, փխբ. սիրելի, մտերիմ, ազգական:

Ջոբա - կանացի երկար վերնազգեստ:

Ջուխտ - զույգ:

Ջուխտակ - զույգ, հավասար, երկվորյակ:

Ջուղաք - պատասխան, լուր:

Ս

Սավդա - սեր, տոփանք:

Սըհաթ, սահաթ - ժամ, ժամացույց:

Սուն - սյուն:

Վ

Վախտ - ժամանակ:

Վերնիկ - վերարկու, վերնազգեստ:

Վերցըվեց - վերկացավ:

Վըր - վրա:

Տ

Տալկեն - ալիքը, տալկի -ալիք, փոթորիկ:
Տու, տուն - դու, դուն:

ՈՒ

Ուշիկ - ուշիկ - կամաց - կամաց:

Փ

Փարդա - վարագույր, թաղանթ:
Փափուռի - պարի տեսակ:
Փուս - մառախուղ:
Փրթել - կտոր - կտոր անել, կտրտել:

Ք

Քամբախ - ավեր, դժբախտ:
Քյաֆուր - անհավատ, անօրեն, անխիղճ, անհոգի:

Քյաֆուր (վարդ.) - անուշահոտ, մուգ կարմիր վարդ:
Քելել - քայլել, գնալ, շարժվել:
Քի - քեզ:
Քենե - քեզմից:
Քոլ - վայրի թփեր, մացառներ:
Քոմել - հավաքել, ժողովել:
Քոչարի - պարի տեսակ:
Քոչո - տղամարդու Քոչար անվան կրճատ ձևը:

Օ

Օր - որ:

Ֆ

Ֆաս - արաբական ծագում ունեցող գլխարկ:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. **Լե, Նուբար** (Սպիրիդոն Մելիքյան, «Հայ ժողովրդական երգեր և պարեր», 1-ին հատոր, Երևան, 1949, թիվ 20)*:

Առաջին տնում «Շալվար ծալ-ծալ, գետին ավազ» տողի փոխարեն բնագրում այսպես է. «Թումբան էր փռ, գետին ավազ»:

2. **Նանարի նա** (Սպ. Մել., 1, 24):

Վերցված է բնագրի միայն երկու տունը:

3. **Ադե, վառվա ես** (Սպ. Մել., 1, 98):

Վերցված են 1-ին, 2-րդ, 5-րդ և 6-րդ տները: 5-րդ տնում «շաշկով» բառը փոխարինված է «թրով»:

4. **Հանոր** (Սպ. Մել., 1, 31):

Վերցված է չորս տնից երեքը, հետևյալ կարգով. 2-րդ, 3-րդ, 1-ին, ընդ որում հնգատողերի առաջին տողերը բաց են թողնված: Առաջին տունը լրիվ վերափոխված է, բնագրում այսպես է.

Ձաղջիկ բախչա նըշնեցին,
 Մեռավ, տարան, պահեցին,
 Լաշփետ Մըշու բերեցին,
 Յարոջ դըմնով անցուցին,
 Սև աչքվներ լացուցին:

* Այսուհետև ֆոլկլորային սկզբնաղբյուրի անվանումը տրվում է կրճատ:

ПРИМЕЧАНИЯ*

1. **Ле, Нубар** - Спиридон Меликян, Армянские народные песни и пляски (под ред. М.Агаяна), Ереван, 1949, I том, N20. Лирическая песня-пляска.

2. **Нанари на** - Сп.Мел., I, N24. Песня-пляска.

3. **Матушка, сгораю** - Сп. Мел., I, N98. Плач по убитому жениху.

4. **Анор** - Сп.Мел., I, N31. Шуточная песня-пляска.

5. **Сасун, мой край, скорбит, покинут** - Сп.Мел., I, N38. Национально-патриотическая песня, плач по разоренному Сасуну.

6. **Гоп, пляши, пляши** - Сп.Мел., I, N40. Песня-пляска.

7. **Я ушла далеко** - Сп.Мел., II, N169. В оригинале называется "Песня сироты". Из поэтического текста использованы лишь первое четверостишие и последнее двустишие, в котором первая стро-

*В примечаниях указывается фольклорный источник, причем вначале название дается полностью, а далее - сокращенно. Затем сообщаются некоторые сведения о песнях: о жанре, характере, о соответствии мелодии и поэтического текста хорового произведения народному оригиналу.

5. *Սասուն ճատեր, անտեր, կուլար* (Սպ. Մել., 1, 38):
Բնագրում այսպես է. «Ոչ մարդ մընաց, ոչ անասուն» և «Սասնա լեռներ միշտ արուն-հոտ»:

6. *Հոպ, շորորա, շորորա* (Սպ. Մել., 1, 40):
Բացի բուն կրկնակից, նույն ֆունկցիան է ստացել բնագրի 1-ին տունը, որը վերափոխված է: Բնագրում այսպես էր.

Հոպ, շորորա, հովն անուշ,
Հոպ, շորորա, շորորա,
Յար խորոտիկ, բաքն անուշ,
Հոպ, շորորա, Շողեր ջան,
Քելա՛ արի՛, բաքեն թուշ,
Հոպ, շորորա, շորորա:

7. *Գյուղիցը հեռացա* (Սպիրիդոն Մելիքյան, «Հայ ժողովրդական երգեր և պարեր», 2-րդ հատոր, Երևան, 1952, թիվ 169):

Բնագրում կոչվում է «Որբի երգը»: Մետրոնոմի ցուցմունքը բացակայում է: Բանաստեղծական տեքստում կան որոշ փոփոխություններ. «յաման, յար ջան» փոխարինված է «ա՛խ, մայրիկ ջան» բառերով: Վերցված է միայն առաջին քառյակը և վերջին երկտողը, որտեղ «մեր որբերի սիրտը» դարձել է «երված, վառված սիրտս»: Տեքստից դուրս է մնացել հետևյալ հատվածը.

Վազոն, մի՛ ժածա,
Յաման, յար ջան,
Յարեքոս էր թածա:
Երանի մեռների ծընվածըս օրը,
Զգայի հագնեի այս որբի շորը:

Նշված բոլոր փոփոխությունները թելադրված են կերպարն առավել ընդհանրացնելու ցանկությամբ: Սրա հետևանքով երգն ընկալվում է և որպես դեռատի հարսի լաց, որ բաժանվում է տնից, մորից, և որպես որբի լաց, որին բռնի հեռացնում են հայրենի վայրից, և որպես պանդխտի լաց և այլն, այսինքն՝ ընդհանրապես որպես անջատման պահին մարդուն համակած հոգեկան կսկծի արտահայտություն, որով և երգը դառնում է ավելի խոր և բազմանշանակ:

8. *Երնծրդկնին շատ պըստըկնին* (Սպ. Մել., 1, 71):
Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ:

9. *Ադանայի ողբը* (Ալինա Փահլևանյան, «Հայրենի երգեր» Հայրիկ Մուրադյանի ձայնից: Երևան, 1980 թիվ 93):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ:

10. *Երկինք ամպե, հովն անուշ* (Սպ. Մել., 1, 45):

Օգտագործված է երկու երգ՝ բացի նշվածից նաև 44 («Խանե, յամման, յամման, յամման»): Այս երկրորդ

ка изменена: вместо “в моем сиротском сердце” взят более обобщенный, традиционный вариант — “в моем сожженном сердце”. Из текста исключены следующие строки:

Мне бы умереть,
На свет бы не родиться,
В сиротскую робу
Чтоб не облачиться.
Вагон, ты не качайся,
Стой, не увози,
Яман, яман,
Яр несчастный,
Раны мои свежи.

Все эти изменения продиктованы стремлением к большей обобщенности.

В результате песня воспринимается и как плач невесты, расстающейся с родным домом, с матерью, и как плач сироты, насильно увозимой из родных мест, и как плач беженки и т.д., то есть вообще как выражение душевной боли и тоски при расставании, что делает ее глубже, многозначнее.

8. *Воробышки-невелички* — Сп.Мел., I, N71.
Детская шуточная песня.

9. *Плач по Адане* - А.Пахлеванян, Родные песни (запись и составление с голоса Айрика Мурадяна), Ереван, 1980, N93. Национально-патриотическая песня, плач по разоренному и сожженному городу Адане.

10. *Небо в тучах, ветер сладок* - Сп.Мел., I, N45. Используются две песни. Кроме вышеназванной, также и N44 (“Ханэ, яман, яман, яман”). Вторая песня стала припевом для первой. Эта и следующая песня объединены композитором в единое целое по принципу контрастности. Песни исполняются без перерыва.

11. *Пышный куст, зеленый листочек* - Сп.Мел., I, N53. Здесь также использованы две песни — N53 и следующая, N54 (“Анер, нанер, нанер, нанер”) по тому же принципу, т.е. вторая служит припевом для первой. Обе песни (N10 и N11) относятся к жанру песен-плясок.

12. *Тебя полюбил я* - Сп.Мел., II, N71. Любовно-лирическая песня.

երգը կրկներգի դեր է կատարում, իսկ տեքստը կազմվել է չորրորդ և հինգերորդ տների նյութից:

**Յա՛ր, աղջի՛կ, քու գըլխի մոմիկ,
Յա՛ր, մեր դարդեր մեկտեղ քոմինք,
Յա՛ր, իտանք հարաֆու քամին:
Յա՛ր, հարաֆ քամին մաղեց գիս,
Յա՛ր, մեջ քու ծոցուն թաղեց գիս:**

Այս և հաջորդ երգը կատարվում են իրար ետևից՝ առանց ընդմիջման:

11. **Լեն քուփ ու կանաչ տերևիկ** (Սպ. Մել., 1, 53):

Այստեղ նույնպես օգտագործված է երկու երգ՝ մաս 54-ը («Հաները, մաները, մաները, մաները») նույն սկզբունքով, այսինքն՝ երկրորդ երգի մեղեդին կատարում է կրկներգի դեր: Բանաստեղծական տեքստը կազմված է 54 երգի առաջին և չորրորդ, 53 երգի չորրորդ և հինգերորդ տներից՝ փոքր ինչ վերափոխված:

12. **Ես քեզի սիրեցի** (Սպ. Մել., 2, 71):

Բնագրի վերջին տունը բաց է թողնված, խաթարված լինելու պատճառով:

13. **Հարնազ** (Սպ. Մել., 2, 155):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ:

14. **Հրածեշտի երգ** (Սպ. Մել., 2, 152):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ:

15. **Էլլինոյ յար** (Սպ. Մել., 1, 124):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ:

16. **Տո՛, խրոխպեր** (Սպ. Մել., 1, 209):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է գրեթե անփոփոխ (մի փոքր ծավալված է վերջում՝ կրկնության հաշվին):

17. **Ամպել ա, թոն չի գալիս** (Կոմիտաս, «Ժողովրդական երգեր» ազգագրական ժողովածու, 1-ին հատոր, Երևան, 1931, թիվ 46):

Տեքստը լրացված է Մ.Արեղյանի և Կոմիտասի կազմած «Հազար ու մի խաղ» ժողովածուից:

18. **Հո՛ւպ, մարին, մարին, մարին**, (Սպ. Մել., 1, 82):

Օգտագործված է մաս «Ջալո, Ջալո, ման յանդըն» երգի մեղեդին (Սպ. Մել., 1, 107): Թիվ 82 երգի բնագրի երրորդ և չորրորդ տները բաց են թողնված կրկնությունից խուսափելու նպատակով, քանի որ այդ տեքստը կա ուրիշ երգում:

19. **Քելե, լաո**, (օգտագործված է Ա.Փաիկանյանի նուագորած երգը: Երգել է Շատեր Սահակյանը՝ Ախուրյանի շրջանի Երազգավորս գյուղից, մախնիները գաղթել են Մշո դաշտից):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ:

13. **Харназ** - Сп.Мел., II, N155. Песня-пляска, возможно, она некогда была свадебной.

14. **Песнь прощания** - Сп.Мел., II, N152. Свадебная песня, прощание невесты с матерью.

15. **Элино яр** - Сп.Мел., I, N124. Лирическая песня-пляска.

16. **Эй, дядя родной** - Сп.Мел., I, N209. Это – поющий отрывок из героического эпоса “Сасунские безумцы”, который имеет четыре сказаветви, посвященные четырем поколениям багатырей сасунского дома. Очень часто по названию третьей, основной ветви эпос называют “Давид Сасунский”.

17. **Небо в тучах, дождь нейдет** – Комитас, Народные песни, этнографический сборник, Ереван, 1931, N46. Любовно-лирическая песня.

18. **Гоп, нарин, нарин** - Сп.Мел., I, N82. Песня-пляска.

19. **Пойдем, лао** - Использована песня, нотированная А.Пахлеванян, пел учитель из села Еразгаворс Ахурянского района Армянской ССР Шатэр Саакян (родители – переселенцы из Мушской долины исторической Армении). Скитальческая песня. Впервые опубликована в книге А.Пахлеванян “Вопросы армянской музыкальной фольклористики”, Ереван, 2005, стр.158.

20. **Алашкертская плужная песня** - Сп.Мел., I, N117. Трудовая песня. В русском переводе поэтического текста опущено традиционное ритуальное сквернословие.

21. **Падает с небес снежок** - Сп.Мел., I, N262. В оригинале песня называется “Тень длинна”. Лирическая песня-пляска.

22. **Из Гюльверана мы пришли** - Сп.Мел., II, N157. Сиротский плач.

23. **Феску не носи** - Сп.Мел., I, N83. Шуточная любовная песня.

24. **Клич раздался** - А.Пахлеванян, Родные песни, N84. Национально-патриотическая песня. Широко распространена в двух вариантах: первый (см. Родные песни, N83)- это походный марш, а второй (данный вариант)- в эпическом стиле, распространен преимущественно в крестьянской среде.

երգն առաջին անգամ հրատարակվել է Ա.Փահլևանյանի «Հայ երաժշտական ֆոլկլորագիտության խնդիրներ» գրքում (ռուս. լեզվով): Երևան, 2005, էջ 158: Կատարողական մեկնաբանման մեջ որոշ սղոմներ են արվում. թիվ 7-ի և թիվ 9-ի 4-րդ և 8-րդ տակտերը, ինչպես նաև թիվ 12-ի 5-8-րդ տակտերը:

20. **Գութաներգ** (Ալաշկերտի) (Սպ. Մել., 1, 117):

Մշակումը հիմնված է Գութաներգի մախնական տարբերակի վրա և ոչ թե «վերականգնվածի»: Փակագծի մեջ եղած խոսքերը վերցված են վերականգնված տարբերակից: Բանաստեղծական տեքստը, բացի առաջին տողից, վերցված է անփոփոխ:

21. **Ձյուն է գալիս** (Սպ. Մել., 1, 262):

Բնագրում կոչվում է «Հովն էր երկեն» և տեքստ չունի: «Ձյուն է գալիս» երգի բանաստեղծական տեքստը վերցված է «Հոպ, Գյուլի, գյուլ, Գյուլիզար» երգից (Սպ. Մել., 1, 58):

22. **Գյուլվերանից էլանք** (Սպ. Մել., 2, 157):

Բնագրում առաջին տողի «էլանք» բառը չկա, նաև վերջին տողը՝ «Վայ, մանի»:

23. **Ֆաս մի՛ դընե** (Սպ. Մել., 1, 83):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է գրեթե անփոփոխ: Ընդլայնված է կրկնությունների հաշվին:

24. **Ձայն մը հնչեց** (Ա.Փահլևանյան, Հայրենի երգեր, 84):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ: Հինգերորդ տունը բաց է թողնված, իսկ չորրորդ տունը դարձել է կրկնակ:

25. **Մանդր անծրև, թուխ ամպեր** (Սպ. Մել., 1, 86):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ:

26. **Երևան բաղ եմ արել** (Սպ. Մել., 1, 121):

Բնագրում կոչվում է «յար յամման»: «Յար յամման» բառերը փոխարինված են «Նայ, մայ, մայ...» կրկնակով: «Տեղումըս մոլորել եմ» բառերի փոխարեն բնագրում այսպես է. «Վաթանըս մոլորել եմ»:

27. **Ցորեն եմ ցանե** (Է.Հովհաննիսյանի սեփական ծայնագրությունն է, կատարված 1948 թվին Ապարանի շրջանում): Ֆոլկլորային բնօրինակը չի պահպանվել: Չի պահպանվել նաև երգը կատարողի անունը, սակայն նա, ամենայն հավանականությամբ, Մշո դաշտի (Տարոնի) ծնունդ է, ինչպես և Ապարանի շրջանում ապրող բազմաթիվ գաղթականներ: Իսկ այս երգը, որը պատկանում է «Գորանի» պարերգային տեսակին, տարածված էր հատկապես Տարոն աշխարհում:

Տեքստը վերցված է Սպ. Մել., 1, 8 երգից, որը մուլմպես կոչվում է «Ցորեն եմ ցանե»: Տեքստում չնչին փոփոխություններ կան, պայմանավորված բոլորովին

25. **Мелкий дождик моросит** - Сп.Мел., I, N86. Песня-пляска.

26. **В Ереване сад разбил** - Сп.Мел., I, N121. В оригинале называется "Яр ямман". В хоровой обработке припевные слова "яр ямман", имеющие горестный, даже трагический оттенок, заменены лирическим "най, най...". Песня-пляска.

27. **Пшеницу посеял** - Эту песню записал сам Э.С.Оганесян в 1948 году в Апаранском районе Армянской ССР. Любовно-лирическая песня. Имя информанта, к сожалению, не сохранилось, но он, по-видимому, был переселенцем из Таронской области (как и подавляющая часть населения Апаранского района), где и был преимущественно распространен подобный песенный тип. В частности, с медленной лирической песней-пляской "Горани" данную песню роднит сходство поэтического текста и некоторые особенности музыкального языка.

28. **Найим, найим, кочари** - Сп.Мел., I, N88. Песня-пляска.

29. **У меня на море дом** - Сп.Мел., I, N36. В оригинале песня называется "Утренний сладкий ветерок". Использована мелодия этой песни и поэтические тексты песен "Нанар, нанар" (Сп.Мел., I, N23) и "Атик нана, ник нана" (Сп.Мел., I, N49). Любовно-лирическая песня.

30. **Плач матери** - фольклорный первоисточник неизвестен.

31. **Сад мой словно рай земной** - Комитас. Этногр. сб., 1931, N57. Песня использована с незначительными изменениями.

32. **Ты как ивушка не гнишь** - Комитас. Этногр. сб., 1931, N61. Песня использована без изменения. Текст дополнен по известным вариантам.

33. **Баю-бай** - фольклорный первоисточник неизвестен.

34. **В горы к нам весна придет** - Комитас, Этногр. сб., 1931, N39. Песня использована без изменения. Текст дополнен.

35. **Сурмалинский оровел** - фольклорный первоисточник неизвестен.

ուրիշ մեղեդու պահանջներով: Բացի դրանից, «թարգի» բառի փոխարեն բնագրում «զարկի» է: Սակայն ժողովրդական երգերում հանդիպում է նաև «թարգի» տարբերակը:

28. **Նայնըմ, նայնըմ, քոչարի** (Սպ. Մել., 1, 88):

Բանաստեղծական տեքստը վերցված է անփոփոխ, միայն ծավալված է կրկնությունների օգնությամբ:

29. **Ծովու վրա տուն ունեմ:**

Օգտագործված է «Առավոտուն քաղցրիկ հովիկ» երգի մեղեդին (Սպ. Մել., 1, 36) և «Նանար, նանար» երգի բանաստեղծական տեքստի առաջին տունը (Սպ. Մել., 1, 23) և «Հատիկ, Նանա, Նիկ-Նանա» երգի (Սպ. Մել., 1, 49) բանաստեղծական տեքստը, բացի առաջին տնից և երրորդ տան երկրորդ և չորրորդ տան առաջին տողերից:

30. **Մարեի ողբը** - ֆոլկլորային սկզբնաղբյուրն անհայտ է:

31. **Պարտեզ ունիմ՝ դրախտ ա** (Կոմիտաս, 1, 57):

Օգտագործված է չնչին փոփոխությամբ:

32. **Ուռի ես, կեռանալ մի** (Կոմիտաս, 1, 61):

Օգտագործված է անփոփոխ, տեքստը լրացված է հայտնի տարբերակներից:

33. **Լայ, լայ** - ֆոլկլորային սկզբնաղբյուրն անհայտ է:

34. **Սարերին գարուն կուգա** (Կոմիտաս, 1, 39):

Օգտագործված է անփոփոխ, տեքստը լրացված է:

35. **Սուրմալուի հորովել** - ֆոլկլորային սկզբնաղբյուրն անհայտ է:

Հայերենի գիտական տառադարձությունն ըստ
Հ.Հյուբշմանի: «ԵՊԿ հրատարակչության»
պատվերով համակարգչային ծրագրի
հեղինակ՝ Հ. Երիջանյան

Научная транскрипция армянского языка
по Г.Хюбшману.
Автор компьютерной программы
(по заказу “Издательства ЕГК”) -
А.Ериджанян

Armenian scientific transcription by H. Hubshman
with the order of the “YSC Publishing House”
of Yerevan Komitas State Conservatory

Ա	• a	Շ	• š
Բ	• b	Չ	• ȡ
Գ	• g	Պ	• ȣ
Դ	• d	Պ	• p
Ե	• e	Ջ	• j
Զ	• z	Ռ	• r
Է	• ē	Ս	• s
Ը	• ǰ	Վ	• v
Թ	• tʻ	Տ	• t
Ժ	• ž	Ր	• r
Ի	• i	Յ	• c
Լ	• l	ՈՒ	• u
Խ	• x	Փ	• pʻ
Շ	• ȡ	Բ	• k
Կ	• k	ԵՎ	• ew
Հ	• h	Օ	• o
Ջ	• j	Ֆ	• f
Ղ	• ȡ	Լ	• w
Ճ	• č		
Մ	• m		
Յ	• y		
Ն	• n		

Summary

In the 1960s-1970s of the twentieth century, significant changes occurred in the field of Armenian musical culture. A profound interest in the peasant folk song aroused anew, but it happened on a different level. On television, radio, and on concert stages, folk song began to sound just the way it sounded in everyday life of Armenians in the past - namely in a single voice - monody.

Growing interest in traditional folklore resulted in the emergence of ethnographic groups in many parts of Armenia. Their activities were received by the people with great enthusiasm.

This was a true renaissance. People heard and admired the beauty, stylistic purity, and depth of emotions expressed in Armenian peasant folk songs.

Armenian composers could not remain indifferent to the new wave of interest in folklore. They developed the desire to arrange these songs for choral singing, to then take them to concert stages, thus popularizing them and thereby returning to the people their own spiritual heritage on a new, professional level.

Outstanding Armenian composer, Edgar Hovhannisyan, was, by no surprise, one of the first to respond to this cultural demand of the time.

In his work he always deemed the song to be especially important, rightly considering this genre to be most accessible and influential. After all, the song is a true encyclopedia depicting the life of the people.

For Hovhannisyan folklore was not just a source for folk melodies, material for arrangement, or a way of joining the idea of folk character. This was a high sample of a special kind of creativity, a special kind of artistic activity, which was difficult but necessary to understand if one wished to remain faithful to the spirit of national creativity.

Within a relatively short time, Edgar Hovhannisyan, with great enthusiasm and skill, produced the choral arrangement of thirty-five folk songs. These songs formed the basis for the repertoire of the Chamber Radio and Television Choir of Armenia, which was established in 1979 on his own initiative. Soon listeners became acquainted with these wonderful choirs, loved and held them in high esteem.

Edgar Hovhannisyan's arrangements are magnificent choral works. These bright and colorful songs are extremely varied both in form and expressive means. In these arrangements the composer displayed extraordinary ingenuity and, most importantly, respectful and caring attitude toward their origin.

Edgar Hovhannisyan deeply feels the character of each song and knows exactly how to expose its possibilities. Listening to these arrangements one gets

the illusion that they are authentic, untouched, that they have lived in the everyday life of the people in this very form.

It is important to note that it is an extremely difficult task to transition from mono-voice into the sphere of polyphony meanwhile remaining faithful to national musical thinking and maintaining the spirit of the folk pattern.

Being a recognized master of polyphonic composing and continuing the polyphonic tradition of Komitas, Edgar Hovhannisyan still finds his own bold ways to broaden the possibilities of making the musical piece polyphonic. He manages to do so by identifying hidden forms of polyphonic thinking in the very folk music.

As a result the song sometimes appears in a luxurious polyphonic garb; sometimes it remains a mono-voice with a unison accompaniment; sometimes it sounds with the organ point (which is reminiscent of the tradition in instrumental music to have monotonous voice in the background); and sometimes it runs in the form of the traditional dialogue between the male and female voices. The combination of solo voice with the unison of male or female voices creates a kind of polyphony of timbres that is very typical of Armenian folk instrumental music.

Edgar Hovhannisyan's arrangements are expressive miniatures that reflect the spiritual world of the Armenian peasant.

Skillfully composed with the true knowledge of the national origin and a deep comprehension of the stylistic peculiarities of national folklore, these arrangements have rightfully found their place in the treasury of Armenian choral music alongside the best pieces by the Armenian classics.

In compiling this collection, we found it interesting to provide the folk version of the song while indicating its source in the footnotes, to show what kind of creative work the author has done and the raw material he has used in achieving this high artistic quality.

Armenian texts of the choral pieces are also made available in Latin script so that choirs from other countries can have the opportunity to perform them in the Armenian language.

Alina Pahlevanyan

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

[illegible]

СОДЕРЖАНИЕ

[illegible]

ԷԴԳԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ԽՄԲԵՐԳԵՐ
ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄՆԵՐ

ЭДГАР ОГАНЕСЯН

ХОРЫ
ОБРАБОТКИ АРМЯНСКИХ НАРОДНЫХ ПЕСЕН

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ՝ «ԱՄՐՈՑ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ
ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ «ԳՐՔԱՐՎԵՍ»
ՄԻՑԱՆԱԿԱՔԱՇԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՑԱՆԱԿԱԿԻՐ

Երևան, Կապյան 3/26
Հեռ. 27-08-56
e-mail: amrots_group@yahoo.com
amrots@freenet.am

Շապիկին՝ Բ. Խաչատրյանի «Թռչկան» լուսանկարը

ИЗДАТЕЛЬ – ООО “АМРОЦ ГРУП”

Ձայնանիշերի շարվածքը, էջկապը կատարվել են «ԵՊԿ հրատարակչություն»-ում

Տպագրված է Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի հրատարակչության տրամադրած PDF ֆայլերից (7-ից 237 էջերը)՝ առանց նոտաների, տեքստի և էջկապի փոփոխման:

*ԵՊԿ հրատարակչության պատ. խմբագիր՝ Գ. Շաղոյան
Խմբագիրներ՝ Հ. Մուրադյան, Վ. Թովմասյան, Ս. Ազնաուրյան
Ձայնանիշերի համ. շարվածք՝ Դ. Պողոսյան, Ա. Բաբաջանյան
Էջկապ՝ Հ. Երիզանյան*

Չափսը՝ 60x84 1/8, տառատեսակ՝ Թայմզ, Արիալ Արմենիան,
թուղթ՝ օֆսեթ, տպագրություն՝ օֆսեթ, 30,0 պայմ. տպագր. մամ.:
Տպաքանակ՝ 350 օրինակ:

Տպագրված է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում:
Երևան, Արշակունյաց 2: